

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ**
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

**KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LIPIEC/SIERPIEŃ 2011

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	7
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	14
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	17
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	23
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	27
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	36
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	45
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	50
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	53
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	57
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	63
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	67
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	73
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	79

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej w roku gospodarczym 2010/11, po dwóch latach dekoniunktury zdecydowanie poprawiły się. Wzrost cen skupu podstawowych produktów rolniczych znacząco wyprzedzał podwyżki cen środków produkcji nabywanych przez rolników. W okresie od lipca 2010 do czerwca 2011 r. ceny skupu podstawowych surowców rolniczych wzrosły o ponad 23% w porównaniu z czerwcem 2010 r. W tym czasie ceny detaliczne środków produkcji wzrosły o 9,3%. Tym samym skumulowany wskaźnik nożyc cen wzrósł do 112,6 punktów. Znaczne przyspieszenie podwyżek cen skupu w roku gospodarczym 2010/11 spowodowało, że zmiany cen płaconych i otrzymywanych przez rolników, jakie dokonały się w całym 4-leciu 2007/08-2010/11 były dla rolnictwa korzystne, bowiem środki produkcji nominalnie zdrożały o ponad 29%, podczas gdy ceny skupu o prawie 31%, a skumulowany wskaźnik nożyc cen dla tego okresu wyniósł ponad 101 punktów.

Dynamicznym podwyżkom cen skupu w roku 2010/11 towarzyszył 7,8% wzrost cen detalicznych żywności, który jednak był znacznie większy od ogólnego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, które wzrosły średnio o 4,8%. Żywność więc realnie zdrożała w porównaniu z artykułami poza żywnościowymi oraz w porównaniu z wynagrodzeniami, które w analizowanym okresie nominalnie podniesione zostały w sektorze przedsiębiorstw o 4%, a realnie zmalały o 0,8%. Zahamowanie podwyżek wynagrodzeń osłabia krajowy popyt na droższą żywność. Jednakże znaczący wzrost wynagrodzeń jaki miał miejsce w latach poprzednich doprowadził do tego, że w całym 4-leciu 2007/08-2010/11 podwyżki wynagrodzeń (o ponad 21%) wyprzedziły inflację (17%), chociaż były mniejsze od wzrostu cen żywności, które w tym czasie nominalnie wzrosły o prawie 23%. Indeks realnych wynagrodzeń w latach 2007/08-2010/11 wyniósł więc 103,5 punktów, przy indeksie realnych cen żywności wynoszącym prawie 105 punktów.

W roku gospodarczym 2010/11 wzrosły ceny skupu wszystkich podstawowych surowców rolniczych. W wyniku słabszych zbiorów zbóż zarówno w Polsce, jak i w wielu rejonach świata (w tym w Europie, a zwłaszcza w Rosji i na Ukrainie, ceny zbóż w sezonie 2010/11 prawie podwoiły się w porównaniu z poprzednim sezonem. Pszenica zdrożała o 91%, żyto o 118%, kukurydza o 78%, a jęczmień o 87%. Tak silny wzrost cen w analizowanym sezonie spowodował, że mimo ich głębokich spadków w poprzednich dwóch sezonach zboża należały do najszybciej drożących surowców rolniczych w całym 4-leciu 2007/08-2010/11. Ceny zbóż w latach 2007/08-2010/11 wzrosły nominalnie o 33-74%, a realnie o 13,5 do 48,5%. Zboża zdrożały przede wszystkim w stosunku do żywca wieprzowego i drobiu, w produkcji których stanowią podstawo-

wy element kosztotwórczy, a także w relacji do ziemniaków, które należały na najwolniej drożących surowców rolniczych..

Ceny skupu drobiu w sezonie 2010/11 wzrosły o 17%, a w całym 4-leciu 2007/08-2010/11 o 6,6%. Realnie drób staniał więc w latach 2007/08-2010/11 o prawie 9%, podczas gdy pszenica i kukurydza będące głównymi składnikami mieszanek przemysłowych dla drobiu zdrożały o 31-48,5%.

Ceny skupu trzody chlewnej w sezonie 2010/11 wzrosły tylko o 4,6%, a w całym 4-leciu 2007/09-2010/11 o 9,5% nominalnie, a realnie spadły o 6,4%. W tym czasie podstawowe zboża paszowe (żyto i jęczmień) realnie zdrożały odpowiednio o 13,5 i 21,5%.

Najmniej, bo zaledwie o 0,6% wzrosły ceny skupu cieląt, o czym zadecydowało malejące zainteresowanie krajów członkowskich importem polskich cieląt. Przyczyną tego był spadek opłacalności produkcji żywca wołowego przede wszystkim w starych krajach członkowskich, wywołany zmianami zasad wspierania chowu bydła mięsnego w ramach reformy WPR. W całym 4-leciu 2007/08-2010/11 ceny skupu cieląt nominalnie wzrosły tylko o 0,8%, co jest równoznaczne z 14% spadkiem ich realnej wartości.

Niskim cenom cieląt towarzyszył szybki wzrost cen skupu żywca wołowego, które w roku 2010/11 wzrosły o prawie 24%, pod wpływem dynamicznie rosnącego eksportu wołowiny. W całym 4-leciu 2007/08-2010/11 ceny skupu żywca wołowego nominalnie wzrosły o prawie 38%, a realnie o 17,5%. Żywiec wołowy należał więc obok zbóż do najszybciej drożących surowców rolniczych. Mimo to zainteresowanie produkcją wołowiny rośnie bardzo wolno ze względu na niską opłacalność tego kierunku produkcji.

Po kryzysie lat 2008-2009 po raz drugi z rzędu znacząco wzrosły ceny skupu mleka. W sezonie 2010/11 mleko w skupie zdrożało o 16,7%, a w całym 4-leciu 2007/08-2010/11 o ponad 19%. Realny wzrost cen mleka w 4-leciu 2007/08-2010/11 wyniósł więc nieco ponad 2%.

Niewielkie podwyżki cen skupu ziemniaków w sezonie 2010/11 po ich głębokim spadku w roku 2007/08 spowodowały, że ziemniaki były jedynym produktem surowcem rolniczym, którego ceny w latach 2007/08-2010/11 spadły nie tylko realnie (o około 35%), ale również nominalnie (o około 25%). Znaczący wpływ na to miał system regulacji produkcji skrobi ziemniaczanej i ziemniaków skrobiowych.

Jadwiga
Seremak-Bulge

Oceniając generalnie zmiany cen surowców rolniczych jakie dokonały się w sezonie 2010/11 można powiedzieć, że wprawdzie rynkowe uwarunkowania uległy znaczącej poprawie, ale rynek rolny był daleki od stabilizacji. Bardzo wysokie ceny zbóż zdecydowanie pogorszyły opłacalność produkcji zwierzęcej mierzonej relacjami cen, zwłaszcza trzody chlewnej i drobiu.

2. W czerwcu nieznacznie pogorszyły się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał o 0,4 pkt. proc., ale nadal przekraczał 100 punktów i był zbliżony do poziomu sprzed roku. Na pogorszenie koniunktury w rolnictwie wpłynęło zarówno zmniejszenie wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu, jak i spadek wyrównanego wskaźnika nożyc cen, który pod wpływem majowych obniżek cen skupu zmalał o 0,4 pkt. proc. Nadal był to jednak poziom bardzo wysoki (102,3), znacznie przekraczający skumulowany wskaźnik nożyc cen z czerwca 2010 r. W maju spadły ceny skupu ziemniaków (o prawie 19%), żywca wieprzowego (o 1,3%), drobiu (o 4,3%), mleka (o 1,2%), oraz jęczmienia (o 0,2%). Wzrosły natomiast ceny skupu pozostałych zbóż monitorowanych przez GUS (o 4,3-5,6%) oraz bydła (o 0,8%). Spadkowi cen skupu produktów rolniczych towarzyszył wzrost

cen detalicznych środków produkcji, które systematycznie drożeją od początku 2011 r. Zmalał również wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu (o 0,5 pkt. proc.) zarówno pod wpływem zmniejszenia wyrównanego indeksu produkcji przemysłu spożywczego (o 0,3 pkt. proc), jak i relatywnego podrożenia żywności zarówno w stosunku do towarów nieżywnościowych i usług, jak i wynagrodzeń. Potencjalny popyt osłabiało także zmniejszenie indeksu obrotów handlowych towarami rolno-spożywczymi z zagranicą w pierwszych czterech miesiącach 2011 r.

Mimo to zmiany cen jakie dokonały się od początku 2011 r. były dla rolnictwa korzystne. W okresie od stycznia do czerwca (w porównaniu z grudniem 2010 r.) ceny koszyka skupu wzrosły o około 13%, ceny detaliczne środków produkcji o ponad 6%, a skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł około 106 punktów. Przed rokiem o tej porze indeks ten wynosił ponad 105 punktów.

Ocenia się, że rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nadal będą sprzyjały rolnictwu, mimo przyspieszenia dynamiki wzrostu cen środków produkcji.

Tab. 1 Skumulowane wskaźniki zmian cen skupu (czerwiec roku poprzedniego = 100)

Wyszczególnienie	2010/11*	2009/10	2008/09	2007/08	2007/08 – 2010/11	
					VI 2007=100	Indeks cen realnych
Wynagrodzenia	104,0	102,2	101,6	112,1	121,1	103,5
Towary i usługi konsumpcyjne	104,8	102,1	104,4	104,7	117,0	100,0
Żywność	107,8	101,8	104,7	106,8	122,7	104,9
Środki produkcji	109,3	96,9	105,9	115,3	129,3	110,6
Nożyce cen koszyka skupu	112,6	97,8	91,7	100,2	101,2	*
Koszyk skupu	123,1	94,8	97,1	115,5	130,9	111,9
w tym Pszenica	190,8	86,8	66,9	138,1	153,0	130,8
Żyto	218,1	87,7	55,9	124,2	132,8	113,5
Jęczmień	186,6	93,0	60,1	136,3	142,2	121,5
Kukurydza	177,9	91,3	81,9	130,6	173,7	148,5
Ziemniaki	107,3	96,6	148,4	49,1	75,5	64,6
Bydło	123,6	88,5	117,1	107,0	137,5	117,2
Trzoda chlewna	104,6	72,6	117,4	122,8	109,5	93,6
Drób	117,0	82,2	109,3	101,4	106,6	91,1
Cieleta	100,6	89,4	118,4	94,7	100,8	86,2
Mleko	115,7	118,7	84,9	102,4	119,4	102,1

* dane nieostateczne

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

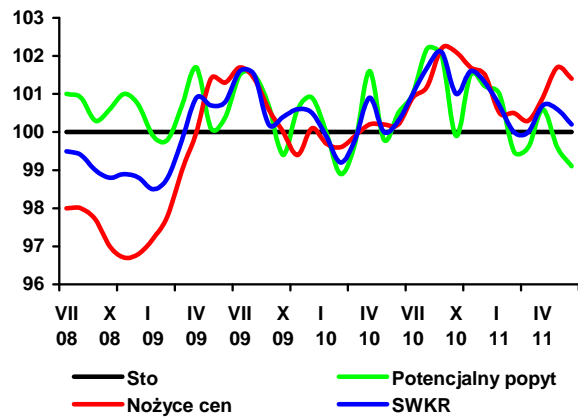
Wyszczególnienie	VI 11	V 11	IV 11	III 11	II 11	I 11	VI 10
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,2	100,6	100,7	100,0	100,0	100,7	100,3
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	99,1	99,6	100,6	99,6	99,5	101,0	100,5
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	101,4	101,7	100,9	100,3	100,5	100,5	100,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	102,3	102,7	101,8	101,3	101,5	101,5	100,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	101,0	101,0	101,0	101,0	101,0	101,0	100,1
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,5	99,6	99,6	99,6	99,9	100,1	99,7
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	98,9	100,0	100,4	99,4	99,4	102,0	99,4
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,9	101,2	102,1	99,4	99,0	100,5	101,3

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

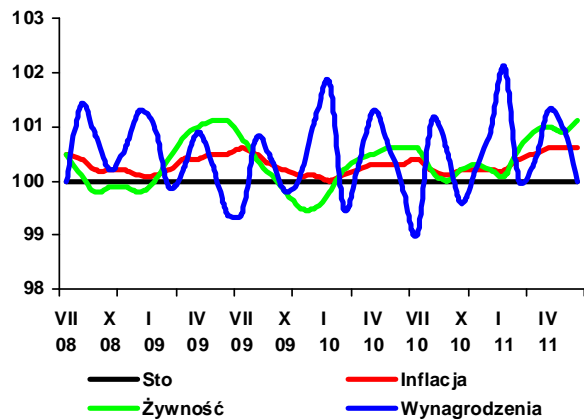
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

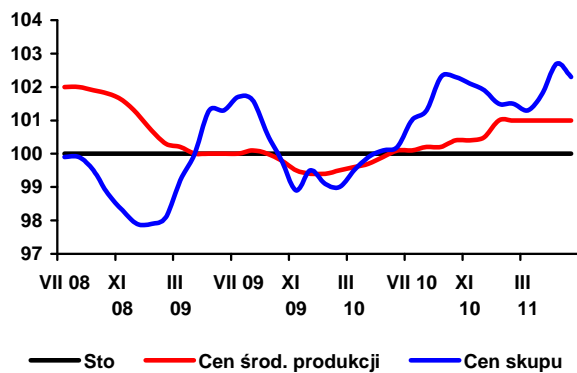
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

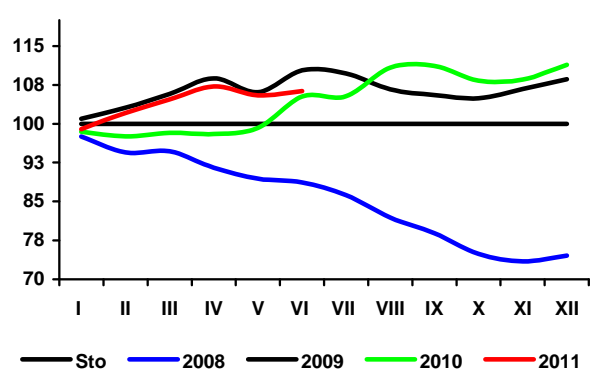
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Sezon 2010/11 na rynku zbóż charakteryzował się dużymi niedoborami ziarna. Po nieudanych zbiorach w wielu rejonach świata ceny zbóż osiągnęły nienotowane wcześniej poziomy. W Polsce wzrost cen miał miejsce w drugiej części sezonu, a ceny pszenicy po raz pierwszy w historii przekroczyły 1000 PLN/t. Taki poziom cen skłonił rolników do zwiększenia powierzchni uprawy zbóż jarych.

Prognozy światowych zbiorów zbóż z czerwca 2011 r. są optymistyczne. Przewiduje się, że zostanie zebrane 664 mln ton pszenicy i 1144 mln ton zbóż paszowych, tzn. łącznie więcej niż w rekordowym sezonie 2009/10. Pod wpływem optymistycznych prognoz od czerwca 2011 r. ma miejsce powolny spadek cen, które jednak nadal są bardzo wysokie. W sezonie 2011/12 ceny zbóż będą niższe, ale powrót do poziomu porównywalnego z ceną interwencyjną jest bardzo mało prawdopodobny.

Ostateczna wielkość zbiorów zbóż na świecie i w Polsce zależeć będzie w dużej części od warunków pogodowych w końcowym okresie wegetacji i w trakcie zbiorów. W Polsce według raportu IUNG istnieje zagrożenie wystąpienia suszy rolniczej, przede wszystkim w zachodniej i północno-zachodniej części kraju. Zdaniem IUNG opady występujące w czerwcu 2011 r. nie spowodowały poprawy stanu upraw, ale obfite opady deszczu na początku lipca zdecydowanie poprawiły wilgotność gleb w całym kraju.

Z opublikowanej przez GUS pod koniec maja wiosennej oceny stanu upraw wynika, że obecna powierzchnia zasiewów zbóż jest nieznacznie niższa od ubiegłorocznej i wynosi 8,1 mln ha, przy czym spadła powierzchnia zbóż ozimych, a wzrosła jarych. Straty zimowe i wiosenne w powierzchni zasiewów były stosunkowo wysokie. Stan zasiewów zbóż ozimych w maju był gorszy niż przed rokiem. Gorsza była również kondycja zbóż jarych.

Według prognoz USDA w sezonie 2011/12 na świecie wzrosła produkcja kukurydzy (866 mln ton), jęczmienia (130 mln ton), owsa (23 mln ton) i żyta (14 mln ton). Obniży się jednak produkcja zbóż w UE (132 mln ton pszenicy i 143 mln ton zbóż paszowych). W porównaniu z prognozami opublikowanymi w maju, obniżono szacunkowe zbiory pszenicy i jęczmienia w UE, zwłaszcza we Francji, Niemczech i W. Brytanii. Dla Polski zbiory pszenicy szacowane są na 9,50 mln ton, a zbóż paszowych na 18,43 mln ton, co również oznacza spadek w porównaniu ze wcześniejszą prognozą. Zwiększy się natomiast produkcja zbóż w Rosji, gdzie rok wcześniej zbiory były rekordowo niskie. Mniejsze zbiory w krajach zachodniej Europy zwiększą zainteresowanie importerów polskim ziarnem.

W ostatnich miesiącach rekordowo wysoki skup zbóż obniżył się. W ciągu jedenastu miesięcy sezonu 2010/11 wyniósł on 6,0 mln ton (o 3% więcej niż przed rokiem). Najbardziej (o prawie jedną trzecią) wzrósł skup zbóż paszowych, który w ciągu dziesięciu pierwszych miesięcy zakończonego sezonu wyniósł 2,7 mln ton. Zwiększył się skup pszenicy, w tym zwłaszcza paszowej, a spadł

skup żyta i jęczmienia. Skup pszenicy utrzymuje się na rekordowym ubiegłorocznym poziomie. Wysoki jest również skup kukurydzy, który od października 2010 r. do kwietnia 2011 r. był o prawie jedną trzecią wyższy niż rok wcześniej.

W sezonie 2010/11 mniejszy niż w sezonie poprzednim był handel zagraniczny zbożami. W ciągu dziesięciu pierwszych miesięcy sezonu 2010/11 z kraju wywieziono 1,4 mln ton ziarna zbóż, w tym 764 tys. ton pszenicy, 227 tys. ton żyta i 153 tys. ton jęczmienia. Pszenicę sprzedawaliśmy przede wszystkim do Niemiec. Kraj ten był również głównym odbiorcą polskiego jęczmienia, żyta i kukurydzy. Import ziarna zbóż wyniósł 867 tys. ton, w tym 415 tys. ton pszenicy. Pszenicę sprowadzaliśmy z Czech, Słowacji, Danii i Niemiec, jęczmień z Czech, Niemiec i Szwecji, a kukurydzę z Argentyny, Węgier i Słowacji. Zmniejszył się handel mąką, wyższe były natomiast obroty produktami wtórnego przerobu ziarna.

W bieżącym sezonie wyższa niż przed rokiem jest produkcja mąki żytniej i makaronu, spadła natomiast produkcja mąki pszennej. Zwiększyła się produkcja mieszanek dla zwierząt i pieczywa, przy niewielkim spadku przemiatów.

W kraju utrzymują się wysokie ceny zbóż, a do połowy czerwca ceny te ciągle rosty. W drugiej połowie maja cena pszenicy konsumpcyjnej przekroczyła 1000 zł/t i na takim poziomie utrzymywała się w czerwcu. Według notowań MRiRW w Polsce w ciągu sezonu 2010/11 najbardziej wzrosły ceny żyta i pszenżyta (dwukrotnie), owsa (trzykrotnie) oraz jęczmienia (prawie dwukrotnie). W mniejszym stopniu zdrożały pszenica (o 85%) i kukurydza (o 65%). Natomiast według danych GUS średnie ceny skupu pszenicy w maju 2011 r. były o 87%, a żyta o 116% wyższe niż w czerwcu 2010 r.

Wysokie ceny zbóż przekładają się na ceny pasz. W maju 2011 r. ceny detaliczne mieszanek paszowych nadal były o ok. 20% wyższe niż w grudniu 2010 r. Wysoki poziom cen zbóż powoduje również presję na zwiększanie cen produktów spożywczych, w tym pieczywa. W kwietniu 2011 r. cena detaliczna chleba była o 6% wyższa niż w grudniu. Najbardziej, bo o 21%, zwiększyła się cena zbytu kaszy jęczmiennej.

Wysokie ceny ziarna wpływają na zwiększenie cen produktów zbożowych na poziomie zbytu. W maju 2011 r. ceny zbytu mąki pszennej piekarniczej były o 77% wyższe niż w czerwcu 2010 r., a mąki żytniej zwiększyły się dwukrotnie. Rosną ceny detaliczne pieczywa oraz innych produktów zbożowych. Wzrósł udział ceny zboża w cenie pieczywa (17% w marcu 2011 r., wobec ok. 9% w całym sezonie 2009/10).

**Marcin
Krzemiński**

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		skup				targowiska				
2009	I-XII	482,6	327,4	442,8	408,0	573,0	455,3	527,8	483,0	X
2010	I-XII	594,0	406,9	.	.	649,1	485,8	578,8	492,2	X
2009	I-VI	505,5	366,9	481,6	457,2	603,6	496,2	565,7	522,0	X
2010	I-VI	479,5	327,3	500,0	409,7	556,2	410,2	501,8	429,1	X
2010	I	495,0	323,9	487,1	428,7	552,1	419,3	497,0	435,8	418,15
	II	478,5	331,0	495,5	418,1	557,2	412,1	500,2	423,0	414,20
	III	454,3	322,4	496,2	414,5	548,5	408,5	499,6	424,9	403,24
	IV	448,2	332,9	480,9	397,8	549,5	399,1	499,8	423,6	402,79
	V	472,1	341,1	516,6	403,3	537,5	398,9	488,4	417,5	423,57
	VI	530,0	360,3	559,5	423,3	592,4	423,3	525,5	449,9	X
	VII	549,9	366,9	587,9	445,0	598,6	426,2	534,8	451,1	X
	VIII	647,8	456,6	645,6	534,8	685,8	493,7	590,8	506,0	X
	IX	688,3	540,7	736,6	575,4	765,9	576,9	663,9	565,4	X
	X	690,9	584,6	609,7	608,6	786,4	613,2	695,5	584,5	X
	XI	708,9	589,3	630,1	616,8	794,0	616,4	715,6	601,4	400,49
	XII	779,7	619,1	664,5	655,0	820,8	642,5	734,9	623,3	404,82
2011	I	889,0	735,1	758,3	778,3	900,1	708,2	821,5	771,2	394,79
	II	935,4	790,2	799,6	756,2	961,6	777,2	891,7	838,3	398,01
	III	914,7	777,1	809,1	806,4	991,2	793,1	922,6	858,0	407,00
	IV	948,3	749,9	818,3	784,6	998,1	797,1	930,6	866,7	402,26
	V	992,2	792,2	863,4	782,7	1026,2	823,3	968,8	897,6	399,11
	VI ^a	964,4	778,7	984,6	790,8	1043,8	761,5	957,8	780,6	X

^a dane MRiRW za trzeci tydzień miesiąca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszenica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenżyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza	
2009	I-XII	4356,5	1239,1	749,5	632,8	279,1	496,4	6304,9	2229,4	700,0
2010	I-XII	4516,9	1894,9	666,1	716,8	307,6	607,8	6577,2	3104,7	897,3
2009	I-VI	1937,8	531,0	296,9	158,9	91,5	163,0	2581,5	902,5	254,7
2010	I-VI	1649,9	614,5	314,7	263,2	107,4	233,8	2489,7	1115,9	287,2
2009/10		4068,7	1322,6	767,3	737,1	295,0	567,3	6213,0	2442,8	768,4 ^b
2010/11		4326,0 ^c	1772,8 ^d	482,3 ^c	570,1 ^d	279,8 ^d	498,5 ^d	5993,8 ^c	2720,1 ^d	773,6 ^c
2010	I	241,8	78,2	48,6	29,7	13,4	34,2	357,6	151,9	38,5
	II	290,8	115,3	54,6	37,6	16,2	45,2	433,9	200,1	57,0
	III	290,3	110,4	60,6	35,1	15,7	45,5	437,7	201,6	67,8
	IV	237,9	97,7	61,9	60,1	23,0	40,2	404,7	194,0	38,3
	V	295,4	97,0	47,1	68,0	14,3	33,2	448,1	169,1	47,8
	VI	293,7	116,0	41,9	32,6	24,8	35,5	407,9	199,2	37,8
	VII	168,1	65,2	43,6	107,2	51,5	30,2	352,5	168,5	45,9
	VIII	914,3	408,5	113,3	165,0	60,5	138,3	1343,5	646,4	26,8
	IX	693,4	296,1	81,7	76,3	32,1	71,9	934,4	430,3	25,8
	X	462,8	231,0	55,8	47,3	24,6	58,4	631,1	332,8	190,2
	XI	358,6	166,9	33,1	37,1	18,8	46,1	479,7	246,3	239,3
	XII	269,8	112,8	23,8	20,6	12,9	28,9	346,2	164,6	82,1
2011	I	326,4	123,3	21,6	23,0	12,7	27,8	403,7	170,9	65,7
	II	394,5	158,4	39,8	31,0	20,0	45,9	517,4	233,3	83,9
	III	307,6	131,2	30,9	34,8	24,0	35,2	412,8	202,3	64,9
	IV	213,2	79,5	18,1	27,7	22,9	15,7	277,6	124,6	47,5
	V	217,2	.	20,5	.	.	.	294,8	.	.

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września, ^c od lipca do maja, ^d od lipca do kwietnia, ^e od października do kwietnia

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2009	I-XII	1837,8	1718,7	137,0	889,0	134,7	5790,8
2010	I-XII	2015,1	1471,2	143,1	914,0	148,5	6716,7
2008 ^b	I-XII	2432,1	2065,4	218,0	1692,2	153,1	7128,8
2009 ^b	I-XII	2780,7	2232,6	217,6	1670,3	181,3	7254,9
2009	I-VI	899,5	836,1	69,8	437,3	66,4	2802,8
2010	I-VI	990,4	726,7	72,8	443,2	73,4	3246,9
2010	I	164,6	117,8	12,29	71,3	11,61	528,0
	II	157,4	116,8	11,36	69,9	11,82	484,0
	III	182,6	135,3	12,65	76,6	13,09	558,8
	IV	150,4	111,1	11,69	75,5	10,52	556,1
	V	164,6	122,7	12,39	74,6	13,01	552,8
	VI	170,7	122,9	12,42	75,3	13,31	567,3
	VII	152,1	117,2	11,56	77,4	11,76	556,1
	VIII	180,6	132,6	12,01	76,7	12,26	569,2
	IX	189,3	130,1	12,34	79,0	13,85	571,6
	X	162,6	118,7	11,52	80,3	13,01	591,0
	XI	169,6	126,1	10,88	76,3	11,97	570,6
	XII	170,5	119,9	11,97	81,2	12,30	611,3
2011	I	163,3	120,6	12,54	76,6	12,87	567,6
	II	148,7	110,5	10,80	73,5	12,98	474,8
	III	169,4	126,1	11,28	81,9	14,69	559,2
	IV	148,4	108,4	11,56	80,7	11,33	552,0
	V	.	109	12,2	.	12,0	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	Żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2009	I-XII	2015,9	591,9	70,4	226,5	3139,6	619,0	6,4	153,6	361,0	1160,9
2010	I-XII	940,3	403,4	148,8	158,5	1918,3	683,5	5,0	136,5	285,3	1145,6
2009	I-VI	1146,7	275,7	9,8	107,5	1632,7	237,5	3,3	79,8	189,3	520,0
2010	I-VI	315,3	202,9	11,6	82,4	742,5	399,7	1,7	61,5	131,8	602,9
2008/09		1425,9	348,3	31,0	181,9	2106,5	827,5	19,7	200,3	533,8	1610,9
2009/10		1184,5	519,0	72,2	201,4	2249,4	781,2	4,9	135,3	303,5	1243,8
	IV	24,82	27,79	4,87	10,62	86,2	52,04	0,15	8,91	17,33	79,5
	V	38,75	25,55	1,81	23,75	105,4	51,65	0,19	9,83	27,12	90,1
	VI	105,47	30,02	3,80	17,55	175,0	86,50	0,96	16,20	17,68	123,2
	VII	29,55	18,48	27,82	24,88	113,4	50,38	0,21	18,54	16,10	108,6
	VIII	81,53	18,45	29,31	7,93	163,7	65,88	0,97	12,24	7,32	86,9
	IX	158,53	33,71	24,99	5,98	252,7	57,90	0,82	14,30	20,66	94,8
	X	165,27	63,84	42,20	7,03	297,1	42,44	0,37	5,03	22,86	71,3
	XI	99,73	28,98	8,35	20,74	188,4	40,40	0,44	9,16	39,61	90,1
	XII	90,41	37,11	4,54	9,48	160,5	26,82	0,41	15,67	46,94	91,0
2011	I	68,86	4,25	8,02	4,71	102,0	31,34	1,19	14,25	39,81	88,0
	II	31,50	5,26	3,86	3,94	52,6	39,47	4,25	12,72	31,76	89,0
	III	20,96	9,79	2,79	1,47	44,8	28,33	1,07	12,34	39,63	81,9
	IV	18,00	7,02	1,37	5,48	33,2	32,01	0,62	6,92	24,73	65,7

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 i 2011 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	Ślód
2009	I-XII	93,8	7,5	12,9	10,9	44,6	31,5	15,0	27,6	47,2	214,4
2010	I-XII	74,9	9,3	14,7	11,0	45,9	46,5	14,9	25,7	44,6	219,3
2009	I-VI	37,1	3,5	6,6	6,3	25,0	15,7	7,2	13,8	22,9	114,8
2010	I-VI	39,9	5,4	6,9	6,9	24,8	19,7	6,9	12,8	24,3	115,0
	2008/09	54,7	6,9	11,7	9,6	37,8	33,1	14,1	27,3	43,6	230,7
	2009/10	96,6	9,4	13,2	11,4	44,4	35,5	14,7	26,6	48,6	214,5
	IV	6,05	0,95	1,07	2,54	4,02	3,45	0,64	1,92	3,83	23,86
	V	6,42	0,69	0,94	0,33	5,51	2,64	1,18	2,39	3,48	21,89
	VI	6,50	0,68	1,25	2,18	5,63	3,84	1,40	2,00	4,91	22,36
	VII	6,16	0,69	1,33	0,55	4,59	3,89	1,48	2,16	3,61	26,61
	VIII	5,67	0,75	0,98	0,65	3,30	5,25	1,27	2,88	3,62	20,60
	IX	5,82	0,64	1,01	0,74	3,18	4,81	1,44	1,99	2,95	16,13
	X	5,97	0,48	1,22	0,62	2,29	5,32	1,27	2,31	3,89	13,20
	XI	6,18	0,67	1,67	0,79	3,55	3,45	1,33	1,77	2,79	15,01
	XII	5,17	0,66	1,66	0,73	4,18	4,02	1,14	1,81	3,50	12,73
2011	I	5,37	0,71	1,82	0,69	3,69	3,73	1,44	1,24	2,85	14,62
	II	4,10	0,77	1,32	0,43	2,92	3,57	1,29	1,64	3,36	11,05
	III	6,84	1,45	2,46	0,55	5,18	3,58	1,47	1,19	4,31	15,80
	IV	4,91	0,93	1,17	0,14	5,07	1,75	0,40	0,98	3,06	16,08

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 i 2011 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2009	I-XII	24,4	71,8	221,4	132,9	68,9	66,6	16,9	90,6	249,5	108,4
2010	I-XII	26,9	83,9	235,6	135,5	121,7	59,1	17,6	93,3	284,5	116,5
2009	I-VI	10,4	36,0	107,9	66,0	36,0	35,3	8,4	44,9	110,8	54,4
2010	I-VI	15,2	42,7	113,9	61,2	37,3	26,4	8,5	42,8	145,7	48,4
	2008/09	16,8	68,8	220,3	119,5	74,7	77,4	15,8	94,9	233,2	110,6
	2009/10	29,3	78,5	227,3	128,1	70,2	57,6	16,9	88,5	284,4	102,4
	IV	2,40	6,70	18,78	11,33	8,44	4,65	1,38	7,08	23,91	6,57
	V	2,41	7,61	18,69	11,07	9,88	4,63	1,48	7,04	28,56	12,80
	VI	2,48	7,49	20,50	13,09	9,74	4,63	1,09	7,03	28,15	9,03
	VII	2,35	6,02	18,40	11,29	9,72	4,32	1,72	7,79	24,67	9,14
	VIII	1,80	7,04	20,15	10,38	10,71	5,01	1,00	7,78	26,15	10,24
	IX	2,25	6,85	22,30	12,86	12,09	4,93	1,65	8,95	25,92	10,89
	X	1,87	7,92	22,42	12,74	10,06	8,08	1,55	8,76	21,38	9,77
	XI	1,90	7,26	20,33	12,16	10,23	5,27	1,75	8,45	20,72	12,59
	XII	1,52	6,13	18,18	12,46	9,28	5,11	1,45	8,78	9,51	6,77
2011	I	1,23	7,31	17,96	9,50	16,40	3,84	1,51	8,47	30,16	10,88
	II	1,28	8,39	18,32	9,73	14,92	4,54	2,13	7,37	14,86	7,51
	III	1,51	8,92	19,86	8,84	8,02	5,37	2,04	9,11	12,54	3,91
	IV	0,80	6,93	15,78	9,18	6,61	3,16	1,64	4,03	11,36	4,43

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2010 i 2011 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2009	I-XII	0,84	1,94	1,37	3,64	3,16	3,76	4,10	4,80
2010	I-XII	1,01	1,92	1,32	3,64	3,24	3,86	4,25	4,95
2009	I-VI	0,84	1,97	1,45	3,64	3,16	3,74	4,09	4,83
2010	I-VI	0,81	1,86	1,24	3,62	3,15	3,74	4,10	4,81
2010	I	0,82	1,88	1,22	3,62	3,16	3,74	4,10	4,78
	II	0,82	1,88	1,24	3,60	3,17	3,74	4,11	4,78
	III	0,81	1,86	1,24	3,62	3,14	3,76	4,09	4,81
	IV	0,79	1,85	1,25	3,64	3,15	3,74	4,09	4,81
	V	0,79	1,86	1,24	3,64	3,15	3,74	4,09	4,84
	VI	0,85	1,85	1,25	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VII	0,88	1,83	1,26	3,64	3,14	3,74	4,11	4,84
	VIII	1,18	1,84	1,36	3,62	3,18	3,76	4,18	4,85
	IX	1,32	1,96	1,41	3,64	3,38	4,02	4,44	5,08
	X	1,31	2,05	1,43	3,66	3,42	4,14	4,51	5,24
	XI	1,26	2,07	1,45	3,68	3,42	4,14	4,53	5,28
	XII	1,30	2,09	1,50	3,74	3,42	4,16	4,66	5,27
2011	I	1,38	2,12	1,65	3,78	3,40	4,18	4,68	5,29
	II	1,38	2,16	1,77	3,90	3,50	4,26	4,75	5,36
	III	1,37	2,29	1,82	4,02	3,58	4,40	4,78	5,53
	IV	1,38	2,28	1,81	4,08	3,59	4,42	4,79	5,57
	V	.	2,30	.	4,08	.	4,46	.	.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur noisek	Koncentrat Provit dla tuczników
2009	I-XII	1131,8	1241,2	1820,0	993,0	1447,8	1262,8	1944,0
2010	I-XII	1171,0	1254,3	1831,6	966,4	1444,6	1259,1	2004,8
2009	I-VI	1118,5	1234,6	1820,1	1015,5	1452,5	1270,3	1903,5
2010	I-VI	1134,9	1224,0	1813,7	938,5	1424,6	1236,6	1977,6
2010	I	1127,0	1228,9	1811,7	945,3	1432,4	1238,7	1971,5
	II	1125,6	1224,9	1814,6	942,2	1437,5	1242,1	1978,0
	III	1131,0	1226,3	1822,4	939,0	1429,2	1238,6	1979,6
	IV	1136,9	1219,8	1821,8	932,0	1416,6	1233,6	1975,0
	V	1135,0	1219,9	1802,3	934,1	1414,8	1231,3	1977,9
	VI	1154,1	1223,9	1809,3	938,2	1417,1	1235,4	1983,8
	VII	1178,1	1235,2	1825,2	951,9	1426,2	1244,3	1994,6
	VIII	1179,8	1247,7	1824,5	967,0	1437,9	1256,3	2006,2
	IX	1200,3	1280,6	1843,0	987,3	1464,0	1278,3	2028,1
	X	1222,1	1298,1	1850,4	999,5	1479,9	1293,9	2042,5
	XI	1220,3	1315,2	1866,8	1014,4	1483,9	1299,9	2050,7
	XII	1242,2	1330,5	1886,7	1045,7	1495,6	1316,8	2069,9
2011	I	1378,8	1463,5	2037,4	1199,6	1596,2	1447,3	2212,5
	II	1430,8	1498,9	2092,7	1247,7	1659,0	1493,0	2246,8
	III	1465,4	1523,7	2114,5	1267,9	1712,9	1519,8	2260,5
	IV	1487,2	1546,3	2137,6	1285,5	1744,9	1533,1	2267,2
	V	1512,1	1566,9	2160,5	1304,8	1769,0	1546,0	2272,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter	
2009	X	2,369	2,692	4,879	0,801	2,138	4,404	2,475
	XI	2,378	2,693	4,971	0,881	2,105	4,402	2,278
	XII	2,337	2,676	4,902	0,931	1,970	4,132	2,289
2010	I	2,254	2,594	4,702	0,907	1,887	3,935	2,262
	II	2,286	2,580	4,800	0,908	1,830	3,842	2,247
	III	2,299	2,606	4,846	0,903	1,879	3,962	2,344
	IV	2,335	2,578	4,949	0,889	1,808	3,830	2,308
	V	2,342	2,632	4,958	0,890	1,906	4,036	2,361
	VI	2,216	2,392	4,687	0,884	2,208	4,669	2,519
	VII	2,233	2,383	4,680	0,871	2,166	4,538	2,531
	VIII	1,959	2,097	4,064	0,879	2,228	4,623	2,629
	IX	1,711	1,911	3,516	0,888	2,091	4,295	2,575
	X	1,630	1,882	3,331	0,915	1,890	3,862	2,385
	XI	1,646	1,869	3,327	0,943	1,858	3,756	2,271
	XII	1,628	1,822	3,222	0,952	1,879	3,720	2,267
2011	I	1,694	1,773	3,124	0,834	1,677	3,093	2,180
	II	1,605	1,725	2,891	0,812	1,758	3,166	2,272
	III	1,599	1,728	2,850	0,818	1,871	3,336	2,335
	IV	1,613	1,748	2,844	0,810	1,973	3,480	2,336
	V	1,585	1,724	2,760	0,787	1,940	3,380	2,210

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

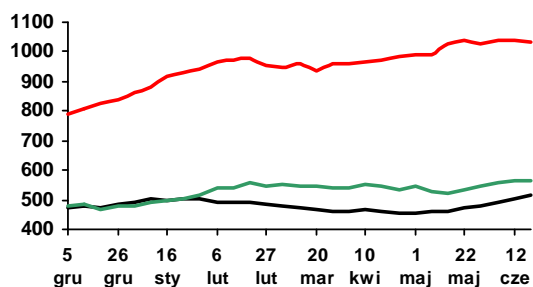
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2009	X	112	105	105	98	96	86	88	95	96
	XI	118	107	108	100	99	80	90	101	98
	XII	118	111	111	100	99	84	98	102	96
2010	I	121	109	103	98	101	86	95	112	108
	II	118	112	112	95	100	87	115	112	117
	III	115	117	107	98	97	93	119	112	124
	IV	117	112	106	99	98	89	117	116	124
	V	124	115	105	103	101	87	122	117	117
	VI	132	118	120	103	107	98	125	128	108
	VII	175	143	135	186	136	95	129	161	158
	VIII	189	132	161	188	158	96	.	165	151
	IX	226	189	193	200	171	134	180	162	181
	X	209	196	199	181	170	144	146	161	192
	XI	213	202	208	184	177	145	165	157	189
	XII	229	198	213	207	188	150	183	171	181
2011	I	258	219	228	228	218	162	181	200	196
	II	264	244	283	204	210	188	175	213	226
	III	234	241	275	185	186	185	224	203	211
	IV	252	254	258	188	190	181	192	210	224
	V	258	234	237	203	201	176	208	220	218
	VI	240	247	194	183	204	187	235	227	228

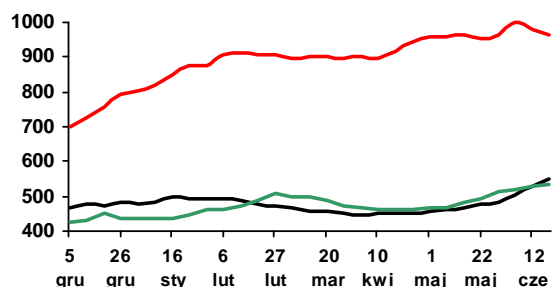
Źródło: biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

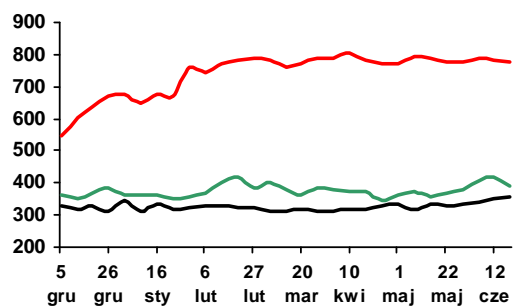
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

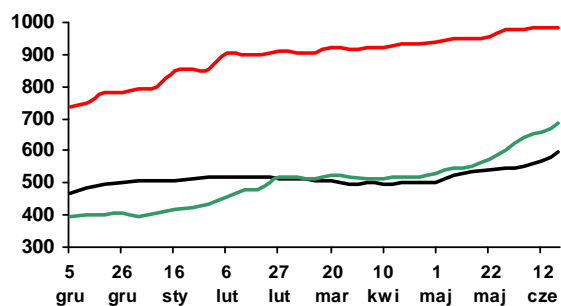
Rys. 2. Pszenica paszowa

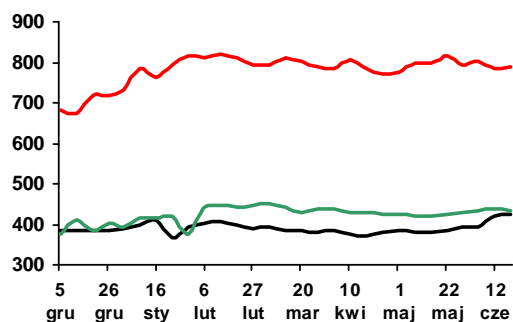
Rys. 3. Żyto paszowe

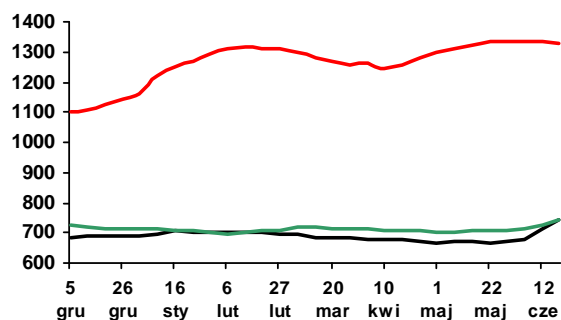
Rys. 4. Kukurydza paszowa

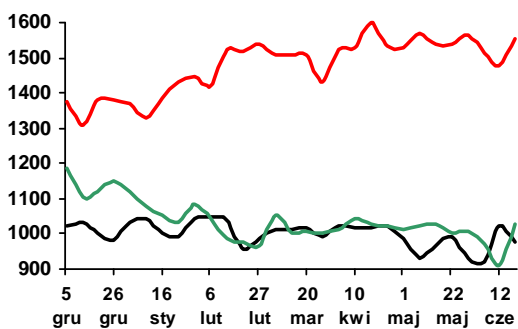
Rys. 5. Jęczmień paszowy

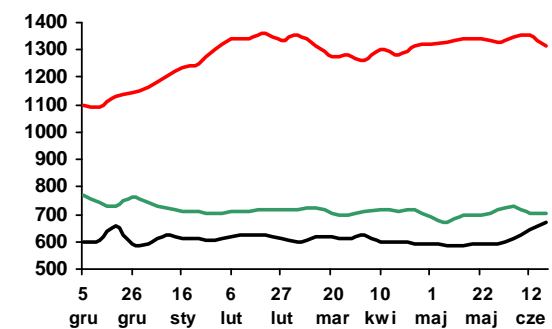
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2010/11 — (red line)

2009/10 — (black line)

2008/09 — (green line)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2008-11; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w Polsce w sezonie 2011/2012, podobnie jak przed rokiem, wynosi ok. 192 tys. ha. Koncerny cukrownicze zakontraktowały niewielkie ilości surowca do produkcji cukru pozakwotowego, która może być opłacalna wobec wysokich cen światowych. Równocześnie niektóre cukrownie nie wykonały kontraktacji surowca do produkcji cukru kwotowego. Przewiduje się, że przy średnich plonach (ok. 55 ton/ha) zbiory buraków cukrowych mogą wynieść ok. 10,5 mln t i umożliwią produkcję 1500 -1550 tys. ton cukru.

Minimalna cena skupu buraków wynosi w UE 26,29 EUR/tonę, która po przeliczeniu na walutę krajową, po kursie euro ok. 4 zł, będzie wynosiła około 105 zł/tonę. Dobra koniunktura na rynku cukru spowodowała, że krajowy przemysł cukrowniczy na kampanię 2011/2012 kontraktuje buraki cukrowe o standardowej zawartości cukru 16% po cenach ok. 120 zł/tonę. Kontraktowe ceny skupu są ok. 14% wyższe od ceny minimalnej i od średniej ceny płaconej w poprzedniej kampanii.

Spożycie cukru w gospodarstwach domowych od wielu lat wykazuje tendencję spadkową. W 2010 r. konsumpcja cukru na osobę spadła o 6% do 15,6 kg. Powodem spadku spożycia były wysokie ceny detaliczne, zmniejszanie domowego przetwórstwa żywności i wypieku ciast oraz utrwalanie się prozdrowotnego modelu konsumpcji w niektórych typach gospodarstw domowych. Spadek bezpośredniego spożycia cukru rekompensowany jest wzrostem konsumpcji przemysłowych artykułów spożywczych zawierających cukier. Wzrost produkcji i eksportu słodczy pozwala przypuszczać, że zużycie cukru we wtórnym przetwórstwie żywności zwiększyło się do 870 tys. ton. Reforma WPR w sektorze cukrowniczym spowodowała, że po-

woli zwiększa się zużycie cukru w pozostałych działach gospodarki (ok. 55 tys. ton). Całkowite zużycie w kraju wyniosło podobnie jak w latach poprzednich ok. 1600 tys. ton.

W 2011 r. ceny cukru na krajowym rynku były rekordowo wysokie. Od kwietnia br. zarysowała się jednak spadkowa tendencja cen zbytu cukru, w tym szczególnie cukru przeznaczonego dla gospodarstw domowych. W maju ceny zbytu cukru paczkowanego spadły poniżej 3,5 zł/kg, tj. o 14% w stosunku do kwietnia, a workowanego wzrosły o 4,6% do 2,93 zł/kg. W handlu detalicznym w maju cukier stanął o 7,6% do 4,63 zł/kg, ale był o 82% droższy niż z maju poprzedniego roku. Wysokie ceny cukru utrzymają się przez trzy kwartały br., a ich głębszy spadek możliwy będzie dopiero pod wpływem większej podaży cukru z kampanii 2011/2012 lub zwiększonego importu.

W okresie styczeń-kwiecień 2011 r. wystąpiło ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem (31 tys. ton). Mała produkcja cukru w kampanii 2010/2011 (1433 tys. ton), która nie zaspokaja popytu wewnętrznego powoduje, że konieczny był duży import (89 tys. ton). W skali całego 2011 r. ujemne saldo handlu zagranicznego cukrem prawdopodobnie wyniesie ok. 250 tys. ton. Równocześnie podmioty sektora ograniczają jego eksport (58 tys. ton). Wysokie ceny cukru na świecie wpływają także na ceny w obrotach handlowych z zagranicą. Ceny eksportowe i importowe w marcu i kwietniu przekraczały poziom 610 EUR/tonę.

W czerwcu na rynku światowym została zahamowana spadkowa tendencja cen cukru, a decydowały o tym przede wszystkim prognozy przewidujące mniejszą podaż (np. z Brazylii) oraz wysokie ceny paliw. W lipcu br. ceny cukru surowego wzrosły do 620 USD/tonę, a cukru białego do 675 USD/tonę. Wzrost cen widoczny jest także w kontraktach terminowych, w których notowania cen cukru surowego na grudzień br. wynoszą 580 USD/t i cukru białego 630 USD/tonę i są o 5% wyższe niż przed miesiącem.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import				
	ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie		
2008	IV	562,97	562,20	-	509,52	507,99	552,38	
	V	572,12	571,74	-	504,15	547,41	448,87	
	VI	597,07	596,85	-	541,71	548,84	402,86	
	VII	541,39	540,94	-	524,92	524,47	594,37	
	VIII	550,23	549,90	-	532,47	536,09	413,50	
	IX	556,21	556,84	-	544,02	546,10	449,06	
	X	515,28	515,87	-	544,38	545,06	528,03	
	XI	497,13	538,54	386,76	516,57	515,31	557,93	
	XII	464,89	557,13	383,25	559,88	556,48	811,27	
	2010	I	444,88	487,24	386,65	485,02	489,60	740,89
		II	459,20	496,94	436,34	544,50	546,24	772,52
		III	463,68	493,92	428,61	458,44	453,92	765,77
IV		478,46	502,82	452,03	482,42	476,41	742,70	
V		482,23	521,21	415,72	535,16	528,71	726,27	
VI		484,77	503,33	453,81	415,24	441,83	278,96	
VII		503,15	517,98	459,75	372,38	749,15	349,01	
VIII		564,93	762,65	456,18	409,83	465,12	346,21	
IX		518,02	521,16	448,39	578,21	571,02	690,08	
X		527,29	526,17	-	757,49	754,80	866,58	
XI		540,11	518,74	591,66	588,54	586,22	809,48	
XII		734,20	864,72	601,08	819,68	817,19	1047,17	
2011	I	585,20	566,28	640,44	669,50	668,75	697,15	
	II	581,58	580,63	-	671,05	666,03	840,89	
	III	614,97	613,64	-	629,97	645,05	601,91	
	IV	632,06	631,03	-	651,29	651,36	627,50	

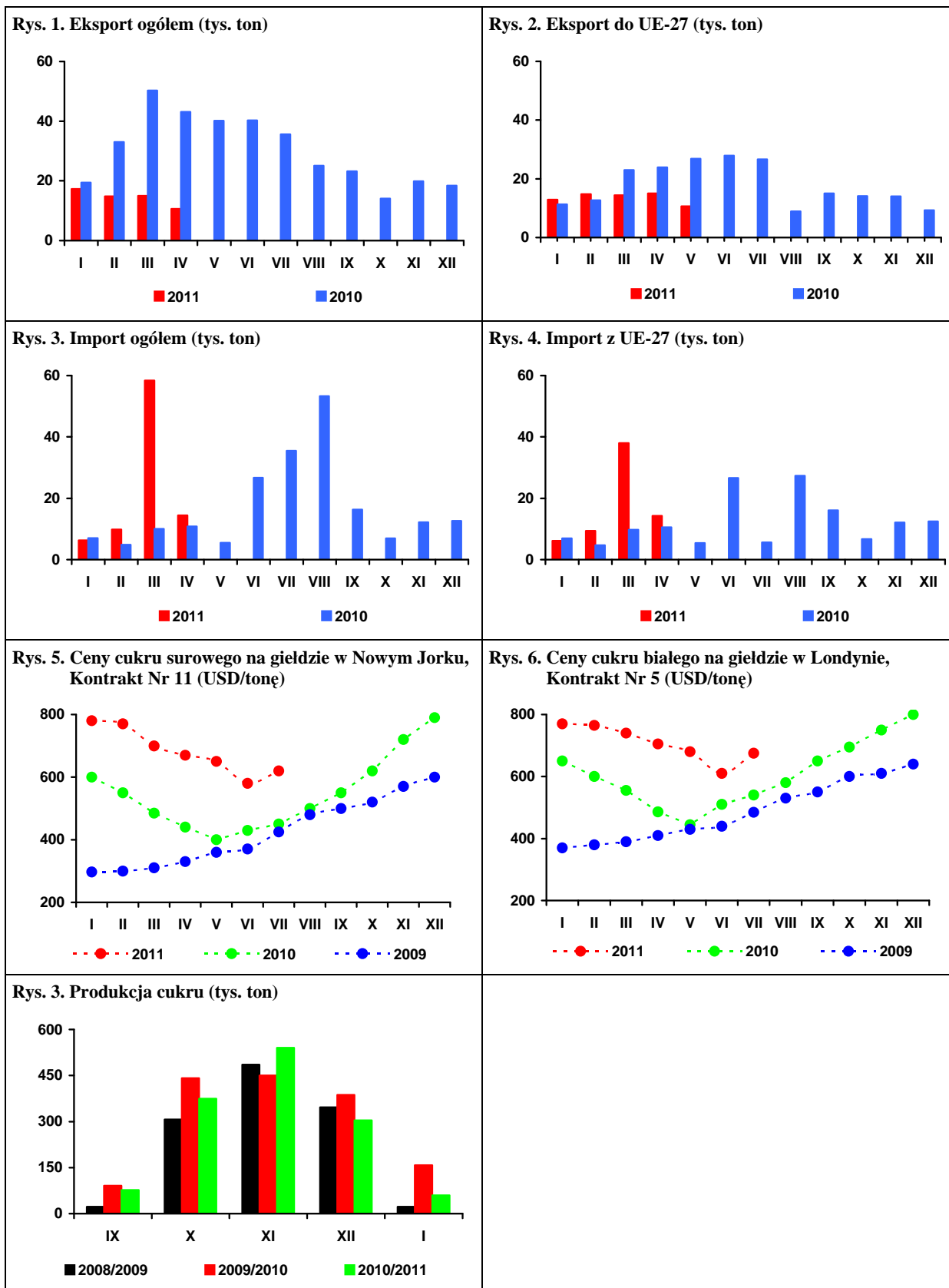
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna		
	workowany	paczkowany				
2008	IV	2,78	3,05	2,39	3,46	
	V	2,68	2,83	2,39	3,44	
	VI	2,65	2,75	2,44	3,36	
	VII	2,63	2,64	2,33	3,25	
	VIII	2,49	2,49	2,24	3,17	
	IX	2,42	2,39	2,25	3,06	
	X	2,31	2,34	1,85	3,01	
	XI	2,22	2,25	1,84	2,89	
	XII	2,14	2,21	1,82	2,82	
	2010	I	2,12	2,16	1,65	2,76
		II	2,09	2,14	1,62	2,71
		III	2,00	2,04	1,57	2,64
IV		2,01	2,06	1,57	2,58	
V		2,03	2,08	1,64	2,55	
VI		2,05	2,05	1,66	2,52	
VII		2,09	2,17	1,65	2,49	
VIII		2,30	2,59	1,60	2,65	
IX		2,25	2,65	1,60	2,95	
X		2,19	2,48	1,61	2,99	
XI		2,28	2,50	1,60	2,95	
XII		2,44	2,64	1,60	2,88	
2011	I	2,49	2,98	1,58	3,07	
	II	2,98	3,53	1,59	3,39	
	III	2,97	4,15	1,62	4,79	
	IV	2,80	3,99	1,61	5,01	
	V	2,93	3,43	1,59	4,63	

^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

W sezonie 2011/12 przewidywany jest dalszy wzrost zbiorów nasion oleistych na świecie (wg oceny Oil World z połowyczerwca o 2,1% do 458,9 mln ton). Spodziewany jest wzrost zbiorów soi, bawełny, słonecznika i niewielki rzepak, a także ziaren palmowych, kopry, sezamu, lnu i rącznika. Nieco niższe mogą być tylko zbiory orzeszków ziemnych. Największy wzrost zbiorów soi przewiduje się w Argentynie, po ich spadku w minionym sezonie, a rzepaku w Kanadzie. W USA, które są największym światowym producentem soi oraz w UE-27, zajmującej pierwszą lokatę w światowej produkcji rzepaku, ich zbiory będą niższe. Relacje popytowo/podażowe na światowym rynku oleistych w sezonie 2011/12 pozostaną napięte, w wyniku czego ich ceny nadal mogą utrzymywać się na wysokich poziomach.

Przewiduje się, iż zbiory rzepaku w UE-27 w 2011 r. obniżą się do 18,9 mln ton (o 8,0% w porównaniu z rokiem poprzednim), z powodu słabszego przezimowania rzepaku i wiosennej suszy i w ślad za tym spadku areału jego uprawy (o 3,5%) i plonów (o 4,4%). Największy spadek zbiorów spodziewany jest u kluczowych producentów: w Niemczech, we Francji i w Polsce. Mniejsze zbiory przewidywane są też w Rumunii, w Danii, na Węgrzech i w Szwecji. Wzrost produkcji rzepaku oczekiwany jest tylko w Wielkiej Brytanii. Przy dużo niższych zbiorach, w sezonie 2011/12 przerób rzepaku w UE-27 będzie mniejszy. Zapasy rzepaku na koniec sezonu obniżą się i wskaźnik zapasów do zużycia pogorszy się.

Według najnowszej oceny Oil World, w sezonie 2011/12 przeciętna cena rzepaku na rynku europejskim (640 USD/tonę - cif Hamburg) będzie o 5% wyższa niż w sezonie poprzednim. Przeciętna cena oleju rzepakowego (1330 USD/tonę - fob ex-mill Holandia) wzrośnie o 4%, a śrutu rzepakowej (280 USD/tonę - fob ex-mill Hamburg) zwiększy się o 1%.

Zbiory rzepaku w Polsce mogą wynieść w 2011 r. ok. 1,8 mln ton i być o 13-16% mniejsze niż w roku poprzednim, w wyniku spadku areału uprawy (o 10%) i plonów (o 5,7%). W tej sytuacji przerób rzepaku w sezonie 2011/12 może obniżyć się (o 7% do 1,9 mln ton). W celu uzupełnienia krajowej podaży przewiduje się duży wzrost importu rzepaku (o 73% do 390 tys. ton). Eksport może natomiast zmaleć (o 30% do 200 tys. ton). Zapasy rzepaku na koniec sezonu pozostałyby równie niskie jak przed rokiem.

Przewiduje się, iż w III kwartale 2011 r. przeciętna cena skupu rzepaku wyniesie 1500-1600 zł/t i będzie o 18-26% wyższa niż przed rokiem.

Skala wzrostu cen rzepaku uzależniona będzie, tak jak dotychczas, w znacznej mierze od notowań cen rzepaku na rynku europejskim oraz relacji złotego względem euro. Przy prognozowanych w III kwartale 2011 r. cenach skupu pszenicy na poziomie 650-700 zł/t, relacja cen rzepak/pszenica będzie korzystna dla producentów rzepaku, co powinno skutkować wzrostem jego zasiewów pod zbiory 2012 roku.

Wyniki handlu zagranicznymi oleistymi w 2011 r. pogorszą się. Przy niższych zbiorach, spodziewany jest spadek eksportu rzepaku, oleju i śrutu rzepakowej. Większy może być tylko wywóz margaryn. W imporcie przewiduje się niewielki spadek przywozu śrut oleistych. Przywóz nasion oleistych, w tym zwłaszcza rzepaku, olejów roślinnych i margaryn może być większy niż przed rokiem. Szacuje się, iż wpływy z eksportu surowców i produktów oleistych zmaleją (o 11% do 444 mln EUR), a wydatki na ich import wzrosną (o 18% do 1474 mln EUR). W tej sytuacji w 2011 r. ujemne saldo w handlu oleistymi pogłębi się i przekroczy 1 mld EUR.

Zmiany produkcji głównych wyrobów przemysłu tłuszczowego w 2011 r., podobnie jak w roku poprzednim, mogą być różnokierunkowe. Prawdopodobnie zmaleje po raz kolejny produkcja oleju rzepakowego surowego, ale spadek ten nie powinien być znaczący. Produkcja olejów rafinowanych może utrzymać się na niezmiennym poziomie. Oczekuje się natomiast wzrostu produkcji margaryn, ze względu na utrzymujący się wysoki popyt eksportowy na tę grupę produktów.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu tłuszczowego w 2011 r. może być równie trudna jak w roku poprzednim, ze względu na przewidywany spadek przetwórstwa rzepaku oraz możliwe pogorszenie relacji cen zbytu produktów do cen zakupu surowca. Przewiduje się, iż przemysł tłuszczowy dalej będzie generował zyski na minimalnym poziomie, a jego rentowność brutto i netto nie poprawi się.

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych do końca 2011 r. będą systematycznie wzrastać, z uwagi na wysokie ceny surowców dla przemysłu tłuszczowego (krajowego rzepaku, jak i olejów z importu). Wzrost ich cen w relacji grudzień do grudnia i rok do roku będzie znacznie większy niż w roku poprzednim.

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	850 976	362 206	210 006	1 003 176	26,31	24,7	84,8
2010 I-XII	x	376 529	245 519	x	x	x	x
2010 IV	38 756	25 651	20 447	43 960	1,15	52,8	88,2
V	35 358	28 144	16 507	46 995	1,23	46,7	75,2
VI	41 934	29 411	15 437	55 908	1,47	36,8	75,0
VII	42 574	35 329	14 076	63 827	1,67	33,1	66,7
VIII	66 851	32 686	15 978	83 559	2,19	23,9	80,0
IX	62 522	31 912	22 770	71 664	1,88	36,4	87,2
X	59 240	37 099	24 830	71 509	1,88	41,9	82,8
XI	60 200	26 965	24 345	62 820	1,65	40,4	95,8
XII	52 528	43 831	14 043	82 316	2,16	26,7	63,8
2011 I	54 036	27 036	11 027	70 045	1,84	20,4	77,1
II	50 165	32 685	8 289	74 561	1,96	16,5	67,3
III	38 596	43 530	10 111	72 015	1,89	26,2	53,6
IV	48 936	26 266	6 506	68 696	1,80	13,3	71,2
Zmiany w %							
<u>IV 2011</u> III 2010	26,8	-39,7	-35,7	-4,6	-4,6	x	x
<u>IV 2011</u> IV 2010	26,3	2,4	-68,2	56,3	56,3	x	x
<u>IV 2011</u> XII 2010	-6,8	-40,1	-53,7	-16,5	-16,5	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	850 976	30 235	182 891	698 320	18,30	21,5	121,9
2010 I-XII	x	38 260	229 725	x	x	x	x
2010 IV	38 756	1599	19 862	20493	0,54	51,2	189,1
V	35 358	2153	16 045	21466	0,56	45,4	164,7
VI	41 934	3478	14 996	30416	0,80	35,8	137,9
VII	42 574	4444	13 738	33280	0,87	32,3	127,9
VIII	66 851	3797	15 666	54982	1,44	23,4	121,6
IX	62 522	4724	20 862	46384	1,22	33,4	134,8
X	59 240	4271	22 489	41022	1,08	38,0	144,4
XI	60 200	2026	23 101	39125	1,03	38,4	153,9
XII	52 528	4990	11647	45871	1,20	22,2	114,5
2011 I	54 036	1783	10507	45312	1,19	19,4	119,3
II	50 165	2482	7898	44749	1,17	15,7	112,1
III	38 596	4300	9671	33225	0,87	25,1	116,2
IV	48 936	1354	6330	43960	1,15	12,9	111,3
Zmiany w %							
<u>IV 2011</u> III 2010	26,8	-68,5	-34,5	32,3	32,3	x	x
<u>IV 2011</u> IV 2010	26,3	-15,3	-68,1	114,5	114,5	x	x
<u>IV 2011</u> XII 2010	-6,8	-72,9	-45,7	-4,2	-4,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 276 464	2 274 379	610 496	2 940 347	47,8	43,4
2010 I-XII	x	2 605 404	640 642	x	x	x
2010 IV	58 134	210 616	47 682	221 068	82,0	26,3
V	53 037	258 280	35 985	275 332	67,8	19,3
VI	62 901	228 019	39 768	251 152	63,2	25,0
VII	63 861	213 731	41 006	236 586	64,2	27,0
VIII	100 277	186 204	60 773	225 708	60,6	44,4
IX	93 783	238 162	62 857	269 088	67,0	34,9
X	88 860	204 461	56 529	236 792	63,6	37,5
XI	90 300	290 319	64 846	315 773	71,8	28,6
XII	78 792	185 877	44 785	219 884	56,8	35,8
2011 I	81054	224 757	44 810	261 001	55,3	31,1
II	75248	233 352	36 965	271 635	49,1	27,7
III	57894	171 066	41 685	187 275	72,0	30,9
IV	73404	212 187	26 733	258 858	36,4	28,4
Zmiany w %						
<u>IV 2011</u> III 2010	26,8	24,0	-35,9	38,2	x	x
<u>IV 2011</u> IV 2010	26,3	0,7	-43,9	17,1	x	x
<u>IV 2011</u> XII 2010	-6,8	14,2	-40,3	17,7	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2009 I-XII	1 276 464	9 811	551 254	735 021	43,2	173,7
2010 I-XII	x	14 286	598 419	x	x	x
2010 IV	58 134	1 311	42 934	16 511	73,9	352,1
V	53 037	1 240	32 711	21 566	61,7	245,9
VI	62 901	504	36 427	26 978	57,9	233,2
VII	63 861	1 267	35 064	30 064	54,9	212,4
VIII	100 277	831	57 820	43 288	57,7	231,7
IX	93 783	731	59 463	35 051	63,4	267,6
X	88 860	722	53 525	36 057	60,2	246,4
XI	90 300	1 441	62 116	29 625	68,8	304,8
XII	78 792	935	42 556	37 171	54,0	212,0
2011 I	81 054	1 141	41 336	40 859	51,0	198,4
II	75 248	1 390	34 610	42 028	46,0	179,0
III	57 894	1 233	38 608	20 519	66,7	282,1
IV	73 404	320	23 607	50 117	32,2	146,5
Zmiany w %						
<u>IV 2011</u> III 2010	26,8	-74,0	-38,9	144,2	x	x
<u>IV 2011</u> IV 2010	26,3	-75,6	-45,0	203,5	x	x
<u>IV 2011</u> XII 2010	-6,8	-65,8	-44,5	34,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2009 I-XII	363 022	46 033	88 925	320 130	8,39	24,5	113,4
2010 I-XII	x	64 678	111 047	x	x	x	x
2010 IV	23 609	4 755	7 490	20 874	0,55	31,7	113,1
V	29 386	5 280	9 428	25 238	0,66	32,1	116,4
VI	33 457	4 333	9 475	28 315	0,74	28,3	118,2
VII	30 154	4 574	10 016	24 712	0,65	33,2	122,0
VIII	28 499	5 665	7 410	26 754	0,70	26,0	106,5
IX	36 661	6 949	11 973	31 637	0,83	32,7	115,9
X	37 748	6 474	14 264	29 958	0,79	37,8	126,0
XI	39 566	5 314	6 469	38 411	1,01	16,3	103,0
XII	29 599	4 898	10 281	24 216	0,64	34,7	122,2
2011 I	30 098	3 947	9 835	24 210	0,63	32,7	124,3
II	26 857	4 010	8 865	22 002	0,58	33,0	122,1
III	33 448	5 210	11 157	27 501	0,72	33,4	121,6
IV	30 933	2 293	2 670	30 556	0,80	8,6	101,2
<u>IV 2011</u> <u>III 2010</u>	-7,5	-56,0	-76,1	11,1	11,1	x	x
<u>IV 2011</u> <u>IV 2010</u>	31,0	-51,8	-64,4	46,4	46,4	x	x
<u>IV 2011</u> <u>XII 2010</u>	4,5	-53,2	-74,0	26,2	26,2	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenica	Relacja cen
2008 I-XII	1267,7	642,4	1,97
2009 I-XII	1082,4	482,6	2,24
2010 V	1233,0	472,1	2,61
VI	1250,0	530,0	2,36
VII	1263,2	549,9	2,30
VIII	1269,0	647,8	1,96
IX	1298,2	688,3	1,89
X	1390,0	690,9	2,01
XI	1463,0	708,9	2,06
XII	1675,0	779,7	2,10
2011 I	1678,0	889,0	1,89
II	1776,0	935,4	1,90
III	1597,0	914,7	1,75
IV	1729,0	948,3	1,82
V	1765,0	992,2	1,78
Zmiany w %			
<u>V 2011</u> <u>IV 2010</u>	2,1	4,6	x
<u>V 2011</u> <u>V 2010</u>	43,1	110,2	x
<u>V 2011</u> <u>XII 2010</u>	5,4	27,3	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

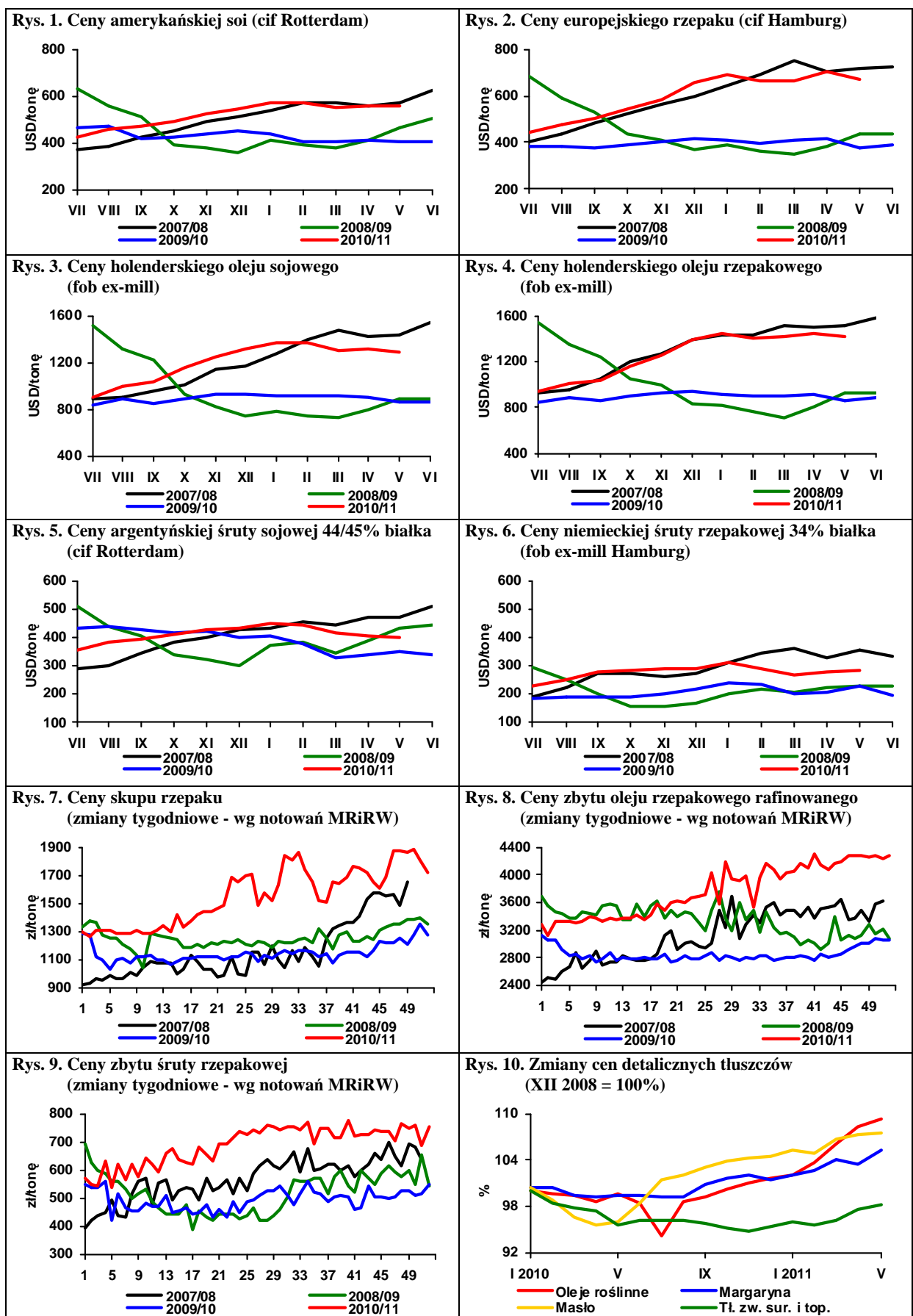
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2009 I-XII	4,33	8,05	12,68	4,77	6,10	13,95	17,65	5,96
2010 I-XII	4,21	7,09	15,05	4,58	5,85	13,68	20,65	5,68
2010 V	3,99	7,23	14,56	4,54	5,82	13,63	19,70	5,68
VI	4,00	7,20	15,02	4,51	5,77	13,50	20,20	5,64
VII	4,22	6,96	15,36	4,54	5,75	13,40	20,90	5,64
VIII	4,42	6,85	15,58	4,50	5,77	13,28	21,05	5,60
IX	4,16	6,91	15,75	4,54	5,84	13,38	21,10	5,56
X	4,43	7,04	15,96	4,50	5,88	13,68	21,30	5,52
XI	4,47	6,83	15,94	4,59	6,00	13,68	21,35	5,52
XII	4,40	6,69	16,01	4,59	5,97	13,55	21,35	5,52
2011 I	4,69	6,75	15,85	4,55	6,04	13,60	21,55	5,52
II	5,29	6,80	16,1	4,57	6,17	13,75	21,55	5,52
III	5,50	7,07	16,56	4,61	6,48	13,83	22,10	5,56
IV	5,12	7,07	16,64	4,66	6,72	13,70	22,15	5,64
V	5,14	7,07	16,65	4,75	6,81	13,60	22,10	5,68
Zmiany w %								
<u>V 2011</u> IV 2010	0,4	0,0	0,1	1,9	1,3	-0,7	-0,2	0,7
<u>V 2011</u> V 2010	28,8	-2,2	14,4	4,6	17,0	-0,2	12,2	0,0
<u>V2011</u> XII 2010	16,8	5,7	4,0	3,5	14,1	0,4	3,5	2,9

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Według prognoz Komisji Europejskiej z 28 czerwca 2011¹ tegoroczne średnie plony ziemniaków w UE-27 mogą wynieść 308 dt/ha, wobec 283 dt/ha w 2010 r. Jest to poziom wyższy o ponad 9% od ubiegłorocznego oraz o 8% w odniesieniu do średniej z ostatniego pięciolecia. W krajach, które mają decydujący wpływ na kształtowanie się sytuacji rynkowej w UE, wzrost ten nie będzie tak znaczący, gdyż przewiduje się, że w Niemczech plony będą wyższe o ponad 7%, w Holandii o 4%, we Francji o 3%, a w Belgii i Holandii mają się obniżyć o 1-2%. W Polsce plony ziemniaków prognozowane są na poziomie 187 dt/ha, czyli o 5% powyżej ubiegłorocznego poziomu. Dużo wyższą, przynajmniej kilkunastoprocentową, dynamikę wzrostu plonów ziemniaków przewiduje się w Danii, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Czechach i na Węgrzech.

Optymistyczne prognozy powodują, że ceny ziemniaków na europejskich rynkach wyraźnie się obniżyły. Dotyczy to zarówno kontraktów terminowych z realizacją na wiosnę 2012 r., jak też i bieżących cen ziemniaków z nowych zbiorów, które w Niemczech i Belgii na przełomie czerwca i lipca wahały się w granicach 100-120 EUR/tonę.

W Polsce wysokie ceny ziemniaków z ubiegłorocznych zbiorów utrzymywały się do połowy czerwca. W ostatnich tygodniach wraz ze wzrostem podaży ziemniaków wczesnych i wyraźnym spadkiem ich cen na rynkach hurtowych (z 2,55 zł/kg na początku czerwca do 0,90 w końcu czerwca) również obniżyły się ceny „starych” ziemniaków (średnio do ok. 1,30 zł/kg). Na giełdach towarowych oferowane są również ziemniaki importowane w cenie 1,50-1,65 zł/kg.

Obserwuje się systematyczny wzrost cen detalicznych ziemniaków i ich przetworów. Ceny detaliczne ziemniaków są obecnie o ponad 64 % wyższe niż przed rokiem, a ceny większości przetworów na przestrzeni ostatniego roku wzrosły o 6-7%, z wyjątkiem chipsów, które w sprzedaży detalicznej nieznacznie potaniały. Utrzymał się też dalszy wzrost cen skrobi ziemniaczanej, ale jego dynamika wyraźnie wyhamowała. W maju

średnia cena zbytu skrobi ziemniaczanej wyniosła 4,63 zł/kg, wobec 1,60 zł/kg w analogicznym okresie 2010 r., a cena detaliczna mąki ziemniaczanej wyniosła 7,20 zł/kg, wobec 3,66 zł/kg rok wcześniej.

W bieżącym sezonie na relatywnie wysokim poziomie kształtuje się eksport ziemniaków, który w okresie styczeń-kwiecień 2011 r. wyniósł 57 tys. ton (12,5 tys. ton w analogicznym okresie 2010 r.), z tego 41 tys. ton sprzedano na Białoruś, 8 tys. ton do Rosji i 4 tys. ton do Mołdawii. W tym okresie sprzedaż polskich ziemniaków na rynek unijny wyniosła 3,8 tys. ton, z tego zaledwie 140 ton do UE-15. Import ziemniaków w tym okresie wyniósł niespełna 92 tys. ton, wobec 102 tys. ton przed rokiem. Ziemniaki sprowadza się głównie z Niemiec i Holandii (odpowiednio: 31 i 22 tys. ton w okresie styczeń-kwiecień 2011 r.), mniejsze ilości z Francji i innych krajów UE.

W pierwszych czterech miesiącach 2011 r. kontynuowany był trend wzrostowy w eksporcie przetworów spożywczych z ziemniaków i produktów skrobiowych, z wyjątkiem skrobi ziemniaczanej, której sprzedaż z powodu spadku produkcji zmalała. Według wstępnych danych w pierwszych czterech miesiącach 2011 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne była o 2 tys. ton wyższa niż przed rokiem i wyniosła 35,2 tys. ton. O kilkanaście procent wzrósł eksport chipsów i suszu, odpowiednio do 6,6 i 1,6 tys. ton. Zwiększył się również import przetworów spożywczych z ziemniaków, skrobi nieprzetworzonych, a obniżył przywóz syropów skrobiowych i dekstryn.

**Wiesław
Dzwonkowski**

¹ Mars Bulletin (2011) Vol.19 No.6

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej		
	2009	2010	2011	2008	2009	2010
I	.	.	.	-	-	-
II	.	.	.	-	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	50 100	79 400	36 000	-	-	-
V	35 600	41 000	36 900	-	-	-
VI	33 000	35 600		-	-	-
VII	27 800	29 100		-	-	-
VIII	43 700	45 500		-	-	117
IX	249 400	149 000		21 975	24 818	12 923
X	299 300	297 900		38 712	40 781	32 774
XI	121 900	166 200		27 609	15 192	15 603
XII	38 500	70 400		462		16
RAZEM	780 600 ^b	609 100 ^b	72 900	88 758	80 791	61 433

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2009 VII	396	0	2 295	4 049	14	4 894	303	10 988	2 270	645
VIII	193	-	1 147	3 590	7	4 094	340	10 462	2 132	478
IX	80	0	3 078	4 031	10	4 204	405	10 238	1 342	488
X	13	0	3 826	3 540	9	4 585	423	9 264	1 137	590
XI	6	1	2 722	5 106	16	4 107	310	7 889	1 349	626
XII	6	100	1 637	4 464	12	2 580	348	9 306	1 529	476
2010 I	53	284	1 748	5 445	8	2 715	483	7 087	1 255	653
II	58	374	2 242	6 386	15	2 454	453	8 002	1 114	549
III	192	688	3 122	5 222	7	4 324	578	10 418	1 731	668
IV	141	424	3 373	6 174	30	3 218	520	8 540	1 801	539
V	114	22	2 120	4 964	6	4 321	501	9 499	1 734	699
VI	235	-	543	4 809	3	4 359	841	10 253	1 920	813
VII	80	2	344	2 219	2	2 969	1 168	13 635	1 920	562
VIII	55	7	283	1 898	18	4 270	1 024	11 707	1 845	438
IX	69	-	1 333	3 003	12	5 155	991	10 297	1 695	453
X	252	0	6 458	7 373	7	3 657	1 114	9 640	2 013	784
XI	376	0	8 246	4 313	11	3 002	1 174	8 546	1 696	665
XII	89	-	9 979	2 672	15	4 152	1 139	10 988	1 775	627
2011 I	41	24	23 311	1 943	7	4 283	652	8 328	1 568	557
II	175	-	15 890	1 446	5	3 698	818	9 047	1 973	391
III	261	437	13 099	1 178	2	4 405	1 020	8 787	1 915	241
IV	30	640	3 502	1 150	2	3 828	685	8 970	1 131	365

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2009 VII	56	72	3 104	954	4 948	10 468	6 177	5 250	305	258
VIII	37	-	4 562	938	5 595	14 491	5 973	3 106	264	182
IX	92	-	2 910	1 090	4 206	17 056	5 395	3 766	297	147
X	39	-	4 195	1 039	5 152	10 426	12 175	3 727	452	513
XI	114	60	8 513	1 123	7 941	12 028	4 955	2 789	400	53
XII	524	440	8 003	792	5 968	12 930	4 166	3 193	333	34
2010 I	1 267	164	8 868	584	6 056	14 744	4 927	3 020	333	102
II	3 057	1 030	16 085	611	5 185	17 287	5 007	3 557	402	116
III	3 737	7 850	24 008	754	13 941	11 592	5 196	4 315	392	112
IV	6 315	12 277	17 024	558	5 768	22 917	5 097	3 492	249	91
V	19 942	3 239	34 198	516	5 289	19 280	4 755	4 318	420	54
VI	12 067	1 160	32 169	903	6 159	12 960	5 139	3 525	925	39
VII	178	2 213	3 296	786	7 683	17 396	5 170	2 852	586	52
VIII	39	865	2 849	720	7 880	14 884	5 778	2 793	553	6
IX	200	250	3 426	803	7 070	13 232	6 324	3 151	686	34
X	86	153	3 274	1 149	6 236	10 726	6 040	3 796	620	49
XI	172	247	8 352	1 059	4 517	10 816	4 869	3 595	403	61
XII	1 066	313	3 659	684	6 399	11 424	4 417	3 177	146	159
2011 I	745	403	21 069	538	4 876	12 075	5 298	3 204	573	62
II	1 161	1 092	14 110	1 292	6 797	8 410	4 921	3 187	774	70
III	4 391	5 241	20 231	1 039	7 146	12 490	5 555	5 000	1 006	91
IV	4 732	5 555	12 903	1 169	4 628	10 501	3 866	2 551	295	29

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	V	III	IV	V	Wskaźnik zmian cen	
		2010	2011	2011	2011	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	49,2	.	75,9	62,1	126,2	81,8
	targowiskowa	91,0	146,2	153,5	157,4	173,0	102,5
	detaliczna (zł/kg)	1,22	1,85	1,97	2,00	163,9	101,5
	importowa	94,4	120,8	134,7	.	150,6	111,5
	eksportowa	56,2	89,6	92,6	.	169,7	103,3
Relacje cen	skup / targowisko	0,54	.	0,49	0,39	-	-
	targowisko / detal	0,75	0,79	0,78	0,79	-	-
	skup / detal	0,40	.	0,39	0,31	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	153,1	151,8	150,0	148,8	97,2	99,2
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	1,60	4,38	4,58	4,63	289,4	101,1
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	3,66	6,27	6,98	7,20	196,7	103,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,66	10,16	10,28	10,28	106,4	100,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,20	34,30	34,50	34,40	97,7	99,7
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,84	9,22	9,32	9,40	106,3	100,9

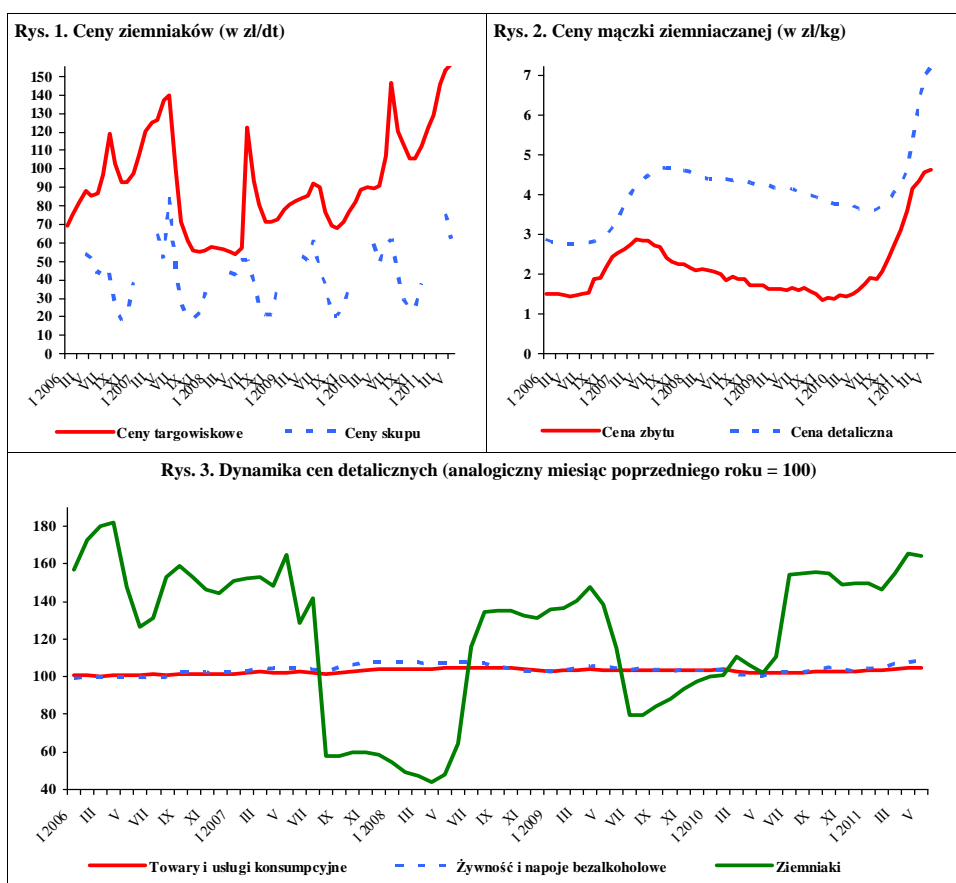
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2010		2011		wsk. zmian cen	
		maj	marzec	kwiecień	maj	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	102,1	151,8	171,8	173,8	170,2	101,1
2	Kujawsko-pomorskie	92,4	143,4	160,2	164,7	178,2	102,8
3	Lubelskie	66,1	113,2	115,5	115,8	175,2	100,3
4	Lubuskie	98,7	167,1	182,1	182,7	185,1	100,4
5	Łódzkie	83,6	145,5	156,1	158,6	189,7	101,6
6	Małopolskie	90,9	154,8	155,9	163,5	179,8	104,9
7	Mazowieckie	95,0	130,5	131,8	135,0	142,0	102,4
8	Opolskie	102,6	169,6	173,3	182,1	177,5	105,0
9	Podkarpackie	94,7	158,8	175,1	177,5	187,3	101,3
10	Podlaskie	95,1	115,2	119,2	120,8	127,0	101,3
11	Pomorskie	93,2	138,4	142,4	147,4	158,1	103,5
12	Śląskie	102,7	180,9	181,3	182,5	177,6	100,6
13	Świętokrzyskie	76,8	125,1	135,4	144,7	188,4	106,9
14	Warmińsko-mazurskie	120,2	146,1	154,9	156,9	130,5	101,3
15	Wielkopolskie	81,2	157,0	171,0	174,8	215,1	102,2
16	Zachodniopomorskie	92,5	149,9	166,0	171,1	184,9	103,1
maksimum		120,2	180,9	182,1	182,7	x	
minimum		66,1	113,2	115,5	115,8		
różnica w %		81,8	59,7	57,7	57,8		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W czerwcu 2011 r. w porównaniu z majem br. ceny większości warzyw, a zwłaszcza tych kierowanych do przetwórstwa i na eksport – obniżyły się. Spośród warzyw przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji mniej płacono producentom za buraki ćwikłowe (o 42%), pomidory (o 32%) i pieczarki (o 2%), a więcej za cebulę (o 52%), kapustę białą (o 5%) i marchew (o 5%). Przetwórcy obniżyli cenę cebuli obieranej (o 33%), a firmy skupujące warzywa na eksport – ceny kapusty białej (średnio o 67%), pekińskiej (o 56%), buraków ćwikłowych (o 46%), ziemniaków i pomidorów (po 42%), oraz cebuli (o 37%). Średnia cena marchwi utrzymała się na podobnym poziomie. Na rynkach hurtowych tańsze były ogórki gruntowe (o 51%), pomidory (o 47%), ogórki spod osłon (o 40%), kapusta biała (o 17%) i buraki ćwikłowe (o 5%), a droższa marchew (o 37%) i cebula (o 10%).

W relacji do czerwca 2010 r. w skupie oraz na rynkach hurtowych wzrosły ceny marchwi (o 16-38% w zależności od kierunku przeznaczenia), kapusty białej (o 13-47%) i buraków (o 23-188%), a spadły ceny cebuli (o 26-55%). Podrożała jedynie cebula do bezpośredniej konsumpcji (o 9%). Firmy eksportowe skupowały taniej: kapustę pekińską (o 72%), kapustę białą (o 56%) i ziemniaki (o 38%). Zakłady przetwórcze natomiast o 11% podwyższyły cenę skupu brokułów różyczkowanych w stosunku do roku ubiegłego.

W maju 2011 r., w stosunku do kwietnia, w handlu detalicznym o 29% wzrosły ceny selerów i o 22% buraków ćwikłowych, a także – choć w mniejszym stopniu (poniżej 10%) – ceny kapusty białej, marchwi, papryki i cebuli. Ceny porów były na poziomie zbliżonym do ubiegłego miesiąca. Niższe natomiast były ceny detaliczne pomidorów (o 20%), kalafiorów (o 12%) i pieczarek (o 2%). W tym samym okresie ceny przetworów warzywnych prawie nie zmieniły się (najbardziej - o 3% - wzrosły ceny groszku konserwowego).

W relacji do maja 2010 r. w handlu detalicznym ponad dwukrotnie podrożała kapusta biała, o 73% buraki, o 38% seler, o 20% marchew i w niewielkim stopniu pieczarki. Potaniały natomiast o 17% papryka, o 15% pomidory, o 9% cebula, o 7% pory i o 3% kalafior. Spośród przetworów warzywnych podrożał: szpinak mrożony (o 11%), mrożone mieszanki warzywne (o 9%) i kalafior mrożony (o 5%). Ceny pozostałych przetworów były zbliżone do tych sprzed roku.

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

W marcu 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze o 74% zwiększyły produkcję konserw warzywnych, o 22% soku pomidorowego i o 19% marynat, a zmniejszyły o 14% produkcję warzyw mrożonych.

W kwietniu 2011 r. wyeksportowano 33,2 tys. ton warzyw świeżych o wartości 15,8 mln EUR. W stosunku do kwietnia 2010 r. wolumen eksportu warzyw nieznacznie się zmniejszył (o 2%), a jego wartość wzrosła o 30%. Stwierdzono 40-procentowy spadek sprzedaży marchwi, 38-procentowy cebuli i 20-procentowy kalafiorów i 17-procentowy kapusty. Ponad dwukrotnie wzrósł natomiast eksport ogórków i pomidorów. W kwietniu br. wyeksportowano 29,5 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 21,4 mln EUR. Sprzedaż przetworów obniżyła się o 23%, a jej wartość o 22%. Wyeksportowano o 34% mniej suszy, o 24% mrożonek, o 23% konserw i o 7% marynat.

Import warzyw świeżych w kwietniu 2011 r. wyniósł 35,3 tys. ton, a jego wartość 30,1 mln EUR. W porównaniu z kwietniem poprzedniego roku ilość zakupionych warzyw świeżych była niższa o 23%, a ich wartość o 32%. Niższe o 57% były dostawy cebuli, o 29% marchwi, o 19% pomidorów i ogórków o 9%. Wolumen importu papryki nie różnił się od ubiegłorocznego. W tym okresie zaimportowano 7,8 tys. t przetworów warzywnych o wartości 7,7 mln EUR. W relacji do kwietnia 2010 r. wielkość zakupu przetworów warzywnych obniżyła się o 55%, a wartość o 51%. Spośród importowanych przetworów warzywnych zakup mrożonek obniżył się o 63%, suszy o 61%, marynat i koncentratu pomidorowego o 56% i konserw o 38%.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafioły gruntowe (szt.)	Pieczarki
2010 IV	1,73	1,81	0,77	0,94	0,70	-	-	-	6,60	-	4,86
V	1,94	2,10	1,07	1,03	0,77	-	-	-	5,24	-	4,48
VI	2,01	2,60	1,63	1,28	0,91	-	-	-	3,89	-	4,51
VII	1,57	2,44	1,80	1,25	1,03	1,70	1,22	-	3,98	1,63	4,81
VIII	1,07	2,11	1,47	0,93	0,74	1,22	0,85	1,66	2,75	1,99	5,69
IX	1,11	1,89	0,82	0,86	0,67	2,14	-	2,35	3,63	2,03	5,41
X	1,08	1,77	0,77	0,79	0,75	-	-	-	4,05	1,99	4,75
XI	1,05	1,75	0,87	0,78	0,76	-	-	-	5,26	-	4,51
XII	1,13	1,80	1,05	0,91	0,84	-	-	-	7,00	-	4,77
2010 I-XII	1,36	1,88	1,03	0,93	0,76	1,54	0,99	2,00	5,09	1,91	4,87
2011 I	1,46	1,95	1,21	1,02	0,91	-	-	-	-	-	4,98
II	1,44	1,98	1,42	1,05	0,90	-	-	-	-	-	4,67
III	1,42	2,05	1,80	1,15	1,02	-	-	-	5,38	-	4,95
IV	1,36	2,05	1,86	1,19	1,26	-	-	-	5,74	-	4,68
V	1,45	2,12	2,29	1,41	1,94	-	-	-	3,64	-	4,40
VI	2,20	2,41	2,40	1,48	1,12	-	1,46	-	2,49	-	4,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>VI 2011</u> <u>V 2011</u>	152	114	105	105	58	x	x	x	68	x	98
<u>VI 2011</u> <u>VI 2010</u>	109	93	147	116	123	x	x	x	64	x	96

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztuk, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafioły różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2010 IV	1,79	0,61	0,42	0,30	-	-	-	-	-	-	-
V	1,88	-	0,49	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	0,52	-	-	-	1,60	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,73	1,59	-	1,49	-	-
VIII	1,20	-	-	-	-	0,78	1,57	1,09	1,32	0,60	0,33
IX	1,23	0,49	0,31	0,20	-	0,80	1,51	1,06	2,00	0,58	0,33
X	1,30	0,49	0,25	0,20	0,90	-	1,83	1,33	-	0,60	0,32
XI	1,45	0,67	0,24	0,25	0,85	-	1,96	1,57	-	-	-
XII	1,56	0,77	0,27	0,28	0,90	-	2,10	1,65	-	-	-
2010 I-XII	1,41	0,54	0,33	0,25	0,88	0,78	1,70	1,27	1,45	0,59	0,33
2011 I	1,56	0,77	0,44	0,31	0,87	-	-	-	-	-	-
II	1,23	0,90	0,50	0,35	-	-	-	-	-	-	-
III	1,18	1,28	0,54	0,46	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,18	1,65	-	0,50	-	-	-	-	-	-	-
V	1,15	1,70	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,77	-	-	-	-	-	1,78	1,20	1,80	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>VI 2011</u> <u>V 2011</u>	67	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>VI 2011</u> <u>VI 2010</u>	x	x	x	x	x	x	111	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2010 IV	5,92	-	2,13	0,73	0,99	-	0,75	-	1,50	1,35	-	0,39	-
V	4,22	-	2,60	1,10	1,23	-	0,86	-	-	1,70	-	0,38	-
VI	3,18	-	2,25	1,37	1,40	-	0,80	-	2,83	1,46	-	0,41	-
VII	2,69	0,54	2,21	0,98	1,20	-	0,77	-	4,30	1,18	0,70*	0,66	-
VIII	2,46	0,55	1,86	0,77	1,20	2,50	0,63	-	3,00	0,86	1,62	0,53	0,60
IX	2,70	0,63	1,54	0,66	1,15	3,03	0,58	-	2,12	0,83	1,50	0,48	0,60
X	3,79	-	1,41	0,69	1,19	3,44	0,61	1,50	1,45	0,95	1,53	0,48	-
XI	4,64	-	1,32	0,71	1,23	-	0,59	1,48	1,46	0,90	1,50	0,52	-
XII	-	-	1,53	1,00	1,33	-	0,68	-	1,49	1,06	1,58	0,57	0,81
2010 I-XII	3,70	0,57	1,69	0,83	1,10	2,99	0,68	2,02	1,93	1,09	1,57	0,47	0,62
2011 I	-	-	1,93	1,24	1,34	-	0,80	1,86	1,65	1,15	2,15	0,71	0,86
II	-	-	2,08	1,31	1,33	-	0,88	2,50	1,65	1,13	1,80	0,70	0,92
III	-	-	2,77	1,84	1,39	-	0,96	3,00	1,94	1,15	1,80	0,98	1,02
IV	5,77	-	2,95	1,99	1,46	-	1,03	-	2,00	1,12	-	1,43	0,95
V	3,39	-	1,42	1,81	-	-	1,09	-	-	1,03	-	2,20	-
VI	1,96	1,10	0,63	0,60	1,50	-	1,10	-	-	0,65	-	1,18	1,05
Wskaźnik zmian w %													
<u>VI 2011</u> <u>V 2011</u>	58	x	44	33	x	x	101	x	x	63	x	54	58
<u>VI 2011</u> <u>VI 2010</u>	62	x	28	44	107	x	138	x	x	45	x	288	62

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2009 I-XII	41 772	467 206	99 018	61 737
2010 I	2 431	33 101	4 799	3 215
II	2 809	36 789	5 364	4 487
III	4 123	42 230	8 883	4 413
IV	3 620	29 588	5 745	3001
V	3 527	25 104	4 948	2 611
VI	3 573	24 326	4 426	4 439
VII	3 034	29 506	15 363	15 284
VIII	3 439	43 319	12 776	19 052
IX	3 435	61 474	20 536	8 351
X	3 387	72 527	11 415	8 048
XI	3 467	62 157	8 110	6 559
XII	3 459	42 677	7 435	3 980
2010 I-XII	40 304	502 798	109 800	83 440
2011 I	2 774	39 098	8650	3 015
II	3 236	33 982	10 668	3 244
III	3 404	38 993	12 850	3 936
IV	4 411	25 240	10 022	3 560
Wskaźnik zmian w %				
<u>IV 2011</u> <u>IV 2010</u>	122	86	174	119

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011			IV 2010 IV 2009 (%)	
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III		IV
Warzywa ogółem	40264	41419	34062	39187	32568	25219	30839	31826	34030	25212	31992	395834	19524	23199	42540	33230	98
Cebula	14695	12448	11205	13235	7014	6052	7824	7002	7431	7840	8501	113554	4706	4765	11022	6954	62
Kapusta	5322	7814	10134	7847	2109	1076	1592	3432	2604	3205	5903	54592	4652	6513	11067	8425	83
Marchew	5540	5940	5051	5539	3593	1619	1112	1741	1535	1609	2045	37947	1415	1588	2701	3050	60
Ogórki	147	232	411	817	1266	2669	2945	984	447	261	481	10737	203	232	307	945	230
Pomidory	889	1036	1379	5739	13133	8769	11100	9129	12598	3852	3482	71907	1424	695	1018	3182	231
Kalafiory	496	659	376	390	1402	958	2119	2639	2150	1251	770	13715	104	147	317	300	80
Przetwory ogółem	47271	54867	38348	34362	34089	28112	31430	42106	48080	47873	40401	490936	37262	43869	45752	29518	77
Susze	1653	1861	1605	1608	1613	1734	1780	2012	1928	1712	1885	21125	1781	1895	1319	1059	66
Marynaty	2483	3249	3005	2487	2090	1876	2089	2982	3099	2990	2590	30899	2496	2121	3332	2804	93
Konserwy	3718	4547	3373	3323	3029	2782	2991	4275	5121	5294	3801	45240	3420	3588	3891	2594	77
-kapusta kwasz.	5322	7814	10134	7847	2109	1076	1592	3432	2604	3205	5903	54592	677	680	838	579	93
Mrożonki	34451	38704	25876	22567	22624	18263	21025	28834	33732	34358	28155	341351	26051	31913	31258	19629	76
Pieczarki i ich przetwory	19389	22328	18056	16675	16285	14212	14622	16457	19841	19708	18777	215681	16706	18212	20524	17333	96
Warzywa ogółem	12759	14735	12118	20972	21962	16697	17108	18969	20585	13643	16693	195827	10051	11351	20161	15811	130
Cebula	4324	4294	3660	4556	3090	2516	2743	2890	3186	3481	3441	41275	2373	2114	3983	2381	65
Kapusta	1063	1686	2141	2107	727	406	454	888	637	737	1589	13093	1391	2211	4442	2940	137
Marchew	798	891	926	1055	756	407	237	393	294	350	459	6953	308	390	670	628	68
Ogórki	145	287	340	773	902	1191	1003	650	381	220	467	6430	207	265	327	916	270
Pomidory	1051	1323	1436	5276	11479	8009	8454	8024	10608	3855	3033	63456	1199	742	1057	2718	189
Kalafiory	222	324	223	299	783	656	1246	1528	1303	750	447	7993	79	107	202	163	73
Przetwory ogółem	30713	36057	27459	26500	25519	20966	22144	29759	34473	34956	29792	344951	26804	31431	33752	21401	78
Susze	2705	3010	2747	2834	2617	2794	2908	3439	3668	3375	2687	35578	3058	3316	3196	2570	94
Marynaty	1953	2734	2762	2264	1914	1602	2003	2629	2984	2685	2578	27809	2127	1900	2993	2432	88
Konserwy	3556	4370	3480	3553	3135	2861	2744	3973	4390	4777	3791	43444	2978	3168	3667	2110	61
-kapusta kwasz.	1063	1686	2141	2107	727	406	454	888	637	737	1589	13093	420	431	528	399	116
Mrożonki	17653	19941	14051	13202	13271	10127	11027	15887	19511	19723	16737	186378	15397	18780	18201	11049	79
Pieczarki i ich przetwory	25262	29468	25381	25069	23187	20407	20006	22965	27291	27750	26909	298578	24365	24994	30113	24447	96

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010												2011				IV 2010 IV 2009 (%)
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	
Warzywa ogółem	41077	52550	45652	46993	38845	20830	10297	18428	24483	40274	36975	413739	43951	39326	53366	35294	77
Cebula	8592	10223	8937	15045	10172	4487	3119	7966	7458	10053	6455	96309	6914	4367	6237	3809	43
Kapusta	894	1301	3404	3095	1652	630	472	1885	4441	3993	1825	24055	1433	1519	2392	2925	86
Marchew	2551	3729	4190	6695	9765	3750	1163	672	510	574	1734	36582	1360	1995	3241	2986	71
Ogórki	3513	4190	2756	1288	2079	1184	342	1105	2253	4394	4593	32650	5177	4530	4518	2507	91
Pomidory	11914	14825	11535	9144	8351	5428	1843	2615	2445	9316	11065	101722	14335	12601	17413	9324	81
Papryka	3777	4078	2585	3284	2806	2734	1062	1745	2710	3830	3254	36109	3900	3698	4271	2584	100
Czosnek	324	835	615	674	232	324	677	672	461	299	636	6131	162	154	434	503	82
Przetwory ogółem	17306	23190	17236	20345	17025	18995	16627	19266	19264	17864	15766	218473	18953	18671	19115	7787	45
Mrożonki	3690	4263	3201	3449	2982	2703	2283	3305	3809	3759	2938	39448	3620	4129	4346	1178	37
Susze	1629	1495	1684	2169	1918	2231	1811	1421	1156	1293	1383	19948	2380	1401	1026	664	39
Marynaty	1144	2135	1601	1227	842	1189	1019	1089	2139	1531	1508	16634	1672	1773	1254	704	44
Konserwy	2719	5067	2768	2393	2467	2886	2614	4505	3934	4888	3359	39999	3258	3747	4428	1725	62
<i>-kukurydza konserv.</i>	1106	2788	933	1086	919	1211	1271	2104	2025	2654	1382	18495	1294	1608	2319	789	85
Koncentrat pomid.	6086	7988	6024	8095	7052	8219	7116	7143	6256	4786	4949	79145	5657	4799	5784	2675	44
Warzywa ogółem	39034	54458	44116	34092	21523	14720	6319	10811	14424	31643	35877	340593	37756	37623	48209	30108	68
Cebula	2026	2694	2650	5417	2606	1164	658	1740	1635	1999	1686	24972	1553	1225	2224	706	27
Kapusta	202	521	1338	1021	522	223	147	289	633	837	432	6237	394	556	1145	1519	114
Marchew	699	1107	1317	1962	1976	819	287	252	162	241	682	9812	443	718	1061	916	70
Ogórki	4937	4841	2295	1021	1141	449	112	656	1467	4261	4195	31050	4368	4554	3803	1989	87
Pomidory	14160	19220	15539	9025	6872	5458	1450	3024	3037	11319	13015	115385	14286	14348	18260	9727	63
Papryka	5811	7977	7115	6467	4330	3746	968	1362	2393	4710	5895	55507	5855	5581	7275	5231	74
Czosnek	697	1435	1011	1071	437	685	1243	1366	915	718	1506	11687	371	449	1010	967	96
Przetwory ogółem	16679	21506	15890	17333	15913	16542	14610	17458	17543	18600	17296	204372	18386	16595	18561	7717	49
Mrożonki	2630	3016	2144	2062	1998	1883	1650	2363	2814	2905	2477	28279	2607	3093	3328	866	40
Susze	3903	3108	3317	3031	3421	2979	2973	2230	2537	3176	3365	37558	5232	2161	2521	1490	45
Marynaty	1048	1687	1540	1127	781	1036	862	1086	1702	1380	1441	14773	1363	1427	1242	646	42
Konserwy	3030	5625	3187	3033	3042	3217	2846	5129	4382	5190	4435	45884	3407	4143	4899	2225	70
<i>-kukurydza konserv.</i>	1096	2758	882	1078	842	992	1006	1887	1718	2291	1554	17025	1048	1396	2012	787	89
Koncentrat pomid.	4345	6040	4120	5900	5216	5895	4954	4962	4396	4265	3931	57904	3993	3669	4333	1804	44

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2010 II	0,29	0,20	0,14	1,07	1,23	0,44	1,36	0,83	0,50	0,46
III	0,35	0,21	0,15	1,38	1,45	0,49	1,39	0,81	0,51	0,47
IV	0,33	0,21	0,18	0,80	1,11	0,61	1,45	0,85	0,53	0,52
V	0,35	0,27	0,19	0,96	0,92	0,80	1,53	0,84	0,52	0,62
VI	0,46	0,36	0,21	0,68	0,87	0,56	1,42	0,85	0,52	0,57
VII	0,43	0,41	0,25	0,42	0,92	0,69	1,43	0,83	0,49	0,52
VIII	0,36	0,30	0,21	0,32	0,76	0,59	1,40	0,84	0,42	0,52
IX	0,43	0,26	0,22	0,60	0,88	0,58	1,45	0,77	0,48	0,49
X	0,47	0,24	0,18	0,81	0,84	0,61	1,40	0,79	0,54	0,54
XI	0,49	0,23	0,20	0,77	1,02	0,61	1,38	0,77	0,59	0,51
XII	0,49	0,28	0,20	1,03	0,89	0,77	1,37	0,74	0,60	0,48
2010 I-XII	0,37	0,24	0,18	0,55	0,88	0,59	1,16	0,81	0,52	0,50
2011 I	0,51	0,30	0,22	1,02	0,84	0,75	1,50	0,82	0,62	0,54
II	0,44	0,34	0,25	1,16	1,04	0,73	1,39	0,88	0,63	0,52
III	0,36	0,40	0,25	1,05	1,01	0,64	1,47	0,85	0,63	0,54
IV	0,34	0,35	0,21	0,97	0,85	0,54	1,39	0,81	0,69	0,46
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2011</u> <u>III 2011</u>	94	88	84	92	84	84	95	95	110	85
<u>IV 2011</u> <u>IV 2010</u>	103	167	117	122	77	89	96	95	130	88

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe ^a
2009 I-XII	0,83	1,31	1,23	0,71	2,83	1,60	4,48	5,19	1,87
2010 I	0,91	0,72 ^b	0,90	0,74	-	-	15,50	-	-
II	1,15	0,86 ^b	0,96	0,79	-	-	12,28	-	-
III	1,42	0,88 ^b	0,98	0,79	-	-	7,35	-	-
IV	1,71	0,92 ^b	0,99	0,76	-	-	5,23	8,98	-
V	1,90	1,17 ^b	1,04	0,78	-	-	4,07	5,29	-
VI	2,08	1,85 ^b	1,53	1,08	2,62	-	1,83	4,01	-
VII	2,03	1,49 ^b	1,13	1,74	1,27	-	1,24	5,03	3,26
VIII	1,98	0,94 ^b	0,96	1,48	0,98	1,27	1,06	2,58	2,57
IX	1,18	0,94 ^b	0,90	0,78	2,53	1,62	2,24	3,81	2,99
X	1,18	0,82 ^b	0,84	0,83	4,98	1,37	3,15	3,79	2,28
XI	1,12	1,08 ^b	0,83	0,83	-	-	5,93	5,32	-
XII	1,22	1,25 ^b	0,98	0,87	-	-	7,54	6,25	-
2010 I-XII	1,49	1,08^b	1,00	0,96	2,48	1,42	5,62	5,01	2,78
2011 I	1,45	1,45 ^b	1,17	1,09	-	-	-	5,40	-
II	1,44	1,64 ^b	1,21	1,06	-	-	-	-	-
III	1,39	2,01 ^b	1,27	1,19	-	-	5,43	15,28	-
IV	1,28	2,31 ^b	1,27	1,54	-	-	3,42	6,13	-
V	1,39	2,53 ^b	1,43	2,36	4,55	-	2,68	4,17	-
VI	1,53	2,09 ^b	1,96	2,25	2,23	-	1,60	2,22	1,91
Wskaźnik zmian w %									
<u>VI 2011</u> <u>V 2011</u>	110	83	137	95	49	x	60	53	x
<u>VI 2011</u> <u>VI 2010</u>	74	113	128	208	85	x	87	55	x

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2010 III	3,51	11,04	3,28	3,44	3,28	6,63	1,92
IV	3,44	11,00	3,32	3,42	3,20	6,64	1,91
V	3,44	11,30	3,36	3,44	3,24	6,66	1,92
VI	3,43	11,40	3,51	3,57	3,29	6,63	1,93
VII	3,46	11,28	3,51	3,48	3,22	6,56	1,92
VIII	3,44	11,72	3,54	3,55	3,29	6,55	1,89
IX	3,37	11,39	3,59	3,74	3,40	6,53	1,91
X	3,28	11,98	3,94	3,80	3,39	6,56	1,91
XI	3,23	11,87	3,95	3,88	3,40	6,52	1,93
XII	3,20	11,98	3,84	3,82	3,60	6,56	1,88
2010 I-XII	3,40	11,43	3,53	3,58	3,32	6,60	1,91
2011 I	3,21	12,29	3,84	3,91	3,76	6,48	1,88
II	3,17	12,33	3,71	4,09	3,71	6,43	1,84
III	3,13	12,31	3,77	4,05	3,64	6,48	1,84
IV	3,11	12,20	3,57	4,00	3,59	6,47	1,82
V	3,19	12,43	3,60	4,12	3,53	6,47	1,83
Wskaźnik zmian w %							
<u>V 2011</u> <u>IV 2011</u>	103	102	101	103	98	100	101
<u>V 2011</u> <u>V 2010</u>	93	110	107	120	109	97	95

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2010 III	2,17	1,42	1,85	1,54	3,56	6,84	12,23	9,42	-	7,68	7,00
IV	2,49	1,47	1,92	1,55	3,95	7,15	17,14	10,82	-	7,06	6,90
V	2,85	1,66	2,13	1,57	4,84	6,41	16,05	7,66	-	5,93	6,71
VI	3,23	3,29 ^a	2,43	1,93	6,66	6,92	11,34	5,74	4,18	3,97	6,65
VII	3,06	3,64 ^a	2,40	2,53	9,65	-	11,14	5,90	2,80	4,32	6,90
VIII	2,56	3,67 ^a	1,97	1,87	7,44	5,92	6,29	4,43	2,11	3,87	7,34
IX	2,29	1,94	1,77	1,66	5,39	5,26	5,35	5,35	3,14	4,33	7,36
X	2,17	1,62	1,72	1,57	4,62	4,64	5,68	5,67	4,81	3,69	6,97
XI	2,15	1,62	1,71	1,56	4,26	4,47	7,31	6,94	-	3,96	6,83
XII	2,25	1,77	1,85	1,63	4,34	5,44	11,50	8,25	-	4,76	7,19
2010 I-XII	2,39	1,55	1,93	1,70	5,12	5,85	10,27	7,27	3,41	5,25	6,99
2011 I	2,46	2,11	2,12	1,77	4,60	6,70	12,58	8,20	-	6,86	7,22
II	2,51	2,29	2,23	1,82	4,64	6,34	11,17	7,89	-	6,58	7,01
III	2,54	2,75	2,29	1,89	4,76	6,22	11,59	7,50	-	6,41	7,03
IV	2,55	3,16	2,36	2,22	5,16	6,06	12,96	8,12	-	6,53	6,99
V	2,59	3,46	2,56	2,71	6,68	5,97	13,37	6,52	-	5,77	6,83
Wskaźnik zmian w %											
<u>V 2011</u> <u>IV 2011</u>	102	109	108	122	129	99	103	80	x	88	98
<u>V 2011</u> <u>V 2010</u>	91	208	120	173	138	93	83	85	x	97	102

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Fasola szparag. mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2010 III	5,44	13,95	-	6,80	8,76	7,36	9,90	3,81	5,95	8,71	4,27
IV	5,46	13,90	-	6,86	8,74	7,38	9,85	3,79	5,88	8,66	4,29
V	5,42	13,80	-	6,86	8,76	7,40	9,80	3,81	5,90	8,66	4,27
VI	5,48	13,85	-	6,92	8,76	7,40	9,85	3,83	5,88	8,71	4,27
VII	5,44	13,85	-	6,90	8,76	7,38	9,80	3,83	5,88	8,66	4,26
VIII	5,49	13,70	-	6,94	8,76	7,40	9,75	3,84	5,95	8,71	4,27
IX	5,49	13,85	-	6,94	8,72	7,42	9,80	3,81	6,03	8,77	4,23
X	5,53	13,80	-	7,00	8,76	7,42	9,85	3,80	6,00	8,74	4,24
XI	5,53	13,60	-	7,08	8,82	7,48	9,85	3,79	5,90	8,63	4,23
XII	5,41	13,45	-	7,24	8,94	7,70	9,75	3,64	5,75	8,40	4,24
2010 I-XII	5,46	13,82	-	6,93	8,77	7,42	9,84	3,80	5,92	8,68	4,27
2011 I	5,47	13,80	-	7,32	9,02	7,76	9,75	3,83	5,85	8,60	4,25
II	5,46	13,80	-	7,38	9,12	7,86	9,75	3,83	5,95	8,77	4,28
III	5,51	13,85	-	7,48	9,14	7,88	9,80	3,83	5,95	8,77	4,29
IV	5,46	13,85	-	7,58	9,22	8,04	9,75	3,84	5,75	8,63	4,30
V	5,52	14,05	-	7,62	9,24	8,06	9,75	3,84	5,90	8,71	4,30
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{V\ 2011}{IV\ 2011}$	101	101	x	101	100	100	100	100	103	101	100
$\frac{V\ 2011}{V\ 2010}$	102	102	x	111	105	109	99	101	100	101	101

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

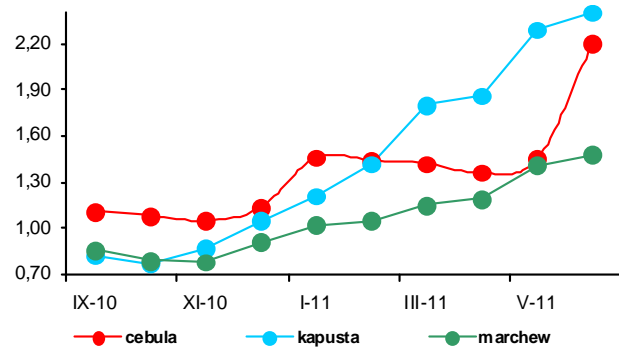
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

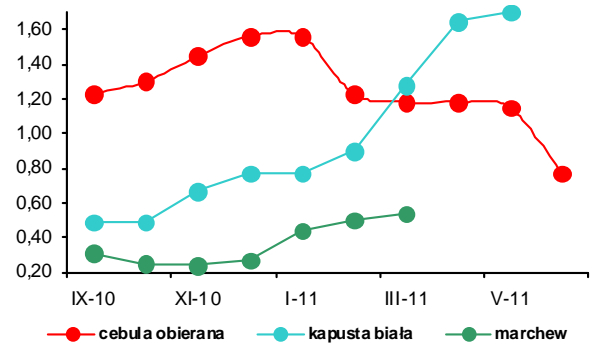
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2009 XI	55	76	48	29	-	-
XII	65	78	49	30	-	-
2010 I	68	79	50	30	-	-
II	75	81	48	28	-	-
III	78	80	45	27	-	-
IV	81	79	40	25	-	-
V	79	81	45	24	45	-
VI	40	64	44	29	47	-
VII	39	62	43	30	50	48
VIII	40	65	37	29	-	-
IX	41	68	39	31	-	-
X	48	74	39	29	-	-
XI	43	78	42	30	-	-
2011 I	48	80	44	31	-	-
II	45	83	45	31	-	-
III	69	75	47	32	-	-
IV	68	74	38	35	-	-
V	59	78	40	29	38	-
VI	63	68	45	34	29	45

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

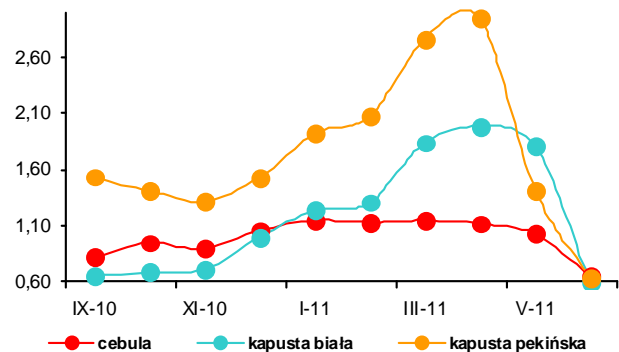
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

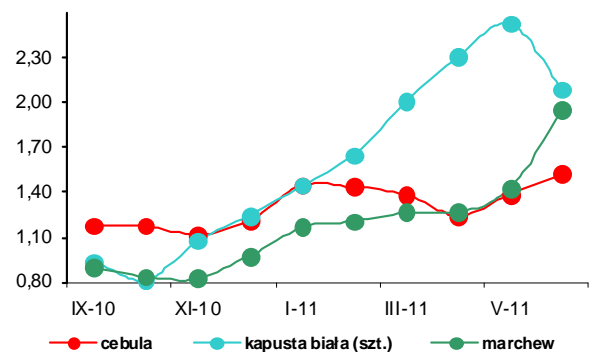
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

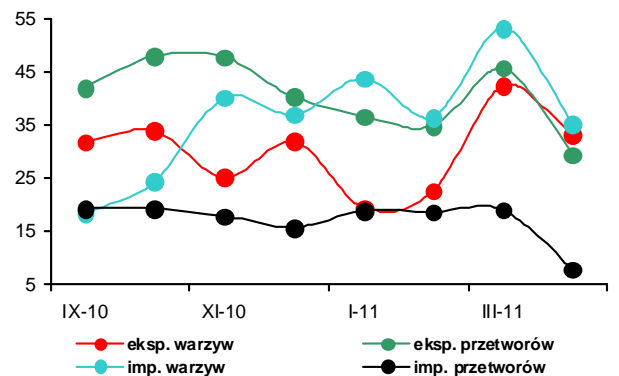
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

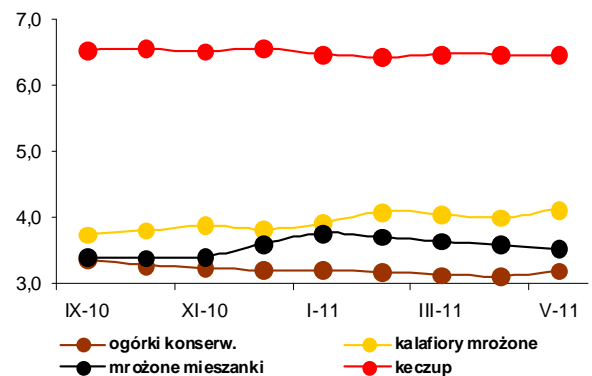
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

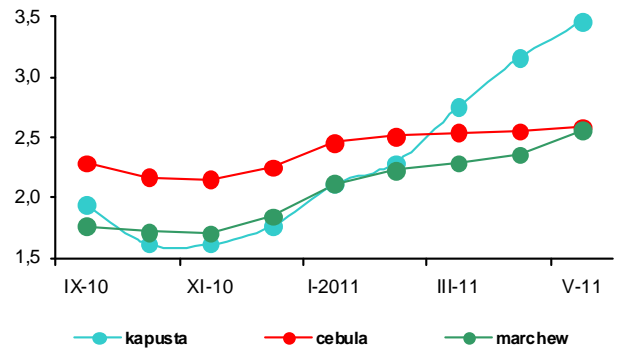
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

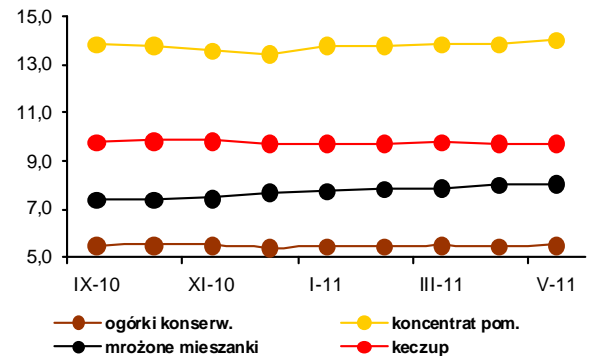
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W czerwcu 2011 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 153% wyższe niż w czerwcu roku poprzedniego, a gruszek o 10%. Ceny jabłek płacone w skupie przez spółdzielnie ogrodnicze i oferowane przez firmy eksportowe zwiększyły się odpowiednio 2,5 i 3-krotnie. Jabłka kierowane do produkcji zagęszczonego soku jabłkowego podrożały prawie dwukrotnie. Na rynkach hurtowych droższe niż w czerwcu 2010 r. były winogrona, a obniżyły się, z powodu dobrych zbiorów, w krajach eksporterach, ceny mandarynek (o 28%), cytryn (o 27%), bananów (o 15%) i nieznacznie pomarańcz. Wyższe na wszystkich poziomach rynku były ceny truskawek. Ceny skupu truskawek bez szypułki do mrożenia wzrosły o 59%, a truskawki z szypułką na sok o 105%. Eksporterzy płacili za truskawki o 17% więcej, a spółdzielnie ogrodnicze o 26% drożej. Na rynkach hurtowych ceny truskawek wzrosły o 59%. W czerwcu 2011 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 15%, w spółdzielniach ogrodniczych o 5% wyższe niż w miesiącu poprzednim, a płacone przez firmy eksportowe nie zmieniły się. Na rynkach hurtowych podrożały ponadto winogrona i cytryny, potaniały natomiast banany, mandarynki, pomarańcze i gruszki.

W maju 2011 r. w relacji do maja roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów były wyższe o 22,2%, przy wzroście cen żywności o 8,8%. Ceny owoców strefy umiarkowanej wzrosły o 43,6%, a ceny przetworów owocowych o 9,6%. Jabłka podrożały o 97,2%, gruszki o 9,2%, a owoce jagodowe o 15,8%. Średnie ceny owoców południowych były niższe o 1,2%, (w tym owoców cytrusowych o 6,8%, podrożały natomiast pozostałe owoce południowe o 4,6% i banany o 5,9%). W maju wyższe niż w kwietniu 2011 r. były tylko ceny jabłek, gruszek, mandarynek i cytryn, nie zmieniły się ceny pomarańcz, a potaniały winogrona i banany.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się w kwietniu 2011 r. w relacji do kwietnia roku poprzedniego o 22% do 38,2 tys. ton. Najbardziej obniżyła się produkcja soków wytwarzanych z owoców cytrusowych i jabłek (odpowiednio o 28 i 19%). Niższa była też produkcja owoców pasteryzowanych i kompotów (o 31%)¹ oraz owoców mrożonych (o 33%). Produkcja dżemów wzrosła (o 6%). W relacji do marca 2011 r. wzrosła jedynie produkcja pitnego soku jabłkowego i soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych. W maju wobec maja roku poprzedniego wyższe były ceny zbytu wszystkich objętych badaniem produktów owocowych, a najbardziej (o 24%) zwiększyła się cena zbytu pitnego soku jabłkowego. W maju wobec kwietnia br. wyższe były ceny zbytu soku pomarańczowego, dżemu śliwkowego i truskawkowego. Nie zmieniły się ceny soku jabłkowego, a obniżyły dżemów wyprodukowanych z czarnych porzeczek.

W kwietniu 2011 r. rozmiary eksportu owoców świeżych były o 39%, a przetworów owocowych o 36% niższe niż w kwietniu roku poprzedniego. O spadku eksportu owoców świeżych zdecydowało obniżenie o 45% sprzedaży jabłek. W grupie przetworów owocowych eksport truskawek i wiśni w puszkach obniżył się o 36 i 63%, mrożonek owocowych o 38%, dżemów i przecierów o 37%, a zagęszczonego soku jabłkowego o 32%. W wyniku zwiększenia cen eksportowych większości owoców i ich przetworów – głównie jabłek i zagęszczonego soku jabłkowego (wzrost dwukrotny), wpływy z eksportu przetworów owocowych i owoców świeżych obniżyły się mniej niż wolumen sprzedaży. Łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów spadły w relacji do kwietnia 2010 r. o 10% do 89,6 mln euro.

Niższy był wolumen importu owoców południowych (o 14%), a wyższy jabłek (o 218%). Import jabłek zwiększył się z 1,3 do 4,0 tys. ton. Mniejsze były rozmiary importu przetworów (o 21%). Wzrost cen importowych spowodował mniejszy spadek wartości niż wolumenu importu przetworów owocowych (o 12%) i owoców świeżych (o 8%). W kwietniu 2011 r. dodatnie saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 9,7 mln euro wobec 11,2 mln euro w kwietniu roku poprzedniego. W miesiącach I-IV 2011 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 3,9 mln euro, podczas gdy w analogicznym okresie roku poprzedniego było to 2,2 mln euro.

¹ Spadek produkcji w dużym stopniu jest wynikiem zmiany klasyfikacji artykułów tej grupy towarowej

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2010 IV	0,96	-	-	-	-	-	-
V	1,06	-	-	-	-	-	-
VI	1,07	-	3,11	-	-	-	-
VII	1,29	-	3,81	3,10	4,69	3,70	1,96
VIII	1,46	2,62	-	3,35	5,12	3,33	1,82
IX	1,77	2,43	-	-	-	2,59	1,77
X	1,75	2,23	-	-	-	3,80	2,66
XI	1,77	2,67	-	-	-	-	-
XII	1,79	2,80	-	-	-	-	-
2010 I-XII	1,32	2,36	3,37	3,19	4,91	3,36	1,85
2011 I	1,82	2,87	-	-	-	-	-
II	1,92	3,18	-	-	-	-	-
III	2,10	3,37	-	-	-	-	-
IV	2,39	3,18	-	-	-	-	-
V	2,50	-	-	-	-	-	-
VI	2,63	-	3,93	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>VI 2011</u> V 2011	105	x	x	x	x	x	x
<u>VI 2011</u> VI 2010	246	x	126	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2010 IV	0,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,21	2,43	1,51	-	-	3,00	-	-	-	-
VII	0,20	3,12	1,97	1,08	1,89	3,23	-	2,07	-	-
VIII	0,32	-	-	-	-	3,42	0,75	2,92	2,11	1,35
IX	0,38	-	-	-	-	3,23	0,75	-	-	1,60
X	0,59	-	-	-	-	3,53	-	-	-	-
XI	0,77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,84	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2010 I-XII	0,36	2,75	1,64	1,08	1,92	3,20	0,75	2,42	2,20	1,49
2011 I	0,57	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,40	3,87	3,10	1,50	4,00	2,63	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>VI 2011</u> V 2011	59	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>VI 2011</u> VI 2010	190	159	205	x	x	88	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2010 IV ^a	0,82	1,21	1,21	0,67	0,68	0,68	0,71	-	-	-	-	-
V ^a	0,81	1,24	1,30	0,75	0,70	0,71	0,72	-	-	-	-	-
VI ^a	0,76	1,10	1,33	0,64	0,62	0,63	0,64	-	-	4,13	-	-
VII	0,77	1,10	1,35	0,64	0,62	0,63	0,62	-	-	4,75	7,00	2,00
VIII	0,97	-	-	0,80	0,81	0,81	0,81	2,05	-	-	-	1,34
IX	1,24	1,78	1,75	-	1,30	1,30	1,24	2,11	2,05	-	-	1,45
X	1,34	1,69	1,78	1,38	1,35	1,31	1,30	2,13	2,08	-	-	1,89
XI	1,38	1,65	1,74	1,41	1,33	1,35	1,34	2,24	2,12	-	-	-
XII	1,42	1,72	1,70	1,42	1,34	1,39	1,37	2,35	2,36	-	-	-
2010 I-XII	0,98	1,34	1,45	0,88	0,89	0,89	0,89	1,99	1,99	4,44	7,00	1,67
2011 I	1,58	1,90	1,90	1,54	1,45	1,55	1,55	2,46	2,46	-	-	-
II ^a	1,76	2,16	2,14	1,83	1,67	1,73	1,69	2,50	2,50	-	-	-
III ^a	1,92	2,29	2,26	2,07	1,92	1,98	1,98	-	-	-	-	-
IV ^a	2,09	2,40	2,32	2,13	2,07	2,10	2,09	-	-	-	-	-
V ^a	2,46	2,40	2,85	2,61	2,51	2,53	2,51	-	-	-	-	-
VI ^a	2,47	-	-	2,67	2,54	2,64	2,60	-	-	4,84	5,00	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>VI 2011</u> V 2011	100	x	x	102	101	104	104	x	x	x	x	x
<u>VI 2011</u> VI 2010	325	x	x	417	410	419	406	x	x	117	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2010 IV	8 982	16 477	23 322	6 724	12 707	4 146	7 535
V	8 590	12 790	20 723	6 226	10 177	3 757	13 164
VI	7 481	13 382	21 561	5 610	59 660	3 528	5 357
VII	7 817	11 093	19 490	6 917	62 311	3 235	12 577
VIII	7 079	11 237	24 442	6 461	39 979	3 818	5 549
IX	7 232	10 546	24 154	21 617	21 018	4 568	7 446
X	8 580	10 443	24 802	42 563	13 320	3 618	7 692
XI	7 363	12 140	23 812	15 197	13 020	3 780	10 280
XII	8 202	12 812	19 402	6 987	11 001	3 553	4 898
2010 I-XII	94 514	155 268	271 377	132 754	278 160	45 952	89 016
2011 I	4 466	8 120	19 506	1 803 ^b	10 869	3 531	4 485
II	4 062	5 567	19 501	1 834 ^b	11 190	4 227	4 883
III	6 517	9 649	25 715	1 202 ^b	10 562	4 826	5 461
IV	7 234	11 819	19 108	980 ^b	8 520	4 383	5 236
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IV 2011</u> III 2011	111	122	74	82	81	91	96
<u>IV 2011</u> IV 2010	81	72	82	15	67	106	69

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnym, b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010*												2011*				IV 2011 IV 2010 (%)
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	
Owoce świeże	130 724	146 284	120 924	98 209	89 646	57 972	31 923	26 701	22 349	28 722	57 170	917 510	67 608	86 573	109 219	73 456	61
Jabłka	121 738	137 038	113 334	91 133	69 640	27 852	6 147	7 936	10 985	15 411	31 748	728 501	48 263	71 131	95 451	62 769	55
Gruszki	1 331	1 004	621	253	167	275	547	1 148	1 460	1 623	1 720	11 925	922	1 278	2 037	1 871	301
Truskawki	58	129	163	161	11 506	2 333	250	94	58	98	184	15 078	31	24	61	124	76
Sliwki	21	16	15	9	24	657	2 280	2 531	1 398	1 69	86	7 222	1	3	5	10	69
Maliny	197	226	153	244	609	5 904	3 786	3 641	1 042	400	1 015	17 451	62	31	147	62	40
Wiśnie	4	4	3	3	425	2 725	1 413	13	18	18	59	4 697	-	-	16	-	-
Przetwory owocowe	56 265	72 470	67 084	63 667	71 951	74 113	65 108	59 690	59 818	51 590	43 979	739 537	42 294	43 962	47 694	42 914	64
Zagęszczony sok jabłkowy	17 561	24 155	23 723	20 627	23 719	20 842	19 662	17 332	23 133	16 888	14 617	239 086	10 506	11 176	14 806	16 182	68
Truskawki w puszkach	430	828	610	682	1 179	723	602	545	596	742	653	8 179	365	377	543	391	64
Wiśnie w puszkach	584	715	736	822	750	673	1 062	509	568	588	470	7 877	369	334	363	276	37
Dżemy	2 244	2 672	2 586	2 385	2 329	2 264	2 579	2 073	2 039	1 972	1 599	26 483	1 497	2 136	2 064	1 650	64
Mrożonki	23 341	29 891	25 627	26 840	29 316	34 122	28 330	26 791	22 094	19 772	16 597	305 388	20 205	20 364	20 446	15 943	62
Owoce świeże	37 043	41 118	38 558	32 784	40 066	37 351	29 607	21 420	13 166	16 135	31 762	369 371	31 761	38 993	49 355	33 523	87
Jabłka	30 954	34 537	32 971	27 177	21 521	7 953	2 051	2 837	4 030	5 981	12 030	205 153	18 562	28 130	39 091	25 961	79
Gruszki	761	607	427	147	134	210	376	755	934	1 128	1 118	7 530	564	851	1 475	1 172	275
Truskawki	67	157	208	223	11 126	2 644	517	186	74	142	257	15 643	29	27	83	178	86
Sliwki	12	11	10	6	19	497	1 383	1 553	888	116	54	4 565	1	2	10	13	129
Maliny	304	383	273	453	588	5 492	4 067	4 052	1 408	716	1 480	19 584	118	80	334	129	47
Wiśnie	4	6	3	3	553	2 786	1 262	12	29	13	35	4 712	-	-	12	-	-
Przetwory owocowe	51 975	65 106	60 610	60 265	72 696	84 067	70 970	75 843	76 733	68 810	59 204	795 847	55 016	60 762	67 270	56 095	93
Zagęszczony sok jabłkowy	11 089	14 563	14 738	13 347	15 375	12 809	13 287	15 025	25 029	19 850	15 214	181 136	13 934	16 141	22 649	22 020	149
Truskawki w puszkach	550	1 001	847	930	1 417	878	764	715	739	1 144	1 008	10 736	595	521	843	659	78
Wiśnie w puszkach	563	762	681	782	743	651	1 043	603	671	721	668	8 261	490	410	471	363	53
Dżemy	3 165	3 516	4 037	3 407	3 361	3 604	4 051	3 274	3 326	3 761	3 247	41 052	2 362	3 640	3 358	2 593	64
Mrożonki	21 707	28 064	24 011	26 999	28 040	36 317	32 748	32 119	27 965	24 541	20 804	324 553	25 257	25 556	25 014	19 695	82

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2010*												2011*				IV 2011 IV 2010 (%)
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	
Owoce świeże	92 471	113 720	69 513	74 220	72 493	113 577	103 938	89 205	96 372	105 023	109 814	1 146 336	97 518	87 114	88 668	65 696	95
Banany	26 624	28 947	19 638	24 596	19 139	16 975	15 973	17 203	18 119	18 956	17 181	245 945	14 719	16 414	19 926	16 542	84
Owoce cytrusowe	48 582	60 947	27 121	22 276	11 256	9 594	8 129	15 588	25 488	49 262	70 985	417 077	65 610	51 967	42 133	24 082	89
Brzoskwinie i nekt.	66	118	189	1 172	7 454	28 323	27 066	18 569	7 020	1 017	1 491	92 507	13	20	97	41	22
Winoogrona	2 989	5 636	5 561	5 437	2 187	4 698	14 364	14 401	13 848	7 720	2 448	80 795	1 364	1 534	4 042	4 222	76
Arbuzy	369	1 398	2 011	5 707	19 918	38 524	23 207	3 781	615	760	1 557	98 287	414	286	838	1 955	97
Jablka	734	875	1 264	1 503	1 659	2 061	1 675	3 893	12 657	10 876	1 594	39 631	2 348	3 580	4 780	4 025	318
Przetwory razem	19 953	27 933	22 405	20 337	18 697	20 255	19 686	26 504	28 433	33 650	28 861	285 593	26 503	22 990	23 960	17 650	79
Soki zagęszczone	7 783	10 151	9 512	8 207	8 786	6 894	7 187	11 206	11 656	16 841	15 659	122 515	13 968	8 888	8 154	6 725	71
-sok pomarańczowy	2 866	4 662	3 767	3 562	3 532	2 604	2 751	3 170	3 286	3 326	2 796	39 060	2 265	1 587	2 447	2 459	65
Mrożonki	2 058	2 037	2 456	2 161	1 695	4 113	3 452	4 464	3 966	2 851	1 998	33 488	1 764	2 122	2 979	1 802	73
Susze	992	802	681	644	1 095	1 095	1 332	1 808	1 704	1 621	1 179	13 533	1 206	1 134	1 078	644	95
Dżemy	482	826	501	650	467	457	401	678	837	742	456	7 096	484	619	531	227	45
Przetwory puszkow. -anasy	8 295	13 678	9 108	8 388	6 991	7 620	7 216	8 105	9 989	11 383	9 454	106 304	8 924	9 773	10 975	8 050	88
-brzoskwinie	2 323	5 033	2 286	2 058	1 480	2 089	2 042	2 724	2 951	4 385	2 720	31 341	2 217	2 095	3 708	1 867	82
Owoce świeże	65 229	77 408	58 991	64 574	54 580	77 409	69 650	71 500	70 937	76 567	84 453	841 496	69 622	65 869	71 954	54 370	92
Banany	13 995	18 422	13 176	17 446	12 782	10 094	9 122	10 476	9 392	11 171	13 155	149 962	11 212	12 028	12 157	11 145	85
Owoce cytrusowe	31 661	30 374	17 391	16 602	9 759	8 875	8 255	15 161	19 404	30 328	45 300	276 408	37 746	30 109	26 439	14 250	82
Brzoskwinie i nekt.	59	171	231	1 594	7 663	25 074	20 486	11 551	3 935	695	1 257	72 762	24	40	173	64	28
Winoogrona	4 108	8 030	8 828	7 154	2 745	5 680	11 899	12 049	13 062	9 305	3 614	88 946	2 809	3 154	5 937	6 122	69
Arbuzy	230	782	1 052	3 156	6 232	9 773	3 827	689	290	393	702	27 334	248	264	650	1 443	137
Jablka	424	549	983	1 179	1 134	1 165	816	1 702	2 810	3 012	1 182	15 269	1 525	2 323	3 379	2 681	273
Przetwory razem	24 429	30 913	28 976	28 131	26 269	28 713	30 082	38 703	42 245	46 570	44 537	390 007	37 036	30 744	33 745	25 536	88
Soki zagęszczone	7 865	10 304	12 311	10 271	12 277	9 549	9 992	15 394	14 697	22 020	21 811	153 499	19 550	12 798	12 255	9 655	78
-sok pomarańczowy	2 731	4 859	4 389	5 045	6 132	4 226	4 001	5 011	5 141	5 128	4 846	54 055	3 922	2 774	4 431	4 060	93
Mrożonki	2 400	2 196	2 246	3 115	2 355	6 787	5 375	6 663	7 355	4 188	3 090	48 231	2 664	2 643	4 515	2 161	96
Susze	1 888	1 931	1 513	1 456	1 349	1 789	2 279	3 320	3 743	3 588	2 846	27 559	3 004	2 497	2 830	1 307	86
Dżemy	735	1 043	883	1 091	795	876	569	870	1 119	1 085	991	10 796	787	1 109	1 147	461	52
Przetwory puszkow. -anasy	11 169	15 046	11 827	11 842	9 271	9 551	11 703	11 996	14 884	15 301	15 542	146 176	10 790	11 402	12 712	11 690	99
-brzoskwinie	785	1 934	1 195	845	1 067	1 423	800	1 187	925	1 500	1 759	14 118	1 090	1 316	2 016	1 829	153
	1 302	2 742	1 396	1 302	865	1 155	1 132	1 623	1 694	2 714	1 838	18 517	1 260	1 284	2 279	1 117	80

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2010 III	0,25	0,60	1,14	-	1,69	6,21	0,75	0,60	0,70	1,21	1,04
IV	0,29	0,69	1,20	-	1,90	3,71	0,76	0,60	0,71	1,39	0,92
V	0,30	0,58	1,33	-	2,18	3,83	0,83	0,65	0,73	1,36	0,95
VI	0,31	0,81	0,96	0,69	0,87	1,31	0,86	0,68	0,71	1,20	0,98
VII	0,28	0,77	1,12	0,58	0,92	1,04	1,05	0,80	0,72	1,21	0,96
VIII	0,33	0,69	2,25	0,69	1,06	0,91	1,10	0,99	0,76	1,27	0,98
IX	0,34	0,66	2,15	0,60	1,10	1,13	1,19	1,03	0,99	1,30	1,15
X	0,36	0,64	0,55	0,75	1,30	4,00	1,18	1,09	1,21	1,24	1,15
XI	0,38	0,70	1,23	-	2,15	1,05	1,14	1,07	1,32	1,39	1,21
XII	0,38	0,65	2,06	-	2,24	1,07	1,16	0,97	1,55	1,21	1,34
2010 I-XII	0,28	0,63	1,01	0,60	1,06	1,03	0,92	0,79	0,86	1,27	1,01
2011 I	0,38	0,61	0,93	-	1,91	1,00	1,11	1,18	1,54	1,63	1,33
II	0,40	0,67	1,13	1,17	2,61	1,00	1,20	1,06	1,72	1,38	1,23
III	0,41	0,72	1,36	0,71	2,28	0,71	1,23	1,02	1,72	1,55	1,30
IV	0,41	0,63	1,43	-	2,08	-	1,19	1,03	1,57	1,68	1,32
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IV 2011</u> <u>III 2011</u>	100	88	105	x	91	x	97	101	91	108	102
<u>IV 2011</u> <u>IV 2010</u>	141	91	119	x	109	x	157	172	221	121	143

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czerśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2010 IV	1,25	1,23	1,24	1,25	1,25	2,57	-	-	-	-	3,46	3,98	4,88	3,90	9,13
V	1,17	1,15	1,18	1,18	1,15	3,10	17,50	-	-	-	3,96	4,51	5,16	3,71	9,19
VI	1,19	1,20	1,23	1,19	1,20	3,13	3,68	-	4,66	-	4,32	5,58	5,97	3,92	8,95
VII	1,48	-	-	-	-	2,97	6,80	3,94	7,29	4,27	4,02	5,73	6,15	4,09	9,02
VIII	1,81	-	-	-	-	3,52	9,42	3,70	5,50	2,25	3,67	7,65	6,11	4,39	5,77
IX	1,95	1,96	1,94	2,02	1,99	3,37	9,25	-	-	2,41	3,62	7,34	6,76	4,35	4,72
X	1,90	1,90	1,89	1,85	1,90	3,64	10,88	-	-	4,10	3,28	5,09	6,65	4,32	4,91
XI	1,93	1,87	1,90	1,95	1,94	3,42	12,00	-	-	4,50	3,49	3,96	4,69	4,18	6,79
XII	1,93	1,90	1,92	1,97	1,97	3,45	-	-	-	-	3,84	3,69	3,76	3,70	9,37
2010 I-XII	1,52	1,47	1,50	1,49	1,51	3,04	9,93	3,82	5,82	3,51	3,70	5,06	5,34	4,02	8,14
2011 I	1,95	1,50	1,54	1,52	1,58	3,38	-	-	-	-	4,11	3,68	3,80	3,64	11,32
II	2,05	1,89	1,85	1,99	1,75	3,39	-	-	-	-	4,77	3,62	3,88	3,57	12,20
III	2,34	2,20	2,19	2,15	2,10	3,43	16,63	-	-	-	4,60	3,56	4,11	3,65	11,16
IV	2,54	2,35	2,25	2,20	2,14	3,63	-	-	-	-	4,14	3,39	4,25	3,72	8,20
V	2,62	2,45	2,38	2,38	2,25	3,59	-	-	-	-	4,16	3,43	4,43	3,77	8,17
VI	3,01	2,80	2,99	2,98	2,79	3,45	5,86	4,63	6,05	-	3,68	4,08	4,31	3,70	9,78
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>VI 2011</u> <u>V 2011</u>	115	114	126	125	124	96	x	x	x	x	88	119	97	98	120
<u>VI 2011</u> <u>VI 2010</u>	253	233	243	250	233	110	159	x	130	x	85	73	72	94	109

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2010 III	5,97	6,57	6,37	1,68	1,96
IV	5,87	6,33	6,30	1,70	1,92
V	5,80	6,33	6,67	1,74	1,94
VI	5,93	6,17	6,53	1,76	1,97
VII	5,83	6,07	6,33	1,71	2,02
VIII	6,00	6,13	6,30	1,76	2,14
IX	5,87	6,13	6,20	1,76	2,11
X	5,87	6,13	6,10	1,67	2,20
XI	5,83	6,13	6,10	1,77	2,26
XII	5,83	6,13	6,00	1,77	2,04
2010 I-XII	5,93	6,26	6,32	1,72	2,04
2011 I	-	-	6,50	1,75	2,05
II	7,20	6,37	8,27	1,79	2,10
III	7,53	6,37	8,27	1,81	2,16
IV	7,40	6,27	8,17	1,84	2,20
V	6,90	6,33	8,30	1,84	2,24
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>V 2011</u> IV 2011	93	101	102	100	102
<u>V 2011</u> V 2010	119	100	124	106	115

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2010 III	2,10	4,94	-	-	-	-	11,92	4,88	5,16	5,86	6,12
IV	2,16	5,31	-	-	-	-	12,44	5,01	5,17	5,66	6,26
V	2,21	5,75	-	-	15,34	-	12,04	4,95	5,37	6,03	6,51
VI	2,34	6,12	-	11,05	6,24	-	11,30	5,28	5,75	6,93	7,38
VII	2,51	6,32	7,70	10,35	6,85	17,16	11,26	5,21	6,27	7,26	7,69
VIII	3,05	5,92	4,41	-	-	15,98	7,72	4,94	6,49	9,20	7,66
IX	3,11	5,30	3,98	-	-	-	6,51	4,83	6,22	9,79	8,34
X	3,07	5,23	5,07	-	-	-	6,76	4,49	5,92	7,63	8,25
XI	3,15	5,46	-	-	-	-	8,42	4,52	5,76	5,94	6,06
XII	3,20	5,72	-	-	-	-	11,76	4,85	5,09	5,40	4,84
2010 I-XII	2,58	5,41	5,29	10,70	9,48	16,57	10,65	4,85	5,64	6,82	6,71
2011 I	3,31	5,90	-	-	-	-	14,92	5,11	5,00	5,34	4,85
II	3,41	5,98	-	-	-	-	14,94	5,61	4,81	5,14	4,96
III	3,65	6,05	-	-	-	-	13,68	5,49	4,76	4,89	5,30
IV	3,90	6,17	-	-	-	-	11,21	5,36	4,90	4,82	5,59
V	4,34	6,28	-	23,80	14,71	-	10,96	5,23	4,90	4,97	5,80
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>V 2011</u> IV 2011	111	102	x	x	x	x	98	98	100	103	104
<u>V 2011</u> V 2010	196	109	x	x	96	x	91	106	91	82	89

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

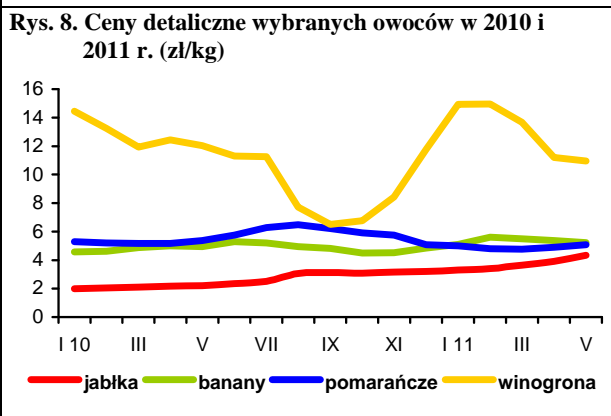
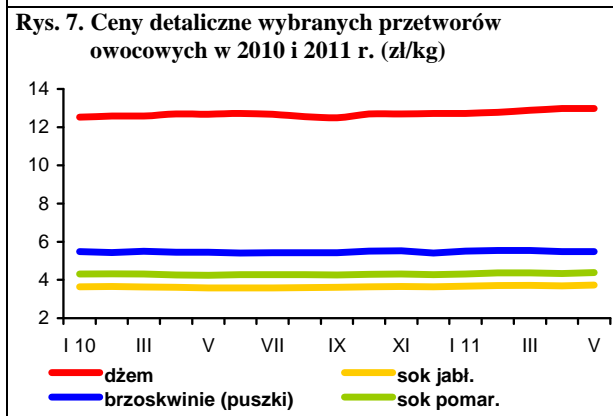
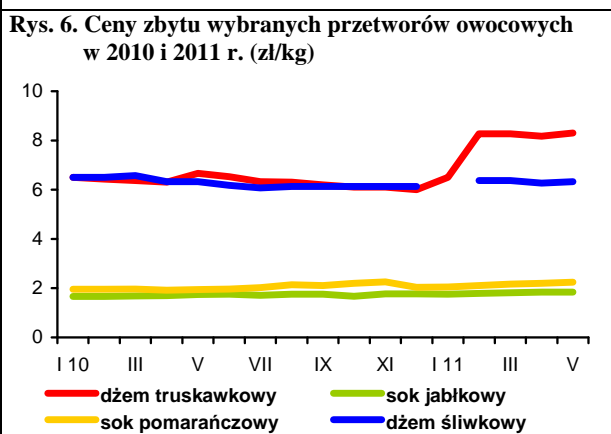
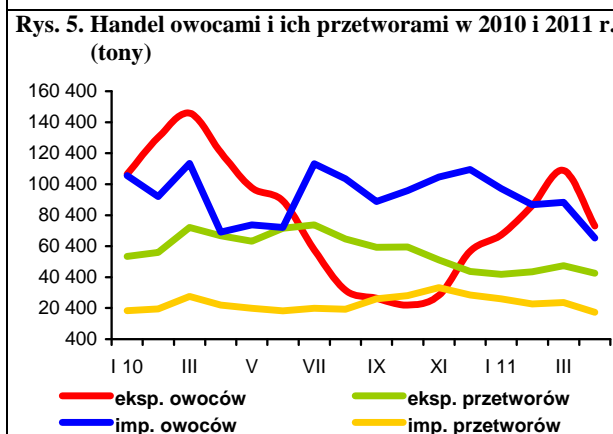
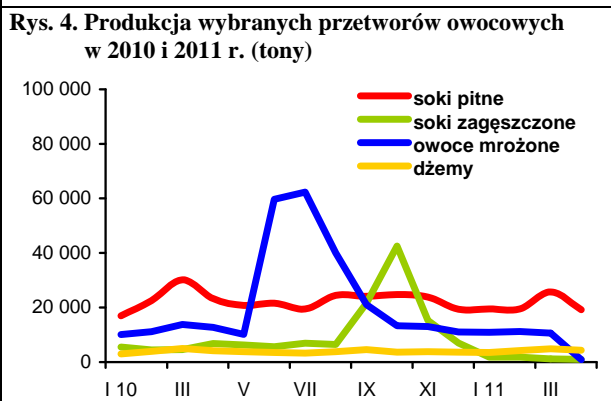
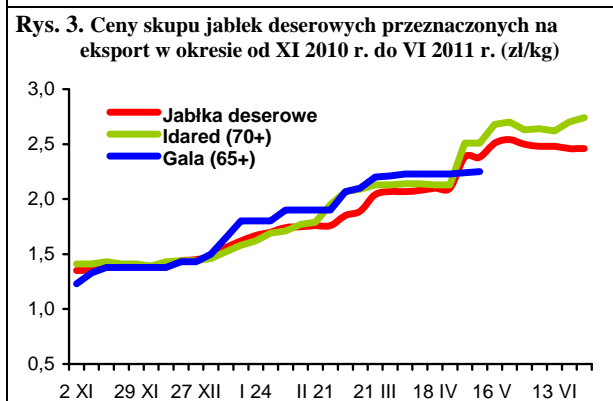
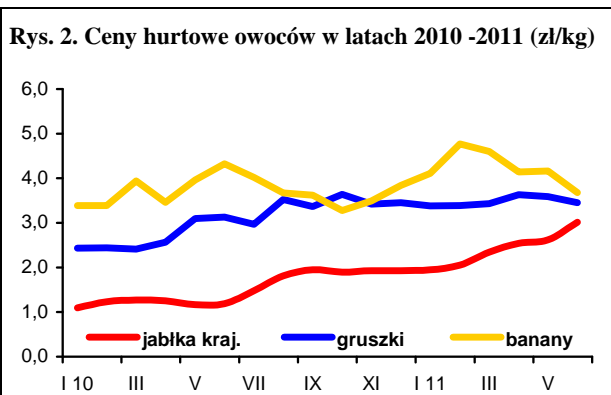
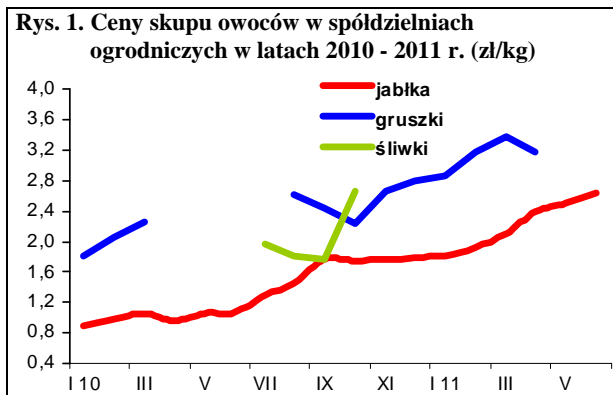
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2010 III	12,58	3,63	4,30	15,10	6,72	5,49
IV	12,69	3,62	4,26	15,04	6,70	5,45
V	12,67	3,58	4,25	15,24	6,70	5,45
VI	12,72	3,58	4,28	15,14	6,62	5,41
VII	12,67	3,59	4,28	15,14	6,62	5,42
VIII	12,56	3,60	4,28	15,24	6,66	5,42
IX	12,50	3,61	4,26	15,26	6,76	5,42
X	12,69	3,65	4,29	15,38	6,76	5,52
XI	12,69	3,66	4,30	15,56	6,76	5,53
XII	12,72	3,64	4,27	15,52	6,80	5,41
2010 I-XII	12,63	3,62	4,28	15,23	6,71	5,45
2011 I	12,72	3,67	4,30	15,88	6,94	5,51
II	12,78	3,70	4,36	16,14	6,98	5,54
III	12,89	3,72	4,36	16,24	7,06	5,55
IV	12,97	3,69	4,33	15,98	7,04	5,48
V	12,97	3,74	4,38	16,14	7,02	5,48
Wskaźniki zmian cen (%)						
$\frac{V\ 2011}{IV\ 2011}$	100	101	101	101	100	100
$\frac{V\ 2011}{V\ 2010}$	102	104	103	106	105	101

Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2009 IX	61	-	-	68	68	-
X	59	75	-	67	64	-
XI	63	76	-	65	68	-
XII	65	76	-	68	69	-
2010 I	68	75	-	70	71	-
II	70	74	-	73	73	-
III	68	62	-	65	72	-
IV	69	78	65	69	70	-
V	65	78	54	74	55	-
VI	71	-	51	65	68	56
VII	74	78	-	68	71	45
IX	68	81	-	65	59	-
X	74	85	-	68	64	-
XI	75	73	-	64	66	-
XII	79	81	-	59	69	-
2011 I	81	84	-	62	65	-
II	84	85	-	64	68	-
III	86	79	-	59	69	-
IV	88	81	-	61	68	-
V	89	77	-	55	68	-
VI	91	69	68	48	71	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabebeise Obst und Gemuse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

Od początku br. ceny skupu mleka utrzymują się na wysokim poziomie. W maju za 1 hl mleka w skupie płacono przeciętnie 119 zł, tj. o 1,2% mniej niż w kwietniu, ale o 17,8% więcej niż przed rokiem. Cena mleka standardowego zmalała o 0,8% do 119,14 zł/100 kg. Ceny mleka surowego w Polsce pozostają konkurencyjne w stosunku do płaconych winnych krajach Unii Europejskiej. W kwietniu stanowiły one równowartość 30,2 EUR/100 kg, wobec 30,7 EUR/100 kg we Francji, 34,2 EUR/100 kg w Niemczech czy 33 EUR/100 kg w Czechach. W maju odnotowano wzrost cen bydła mlecznego na targowiskach. Za krowę dojną płacono 2585 zł/szt., tj. o 0,9% więcej niż w kwietniu i o 3,1% więcej niż przed rokiem. Jałówka 1-rocza zdrożała do 1856 zł/szt., czyli odpowiednio o 2,9% i 22,5%.

Różnokierunkowe były zmiany cen zbytu przetworów mlecznych w porównaniu z kwietniem. Wzrosły ceny jogurtu owocowego (o 1,3%), śmietany i twarogu tłustego (po 0,9%) oraz serów dojrzewających (o 0,1-0,2%). Zmalały natomiast ceny mleka w proszku: chudego o 6% i pełnego o 2,1%. Na poziomie poprzedniego miesiąca pozostały ceny mleka spożywczego. Zróżnicowane były zmiany cen zbytu masła. Staniało masło w blokach (o 1%) i z dodatkiem oleju (o 0,6%), zdrożało natomiast masło konfekcjonowane (o 0,1%). W stosunku do maja ub. roku wzrosły ceny zbytu wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem jogurtu owocowego. Najsilniejszy był wzrost cen masła (o 12-17%), serów dojrzewających (o 13-14%) i mleka w proszku (o 7-15%).

Ceny detaliczne mleka i przetworów mlecznych wzrosły średnio o 0,5% w porównaniu z kwietniem. Wyższy od przeciętnego był wzrost cen deserów mlecznych (o 1%), jogurtu owocowego (o 0,9%), a także mleka spożywczego w folii, śmietany, napojów mlecznych oraz serów dojrzewających i topionych (o 0,6-0,8%). Na poziomie poprzedniego miesiąca utrzymały się ceny mleka zagęszczonego i kefiru. Masło podrożało średnio o 0,3%, w tym masło „Ekstra” potaniało o 0,2%. W skali roku ceny detaliczne mleka i jego przetworów wzrosły przeciętnie o 4,7%, a masła o 12%.

Skup mleka zwiększył się do 818 mln l, tj. o 11,9% w porównaniu z kwietniem. Wysokie ceny mleka surowego sprawiają, że od początku br. skup mleka utrzymuje się na wyższym poziomie niż przed rokiem. W maju był on o 2,3% większy niż w tym samym miesiącu 2010 r. Łącznie w okresie styczeń-maj br. skupiono 3628 mln l mleka, czyli o 2,1% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

W kwietniu, w porównaniu z marcem, wzrosła produkcja odtuszczonego mleka w proszku (o 11%), śmietany (o 7,5%), masła i serów dojrzewających (o 2-3%). Mniejsza o 26% była natomiast produkcja pełnego mleka w proszku i o 3-8% pozostałych przetworów mlecznych. W okresie I-IV br. znacznie większa niż przed rokiem była produkcja pełnego mleka w proszku (o 35,5%) i odtuszczonego mleka w proszku (o 15,5%). Wytworzono także więcej masła i twarogów (o 6-7%).

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

W maju zahamowana została, trwająca od połowy marca br., spadkowa tendencja cen masła i mleka w proszku na światowych giełdach. W ostatnich dniach maja ceny masła w blokach wzrosły do ok. 3600 EUR/t, odtuszczonego mleka w proszku do ok. 2500 EUR/t, a pełnego ustabilizowały się na poziomie ok. 2900 EUR/t. Ceny serów dojrzewających i kazeiny od początku br. wykazują tendencję wzrostową. W końcu maja ceny tych produktów wzrosły odpowiednio do 3860 EUR/t i 7530 EUR/t.

Rosnący popyt i wysokie ceny na światowym rynku sprzyjają wzrostowi eksportu krajowego masła i mleka w proszku. Wg wstępnych danych w okresie czterech pierwszych miesięcy 2011 r., w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, eksport odtuszczonego mleka w proszku zwiększył się o 45%, a masła o 39%. O 4,5% większy był również wywóz pełnego mleka w proszku. Zmniejszył się natomiast eksport pozostałych przetworów, w tym najbardziej mleka płynnego i śmietany oraz kazeiny i lodów (o 20-25%). O ok. 10% zmalał także wywóz serów dojrzewających i topionych. Łączny eksport w ekwiwalencie mleka surowego zwiększył się o 3,1% do 634,7 mln l. W okresie styczeń-kwiecień br. większy niż przed rokiem był również import. Zdecydował o tym znaczny wzrost przywozu odtuszczonego mleka w proszku (o 58%), jogurtów i napojów mlecznych (o 42%), masła (o 39%) i pełnego mleka w proszku (o 21%). Znacznie zmniejszył się natomiast przywóz lodów (o 50%) i serwatki (o 40%). Łączny import w ekwiwalencie mleka surowego zwiększył się o 12,6% do 266,5 mln l. Zatem nadwyżka eksportu nad importem zmalała o 2,7% do 368,2 mln l. Bardziej korzystne były wartościowe wyniki handlu zagranicznego przetworami mlecznymi. Pod wpływem znaczącego wzrostu cen transakcyjnych w okresie styczeń-kwiecień br., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, wartość eksportu wzrosła o 15,5% do 397,3 mln EUR. Wprawdzie o 28,5% do 151,3 mln EUR zwiększyły się również wydatki na import, ale dodatnie saldo handlu zagranicznego przetworami mlecznymi wzrosło w tym okresie o 8,7% do 246 mln EUR.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2009 I-XII	8 878,2	89,62	.
2010 I-XII	8 761,0*	106,59*	.
2010 IV	734,5	101,05	104,21
V	799,3	101,06	104,54
VI	788,8	102,04	105,18
VII	798,7	102,59	105,54
VIII	788,1	103,75	108,53
IX	749,6	106,58	111,57
X	717,5	111,81	114,33
XI	652,2	115,12	118,87
XII	676,5	118,31	119,09
2011 I	703,1	114,94	116,95
II	644,5	116,15	118,78
III	731,4	119,87	121,59
IV	731,1	120,42	120,08
V	818,0	119,00	119,14
Wskaźnik zmian w %			
<u>V 2011</u> IV 2011	111,9	98,8	99,2
<u>V 2011</u> V 2010	102,3	117,8	114,0

Źródło: Dane GUS i ZSRIR. * korekta GUS.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2009 I-XII	2 700,9	116,9	32,8	439,6	361,1	170,2	340,6	282,0
2010^a I-XII	2 583,2	92,3	28,1	485,0	333,4	164,5	359,9	261,6
2010 ^a III	224,4	5,5	1,9	45,8	27,5	14,3	35,5	23,0
IV	207,8	9,5	2,2	41,4	26,9	13,7	27,7	20,4
V	223,8	11,1	2,7	43,8	32,8	14,7	30,9	21,6
VI	208,7	10,6	2,2	41,6	33,6	13,2	28,7	21,5
VII	214,2	9,5	2,5	42,2	30,9	13,4	29,8	23,2
VIII	219,8	10,0	3,0	39,3	29,6	13,8	30,2	25,2
IX	217,9	8,5	2,5	39,8	26,7	14,7	30,0	23,4
X	219,9	6,3	2,8	39,8	27,1	14,8	30,1	22,3
XI	223,9	4,2	1,8	39,9	24,3	11,9	31,8	21,6
XII	218,6	7,1	2,5	31,2	26,5	14,3	30,0	20,6
2011 I	172,5	6,8	3,0	42,1	19,5	14,7	28,7	18,4
II	197,4	6,6	3,4	38,1	23,3	13,6	29,5	20,6
III	231,1	7,3	2,7	45,9	25,5	14,2	34,8	19,5
IV	212,1	8,1	2,0	42,6	27,4	14,6	33,0	19,9
Wskaźnik zmian w %								
<u>IV 2011</u> III 2011	91,8	111,0	74,1	92,8	107,5	102,8	94,8	102,1
<u>IV 2011</u> IV 2010	102,1	85,3	90,9	102,9	101,9	106,6	119,1	97,5

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2010 IV	1,61	1,79	8,68	11,09	12,47	13,95	0,79	5,44	9,20	12,50
V	1,61	1,77	9,27	11,84	13,44	14,80	0,78	5,43	9,20	12,53
VI	1,62	1,77	9,56	12,12	14,18	15,02	0,81	5,46	9,22	12,70
VII	1,63	1,79	9,57	12,31	14,44	15,36	0,81	5,46	9,26	12,80
VIII	1,64	1,80	9,45	12,57	14,57	15,58	0,81	5,48	9,33	13,03
IX	1,63	1,81	9,51	12,61	14,81	15,75	0,81	5,54	9,34	13,36
X	1,63	1,84	9,35	12,71	15,09	15,96	0,80	5,57	9,45	13,60
XI	1,64	1,85	9,11	12,39	15,08	15,94	0,79	5,56	9,52	13,63
XII	1,64	1,86	9,13	12,58	15,38	16,01	0,79	5,55	9,60	13,58
2011 I	1,67	1,90	9,28	12,21	15,10	15,85	0,79	5,50	9,67	13,37
II	1,69	1,94	9,89	13,03	15,51	16,10	0,76	5,53	9,77	13,54
III	1,70	1,97	10,78	14,01	15,94	16,56	0,76	5,57	9,95	14,02
IV	1,72	1,97	10,55	13,93	15,91	16,64	0,77	5,52	9,98	14,12
V	1,72	1,97	9,92	13,64	15,75	16,65	0,78	5,57	10,07	14,15
VI ^a	1,71	1,84	9,26	12,29	14,77	15,53	.	5,12	9,26	13,39
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{V\ 2011}{IV\ 2011}$	100,0	100,0	94,0	97,9	99,0	100,1	101,3	100,9	100,9	100,2
$\frac{V\ 2011}{V\ 2010}$	106,8	111,3	107,0	115,2	117,2	112,5	100,0	102,6	109,5	112,9

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w okresie 20-26 VI 2011 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2010 IV	2,43	2,69	13,15	3,10	3,96	0,69	1,07	1,57	12,90	17,22
V	2,43	2,70	13,11	3,10	3,94	0,68	1,09	1,57	12,96	17,33
VI	2,42	2,69	13,16	3,11	4,04	0,68	1,08	1,56	12,95	17,34
VII	2,43	2,69	13,11	3,11	4,18	0,68	1,09	1,56	12,98	17,42
VIII	2,42	2,68	13,18	3,10	4,21	0,68	1,09	1,56	13,09	17,34
IX	2,43	2,70	13,19	3,09	4,22	0,68	1,10	1,56	13,14	17,62
X	2,42	2,69	13,05	3,09	4,26	0,69	1,10	1,56	13,17	17,81
XI	2,45	2,69	12,95	3,08	4,27	0,69	1,09	1,57	13,13	17,92
XII	2,45	2,67	13,03	3,09	4,27	0,69	1,09	1,59	13,08	17,97
2011 I	2,47	2,71	13,20	3,13	4,31	0,69	1,09	1,58	13,19	18,10
II	2,49	2,69	13,42	3,15	4,31	0,69	1,08	1,59	13,26	18,12
III	2,53	2,74	13,44	3,15	4,42	0,69	1,08	1,60	13,27	18,30
IV	2,54	2,75	13,49	3,14	4,43	0,70	1,09	1,60	13,29	18,57
V	2,56	2,76	13,54	3,14	4,42	0,70	1,10	1,61	13,30	18,66
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{V\ 2011}{IV\ 2011}$	100,8	100,4	100,4	100,0	99,8	100,0	100,9	100,6	100,1	100,5
$\frac{V\ 2011}{V\ 2010}$	105,3	102,2	103,3	101,3	112,2	102,9	100,9	102,5	102,6	107,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	121,4	143,6	18,1	291,6	107,8	27,3	39,2	9,9	58,1	21,3
2010 I-XII	107,9	149,0	26,6	252,6	125,7	39,4	42,2	13,3	63,6	29,5
2010 III	5,3	12,2	2,0	21,9	11,6	4,8	4,3	1,2	7,7	3,1
IV	6,6	12,1	3,0	21,1	10,4	3,5	3,5	0,8	5,0	1,9
V	13,6	12,9	3,4	19,5	10,9	3,9	3,4	1,2	7,0	3,1
VI	12,1	14,4	3,0	21,1	10,5	2,5	2,6	1,3	6,5	1,6
VII	14,5	13,7	1,6	24,2	10,5	2,3	2,8	1,3	4,6	2,9
VIII	9,3	15,4	1,8	13,8	10,1	3,9	3,0	0,9	6,8	2,8
IX	11,2	12,7	2,7	21,4	10,4	4,5	4,2	1,3	3,8	2,9
X	6,2	12,9	1,8	24,9	10,8	3,4	4,1	1,6	5,1	2,1
XI	5,6	11,5	1,6	24,1	9,9	2,9	4,0	1,2	3,4	2,9
XII	8,8	9,9	1,5	19,1	8,5	2,8	3,0	1,3	3,3	2,1
2011 I	8,6	10,7	2,6	16,0	11,4	3,9	4,4	1,3	5,7	3,8
II	9,2	9,7	5,1	15,3	11,0	4,5	4,4	1,9	5,4	4,4
III	7,7	11,2	3,1	18,0	10,2	5,4	4,5	1,0	5,7	3,2
IV	6,0	9,7	2,1	13,1	10,7	1,9	2,4	0,4	3,0	1,5
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2011</u> <u>III 2011</u>	77,9	86,6	67,7	72,8	104,9	35,2	53,3	40,0	52,6	46,9
<u>IV 2011</u> <u>IV 2010</u>	90,9	80,2	70,0	62,1	102,9	54,3	68,6	50,0	60,0	78,9

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

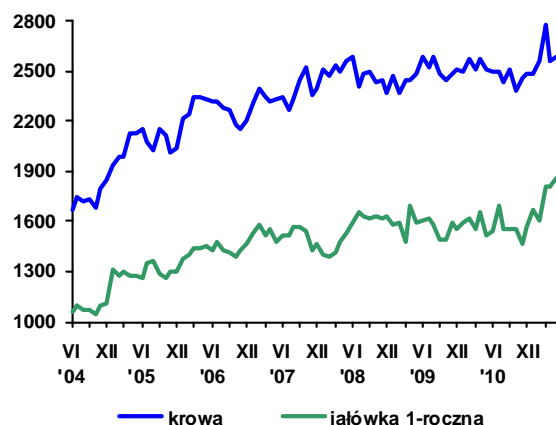
Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2009 I-XII	1 416	2 594	2 313	444	966	1 727	2 862	2 764	547	1 141
2010 I-XII	2 052	2 926	3 174	623	994	1 859	3 191	3 503	633	1 067
2010 III	1 822	2 810	2 831	551	979	1 694	2 903	2 939	489	1 045
IV	1 901	2 785	2 906	582	1 004	1 433	3 053	3 088	530	1 171
V	2 060	2 977	3 089	701	1 033	1 503	3 179	3 313	496	1 029
VI	2 003	2 881	3 276	657	958	1 886	3 100	3 286	535	1 031
VII	2 126	2 928	3 473	596	966	2 310	3 305	3 929	729	1 009
VIII	2 138	2 906	3 420	847	967	1 732	3 159	3 359	766	972
IX	2 207	3 023	3 459	641	1 025	2 059	3 343	3 614	867	1 165
X	2 228	2 956	3 531	663	1 019	2 198	3 391	4 147	787	1 162
XI	2 188	3 186	3 610	618	1 014	1 945	3 386	3 959	820	1 050
XII	2 119	3 221	3 311	663	1 026	2 073	3 717	3 836	931	1 200
2011 I	2 290	2 966	3 578	586	999	1 852	3 024	4 023	994	985
II	2 450	3 186	3 885	851	1 038	2 059	3 278	3 884	974	1 083
III	2 361	3 247	3 919	838	1 042	1 905	3 266	4 544	652	1 158
IV	2 324	3 150	4 081	795	987	2 298	3 349	4 411	872	1 290
Wskaźnik zmian w %										
<u>IV 2011</u> <u>III 2011</u>	98,4	97,0	104,1	94,9	94,7	120,6	102,5	97,1	133,7	111,4
<u>IV 2011</u> <u>IV 2010</u>	122,3	113,1	140,4	136,6	98,3	160,4	109,7	142,8	164,5	110,2

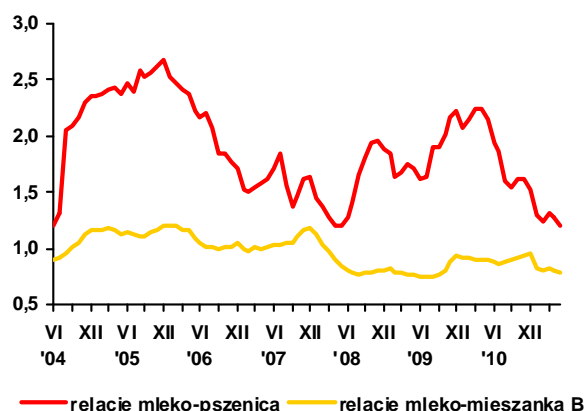
Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC.

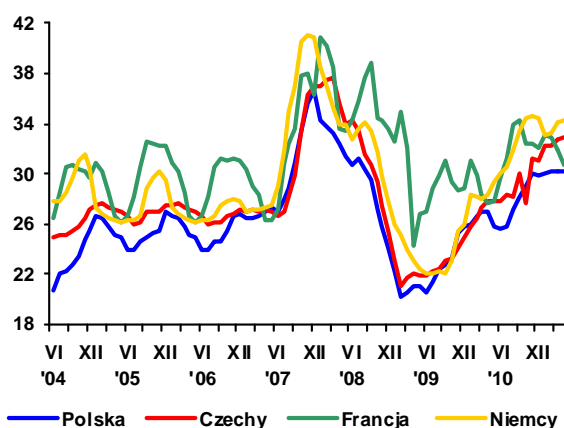
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

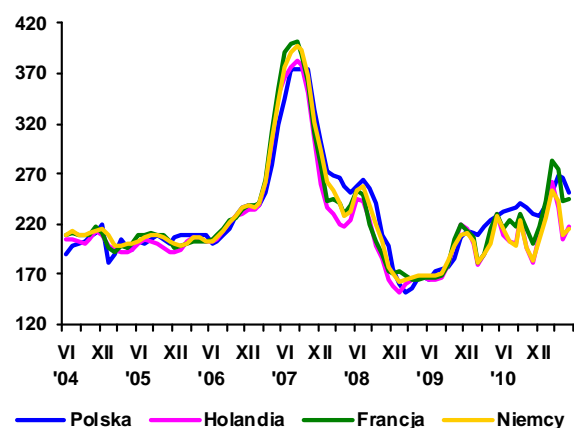
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

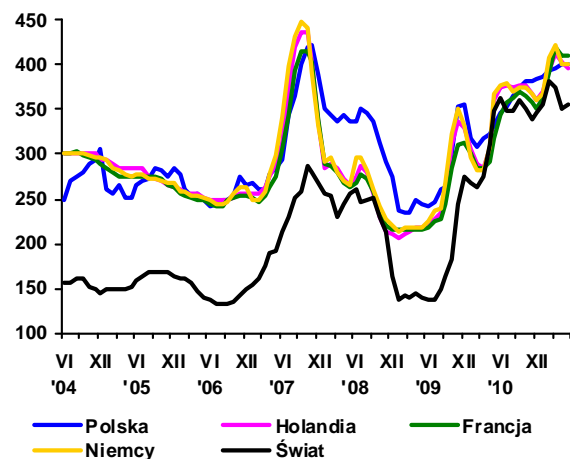
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

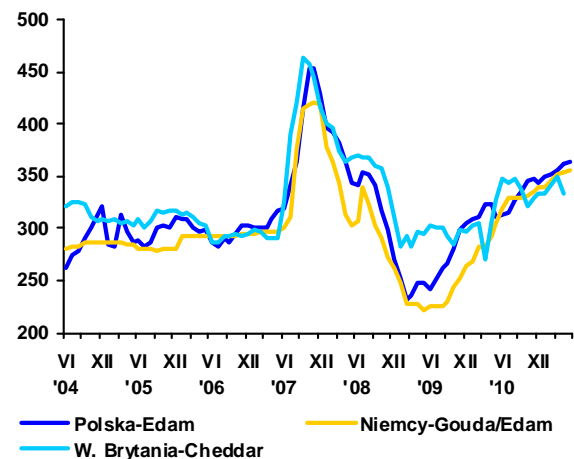
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products, Preserved Milk i Dairy Markets.

**Danuta
Rycombel**

W maju 2011 r. średnia cena skupu bydła wynosiła 5,80 zł/kg wagi żywej i była o niespełna 1 % wyższa niż przed miesiącem. Wołowina nadal drożała w relacji do pozostałych gatunków żywca. Cena skupu 1 kg żywca wołowego stanowiła równowartość ok. 1,3 kg żywca wieprzowego i ok. 1,5 kg żywca drobiowego i była od 2% do 5% wyższa niż w maju 2011 r. Cena mięsa wołowego z kością wzrosła w tym czasie w zbyciu o ok. 2% (do 21,93 zł/kg), a w detalu o ponad 1% (Tab.2).

W wyniku większych ubojów utrzymywała się tendencja wzrostowa w skupie żywca wołowego i cielęcego. W maju br. był on o ok. 22% (o 2,5 tys. ton) większy niż w analogicznym okresie 2010 r. W ciągu 5 miesięcy 2011 r. skup żywca wołowego i cielęcego był o ok. 24% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Uboje bydła (bez cieląt) o okresie od stycznia do maja 2011 r. wyniosły 540,9 tys. sztuk i były o ponad 56 tys. sztuk większe niż przed rokiem, w tym uboje byków wzrosły o ponad 50 tys. sztuk. W strukturze ubojów bydła udział byków wynosił ponad 52% i był o ok. 4 pkt. proc. większy niż analogicznych miesiącach 2010 r. Uboje krów wzrosły zaledwie o 0,8%, a ich udział w strukturze ubojów bydła obniżył się o ponad 3 pkt. proc. (do 32,8 %).

Rośnie eksport produktów wołowych. W kwietniu 2011 r. eksport żywca, mięsa i konserw wołowych wyniósł ponad 20 tys. ton i był o ok. 18% większy niż przed rokiem o tej porze. Zwiększył się przede wszystkim eksport mięsa wołowego, który w ciągu 4 miesięcy 2011 r. wyniósł ok. 85 tys. ton i był o 15 tys. ton większy niż w roku poprzednim. Największymi odbiorcami polskiej wołowiny była Turcja (27,7 tys. ton) i Włochy (12,7 tys. ton), a także Niemcy (10,7 tys. ton), Holandia (9,2 tys. ton) i Hiszpania (4,7 tys. ton). Cena wołowiny chłodzonej w eksporcie wzrosła średnio z 2,7 EUR/kg w okresie styczeń - kwiecień 2010 r. do 3,14 EUR/kg w analogicznych miesiącach 2011 r. Średnia cena wołowiny mrożonej wzrosła w tym czasie o ok. 17% (do

2,97 EUR/kg). W rezultacie wpływy z eksportu mięsa wołowego w pierwszych czterech miesiącach 2011 r. zwiększyły się o ok. 40% (do ok. 265 mln EUR) w porównaniu do analogicznego okresu 2010 r.

Eksport bydła i cieląt zmniejszył się w tym czasie z 134,9 tys. sztuk do 113,6 tys. sztuk, a średnia waga eksportowanych sztuk wzrosła z ok. 91 kg do ok. 114 kg. Ceny uzyskiwane w eksporcie żywego bydła obniżyły się średnio o 7% (do 2,48 EUR/kg). Najwięcej bydła i cieląt wywieziono do Holandii (ok. 42 tys. sztuk) i do Włoch (ok. 40,9 tys. sztuk).

Zakłady mięsne od początku czerwca obniżyły ceny zakupu byków do 2 lat, natomiast ceny zakupu krów obniżono dopiero w końcu miesiąca. W rezultacie w końcu czerwca br. średnia cena zakupu bydła przez zakłady mięsne wynosiła 5,34 zł/kg wagi żywej i była o ok. 2% niższa niż w poprzednim miesiącu (Tab. 3). Zakłady mięsne płaciły najwyższe ceny za byki w Polsce Centralnej, a za krowy w Polsce Północnej. W końcu czerwca br. cena sprzedaży przez zakłady mięsne ćwierci z krów wynosiła 9490 zł/tonę i była o ok. 2% niższa niż przed miesiącem. Natomiast cena sprzedaży ćwierci z buhajów do 2 lat, po utrzymującym się przez kilka tygodni spadku, wzrosła o ok. 2% (do 11825 zł/tonę). W rezultacie nastąpił wzrost cen sprzedaży niektórych elementów mięsa wołowego. W ostatnim tygodniu czerwca br. cena sprzedaży udźca wołowego bez kości wzrosła średnio o 7,4%, w tym najsilniej w północno-wschodnim regionie kraju (o 18,3%) i regionie północno zachodnim (o 10,6%).

Rozwój cen na rynku krajowym zależy od sytuacji w eksporcie i cen wołowiny na rynkach UE. W czerwcu 2011 r. w UE-27 poziom cen referencyjnych obniżył się średnio do 332,9 z 337,8 EUR/100 kg tuszy i był najniższy od początku br. Ceny referencyjne wołowiny spadły w Belgii, Danii, Hiszpanii, Irlandii, Włoszech, Holandii, Wlk. Brytanii, Austrii. Wzrost cen miał miejsce w: Czechach, Estonii, Rumunii. Natomiast we Francji, w Niemczech i w Portugalii ceny referencyjne były stabilne. Niższe ceny mogą zwiększyć popyt na wołowinę w krajach członkowskich, który w poprzednim roku zmalał z powodu rosnących cen.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	I	9,2	18,5	1,7	16,4	1,2
	II	9,7	19,0	1,5	17,3	1,4
	III	11,8	15,8	1,1	12,3	1,5
	IV	10,6	17,0	1,3	13,0	1,0
	V	11,4	18,7	2,7	14,2	1,0
	VI	12,9	24,2	2,1	19,7	1,1
	VII	13,8	19,7	1,8	16,0	1,4
	VIII	12,6	20,0	1,6	15,2	1,0
	IX	14,2	22,7	2,3	23,0	1,5
	X	15,5	29,4	2,2	27,2	1,5
	XI	16,3	35,1	1,8	30,5	1,9
	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	I	12,1	24,2	1,9	20,2	1,5
	II	12,2	19,4	1,5	17,1	2,0
	III	15,0	19,9	2,0	16,1	1,6
	IV	12,3	20,1	1,8	16,8	1,5
	V	13,9				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	I	4,91	9,75	19,05	20,32	3,87	4,14
	II	4,87	9,55	19,06	20,39	3,91	4,18
	III	4,54	8,88	19,09	20,37	4,20	4,48
	IV	4,55	8,58	18,98	20,44	4,17	4,49
	V	4,38	8,18	18,97	20,37	4,33	4,65
	VI	4,37	9,21	19,09	20,32	4,37	4,65
	VII	4,31	8,21	18,90	20,48	4,38	4,75
	VIII	4,40	8,14	18,87	20,50	4,29	4,66
	IX	4,48	8,06	18,70	20,53	4,58	4,17
	X	4,54	8,13	18,85	20,46	4,15	4,51
	XI	4,92	7,89	18,93	20,45	3,84	4,15
	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	I	5,23	7,83	20,10	21,09	3,89	4,03
	II	5,33	7,42	20,34	21,29	3,81	3,99
	III	5,71	8,05	20,62	21,39	3,61	3,74
	IV	5,75	8,36	20,95	21,68	3,64	3,77
	V	5,80	8,23	21,36	21,93	3,68	3,78
w % ceny	sprzed roku	132,4	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	100,8	-	-	-	-	-

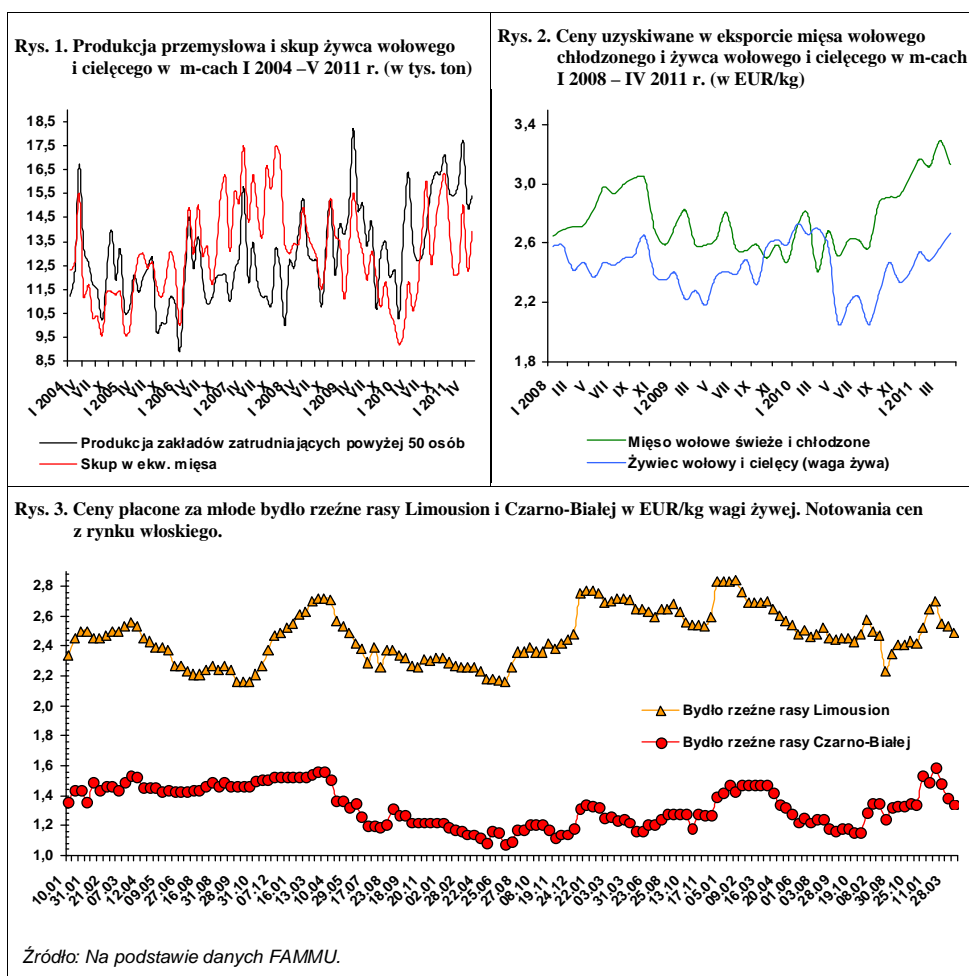
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	XI 2010	XII 2010	I 2011	II 2011	III 2011	IV 2011	V 2011	VI 2011	VII 2011
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,60	5,00	5,20	5,35	5,17	5,47	5,45	5,45	5,34
Byki	5,33	5,93	5,95	6,11	6,13	6,44	6,43	6,23	6,17
Krowy	3,60	3,69	3,80	3,86	3,95	4,23	4,27	4,38	4,37
Średnia cena targowiskowa ciałat 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	9,29	9,54	9,64	10,47	10,15	10,19	10,74	10,72	10,85
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 281	11 426	12 046	11 757	11 546	12 198	12 053	11 599	11 825
Ćwierci z krów rzeźnych	7 667	7 749	8 332	8 445	9 206	9 797	9 540	9 906	9 490
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-27	314,92	328,48	340,05	346,94	345,53	342,33	342,30	337,88	332,90
Polska	244,58	278,26	283,76	304,90	294,74	299,81	303,1	312,48	297,48

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Biorąc pod uwagę opisywane w poprzednich numerach systematyczne pogarszanie się opłacalności chowu trzody po ubiegłorocznych żniwach, podane niedawno przez GUS wyniki badania rozwoju pogłowia trzody nie były dla nas zaskakujące. Badanie to wykazało, że w końcu marca 2011 r. pogłowiu trzody ogółem w całym kraju wynosiło 13,1 mln sztuk i było mniejsze aniżeli w marcu ubiegłego roku o 6,3%. Prosiąt o wadze do 20 kg było mniej o 6,7%, czyli prawie o tyle samo o ile mniejsze było pogłowiu macior prośnych w listopadzie 2010 roku. Nieco mniejszy był w marcu spadek warchlaków i tuczników, ale zaskakująco duża okazała się redukcja pogłowia macior prośnych, bo aż 15,5%. Trzeba jednak podkreślić, że odbywała się ona w jeszcze gorszych warunkach chowu niż w okresie jesienno-zimowym. W I kwartale ceny trzody wciąż były niskie, a ceny zbóż i pasz przemysłowych nadal rosły osiągając rekordowe poziomy.

W grudniu 2010 r. targowiskowa cena żyta wyniosła 64,25 zł/dt, a jęczmienia 73,49 zł/dt. Ceny te były wyższe niż w grudniu 2009 r. odpowiednio o 60% i 53%. Tymczasem cena skupu trzody w grudniu 2010 r. była taka sama jak rok wcześniej. Relacja cen trzody do cen żyta zawężała się w tym miesiącu do 1:6,1, a do cen jęczmienia do 1:5,3.

W marcu 2011 r. cena żyta osiągnęła 79,31 zł/dt i była wyższa aniżeli w grudniu 2009 r. o 97%, a jęczmienia 93,26 zł/dt i wzrosła o 94%. W konsekwencji relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta w marcu zawężała się do 1:5,3 a relacja cen trzody do cen jęczmienia do 1:4,6.

Oprócz zbóż rosły też ceny pasz przemysłowych. Ich wzrost był mniejszy, ale też znaczący. W grudniu 2010 r. cena mieszanki dla tuczników była wyższa niż rok wcześniej o 11%, a koncentratu „Prowit” o 5%. W marcu cena mieszanki dla tuczników wyniosła 127 zł/dt, a cena koncentratu „Prowit” 226 zł/dt. Ceny te były wyższe niż w marcu 2010 r. odpowiednio o 35% i 15%.

W II kwartale rozpoczął się sezonowy wzrost cen skupu trzody chlewnej. W czerwcu cena skupu wyniosła 4,60 zł/kg żywca i była wyższa niż w grudniu 2010 r. o 18% i o 9% niż w marcu 2011 roku. Wzrost cen trzody był prawie taki sam jak wzrost cen zbóż i pasz w tym okresie i relacje cen trzoda:pasze pozostały bez zmian, a więc nadal były bardzo wąskie. W tej sytuacji trzeba

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

się liczyć z tym, że również w lipcu spadek pogłowia macior prośnych będzie duży, a redukcja pogłowia trzody ogółem większa niż w marcu br.

Przewiduje się, że w III kwartale absolutny poziom cen skupu trzody będzie też wyższy niż w III kwartale poprzedniego roku. Podobna sytuacja wystąpi w IV kwartale. Jednakże znacząca poprawa opłacalności produkcji trzody może nastąpić jedynie w wyniku drastycznego spadku cen zbóż i pasz.

Jak dotychczas skutkiem wzrostu cen trzody jest jedynie systematyczny wzrost cen detalicznych wieprzowiny. W maju 2010 r. ceny wieprzowiny były niższe o 4,6% niż w grudniu 2009 r., natomiast w maju 2011 r. ceny wieprzowiny są o 5,3% wyższe niż w grudniu 2010 roku. W rezultacie wzrostu cen skupu trzody chlewnej, ceny te wyrażone w euro zrównały się z przeciętnym poziomem cen w UE-27, podczas gdy jeszcze niedawno były one od nich o kilka procent niższe.

Według wstępnych danych GAAC¹ w ciągu pierwszych czterech miesięcy 2011 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku eksport trzody żywej zmniejszył się o 41%, a mięsa wieprzowego zwiększył się o 67%. Import trzody żywej zwiększył się o 19%, podobnie jak mięsa wieprzowego. Saldo wartości obrotów całego handlu było nadal ujemne i wyniosło 95 mln EUR, wobec 74,7 mln EUR w analogicznym okresie 2010 roku.

¹ Centrum Analiz Administracji Celnej

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2009 I-XII	1767,7	91,5	336,6	82,0	614,8	118,7	-182,7
I-VI	869,6	84,7	171,1	85,7	291,4	138,6	-120,3
VII-XII	898,1	99,3	165,5	78,6	323,4	105,1	-157,9
2010 I	96,2	96,4	20,3	74,4	39,8	90,7	-19,5
II	91,7	95,2	29,4	92,2	38,6	117,3	-9,2
III	122,1	125,0	36,7	135,4	58,7	116,9	-22,0
IV	96,6	105,0	33,9	111,9	35,9	83,1	-2,0
V	106,9	127,3	40,9	137,2	41,7	97,7	-0,8
VI	107,4	123,0	43,8	145,0	43,2	87,6	0,6
I-VI	930,3	107,0	192,0	112,2	267,5	91,8	-75,5
VII	103,6	118,5	44,3	169,7	43,4	85,1	0,9
VIII	105,5	123,2	43,7	179,1	48,9	100,0	-5,2
IX	116,0	125,1	48,1	154,2	51,3	105,1	-3,2
X	121,9	123,0	51,9	160,2	47,8	107,7	4,1
XI	124,7	130,2	48,8	164,9	45,1	97,4	3,7
XII	128,3	125,1	43,8	146,5	42,7	86,8	1,1
2011 I	119,2	123,8	38,7	190,6	42,6	107,0	-3,9
II	117,7	128,5	44,9	152,7	39,3	101,8	5,6
III	132,2	108,3	45,4	123,7	36,7	62,5	8,7
IV	123,2	127,6	36,2	106,8	30,5	85,0	5,7
V	114,2	106,8	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki PT-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki PT-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka PT-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.
		żyta	jęczmienia					
2009 VIII	4,92	12,0	10,0	99,69	4,9	200,29	2,5	180
IX	4,67	11,1	9,6	98,05	4,8	198,50	2,4	180
X	4,22	10,4	8,8	95,83	4,4	197,34	2,1	169
XI	4,15	10,5	8,6	94,32	4,4	197,21	2,1	160
XII	3,88	9,7	8,1	93,90	4,1	196,96	2,0	158
2010 I	3,72	8,9	7,5	94,53	3,9	197,15	1,9	157
II	3,62	8,8	7,2	94,22	3,8	197,80	1,8	142
III	3,72	9,1	7,4	93,90	3,9	197,96	1,9	152
IV	3,57	8,9	7,1	93,20	3,8	197,50	1,8	152
V	3,77	9,5	7,7	93,41	4,0	197,79	1,9	143
VI	4,38	10,3	8,3	93,82	4,7	198,38	2,2	133
VII	4,32	10,1	8,1	95,19	4,5	199,46	2,2	129
VIII	4,47	9,1	7,6	96,70	4,6	200,62	2,2	123
IX	4,24	7,3	6,4	98,73	4,3	202,81	2,1	115
X	3,86	6,3	5,5	99,95	3,9	204,25	1,9	107
XI	3,81	6,2	5,3	101,44	3,8	205,07	1,9	102
XII	3,89	6,1	5,3	104,57	3,7	206,99	1,9	107
2011 I	3,71	5,2	4,5	119,96	3,1	221,25	1,7	101
II	3,95	5,1	4,4	124,77	3,2	224,68	1,8	100
III	4,23	5,3	4,6	126,79	3,3	226,05	1,9	104
IV	4,47	5,6	4,8	128,55	3,5	226,72	2,0	114
V	4,41	5,4	4,6	130,48	3,4	227,27	1,9	119
VI	4,60	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2009 VII	6,65	14,13	18,04	11,60	15,88	22,35	14,11	112,4	123,9	121,6
VIII	6,45	14,02	18,04	11,65	15,76	22,35	14,16	112,4	123,9	121,5
IX	6,07	13,76	17,92	11,65	15,57	21,98	14,23	113,4	124,9	122,1
X	5,53	13,21	17,95	11,56	15,05	22,37	14,31	119,2	124,6	123,8
XI	5,44	12,94	17,81	11,51	14,53	22,18	14,27	112,3	124,5	124,0
XII	5,09	12,74	17,72	11,44	14,24	22,05	14,11	111,8	124,4	123,3
2010 I	4,88	12,37	17,76	11,38	14,25	22,05	14,15	115,2	124,2	124,3
II	4,75	11,93	17,72	11,30	13,70	21,97	14,10	114,8	124,0	124,8
III	4,88	11,94	17,68	11,28	13,51	21,85	14,09	113,1	123,6	124,9
IV	4,68	11,86	17,62	11,18	13,46	21,66	13,97	113,5	122,9	125,0
V	4,94	11,94	17,74	11,09	13,38	21,73	13,93	112,1	122,5	125,6
VI	5,74	12,43	17,96	11,29	13,85	21,85	13,84	111,4	121,7	122,6
VII	5,66	12,44	17,93	11,26	13,97	21,87	13,90	112,3	122,0	123,4
VIII	5,86	12,46	17,90	11,24	14,08	21,99	13,70	113,0	122,8	121,8
IX	5,56	12,38	17,95	11,18	14,08	22,03	13,87	113,7	122,7	124,1
X	5,06	11,97	17,85	11,14	13,86	21,96	14,01	115,8	123,0	125,8
XI	4,99	11,83	17,72	11,06	13,66	21,84	13,78	115,5	123,3	124,6
XII	5,10	12,04	17,84	10,98	13,68	21,65	13,93	113,6	121,4	126,9
2011 I	4,86	11,99	17,56	10,74	13,92	21,64	14,09	116,1	123,2	131,2
II	5,18	11,93	17,58	10,62	13,57	21,48	14,01	113,7	122,2	131,9
III	5,55	12,09	17,85	10,67	13,73	21,79	14,07	113,6	122,1	131,9
IV	5,86	12,60	18,00	10,79	14,04	21,92	14,06	111,4	121,8	130,3
V	5,78	12,64	18,17	10,90	14,46	21,96	14,27	114,4	120,9	130,9

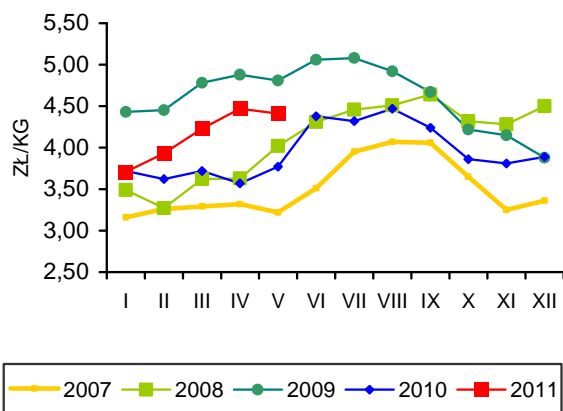
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

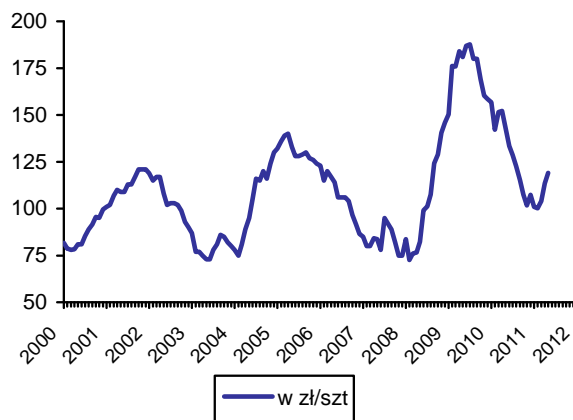
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2009 IV	142,88	147,77	147,21	121,73	103,4	100,4	121,4
V	144,24	148,11	149,62	125,91	102,7	99,0	117,6
VI	150,35	152,93	154,90	132,05	101,7	98,7	115,8
VII	156,48	160,62	158,40	134,27	102,6	101,4	119,6
VIII	155,00	160,30	160,20	131,40	103,4	100,0	122,0
IX	148,40	151,55	150,44	130,22	102,1	100,7	117,2
X	136,23	134,93	138,21	120,07	99,0	97,6	112,4
XI	132,94	133,31	137,57	116,43	100,3	97,6	114,5
XII	131,92	125,81	134,34	113,78	95,4	93,7	110,6
2010 I	130,68	124,82	134,04	108,84	95,5	93,1	114,7
II	135,33	124,02	140,48	114,62	91,6	88,3	108,2
III	134,65	130,14	135,67	116,97	96,7	95,9	111,3
IV	132,70	127,37	137,03	120,27	96,0	93,0	105,9
V	139,51	128,06	145,25	130,87	91,8	88,2	97,9
VI	150,75	145,54	156,29	141,48	96,5	93,1	102,9
VII	149,09	144,29	150,60	137,42	96,8	95,8	105,0
VIII	150,71	151,91	153,21	135,57	100,8	98,7	112,1
IX	144,75	145,17	144,79	130,96	100,3	100,3	110,9
X	137,91	132,70	141,02	126,20	96,2	94,1	105,2
XI	137,39	131,23	144,62	126,23	95,5	90,7	104,0
XII	139,44	133,66	149,40	126,26	95,9	89,5	105,9
2011 I	135,31	131,82	130,49	123,70	97,4	101,0	106,6
II	144,04	137,73	144,77	128,28	95,6	95,1	107,4
III	149,09	142,80	151,19	134,02	95,8	94,5	106,6
IV	154,51	152,43	159,49	138,05	98,7	95,6	110,4
V	157,09	152,92	160,30	141,56	97,4	95,4	108,0
VI	156,00	157,00	160,10	141,00	100,6	98,1	111,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

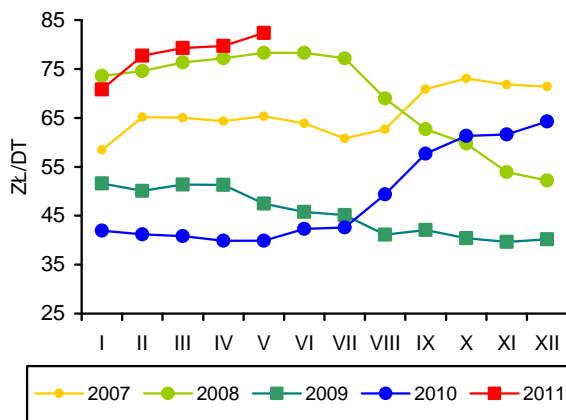
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

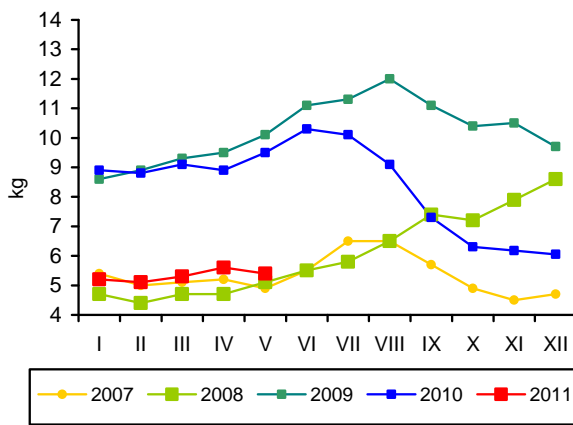
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

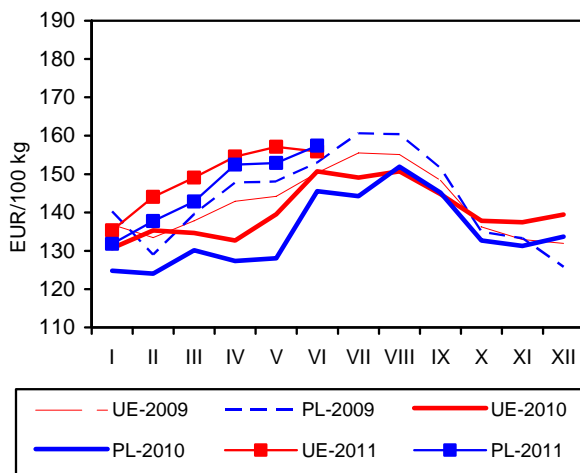
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

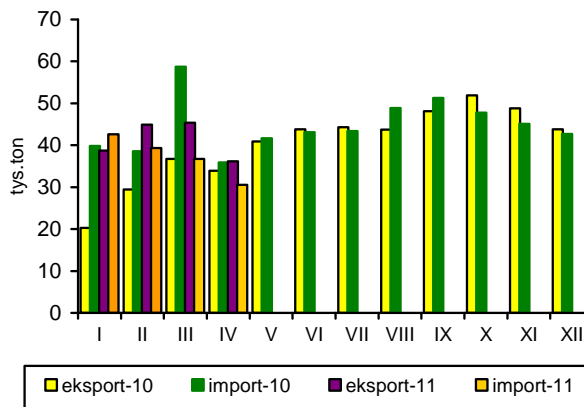
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

W maju 2011 r., w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających powyżej 50 pracowników, wytworzono 116 tys. ton mięsa, tj. o 4,5% więcej niż w kwietniu i o 2,1% więcej niż w maju roku poprzedniego. W pierwszych pięciu miesiącach bieżącego roku przemysłowa produkcja mięsa drobiowego była zbliżona do notowanej w tym samym okresie przed rokiem.

Utrzymuje się wysoki poziom eksportu mięsa drobiowego, ale jego dynamika w kwietniu 2011 r. była ujemna. Wolumen wywozu był o 9,6% mniejszy niż w marcu i o ponad 16% mniejszy niż przed rokiem. Wielkość importu obniżyła się w kwietniu o 42,6% w relacji rok do roku i o ponad 40% w porównaniu z marcem 2011 roku. Łączny eksport w pierwszych czterech miesiącach bieżącego roku ukształtował się na poziomie o 0,5% niższym niż rok wcześniej. Natomiast import był o ok. 32% mniejszy.

W maju 2011 r. utrzymywała się, zapoczątkowana w połowie 2010 r., wzrostowa tendencja cen mieszanek przemysłowych dla drobiu. Pasze pełnoporcjowe podrożały o 1,7% w relacji miesiąc do miesiąca i o 38,4% w relacji rok do roku. W pierwszych pięciu miesiącach 2011 r. ceny pasz przemysłowych dla brojlerów były aż o 31%, a dla indyków o 28% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W kwietniu ceny piskląt notowane były na relatywnie niskim poziomie, tylko o 0,8% wyższym niż przed rokiem. Świadczy to o umiarkowanym zainteresowaniu hodowców rozwojem produkcji żywca drobiowego. Rosnące koszty chowu drobiu nie są bowiem równoważone wyższymi cenami skupu żywca drobiowego. Opłacalność produkcji drobiu pogorszyła się. W pierwszych pięciu miesiącach 2011 r. koszty pasz stanowiły ponad 90% średniej ceny skupu, podczas gdy w analogicznym okresie 2010 r. ok. 75%.

W maju 2011 r. ceny skupu kurcząt rzeźnych obniżyły się w porównaniu z kwietniem. W czerwcu utrzymały się na poziomie zbliżonym do notowanego w maju i były o 4,4% wyższe niż przed rokiem. Wzrosły natomiast ceny skupu żywca indyjskiego. W czerwcu 2011 r. żywe indyki cenione były o 5,6% wyżej niż w maju i o 32,5% wyżej niż przed rokiem. Droższe o 28% pasze, przy wzroście cen skupu o 22,6%, spowodowały jednak pogorszenie opłacalności chowu indyków w pierwszym półroczu bieżącego roku.

W czerwcu 2011 r. ceny tuszek kurcząt sprzedawanych przez zakłady drobiarskie były o 10% wyższe niż w maju i tylko o 1,9% wyższe niż w czerwcu roku poprzedniego. Natomiast ceny zbytu mięsa indyjskiego wzrosły o 9,5% w porównaniu z poprzednim rokiem i o 1,2% w relacji miesiąc do miesiąca. W pierwszej połowie bieżącego roku ceny sprzedaży tuszek indyjskich były o 5,3% wyższe niż w roku poprzednim.

Ceny detaliczne tuszek kurcząt zwiększyły się nieznacznie, bo tylko o 3% w relacji do kwietnia. Były jednak o prawie 18% wyższe w porównaniu z majem 2010 roku. Ceny skupu wzrosły w tym czasie o 10%, a ceny zbytu były o 5,6% niższe. Dynamika cen zbytu odzwierciedla m.in. stabilizację eksportu, który stanowi znaczące źródło przychodów wielu firm drobiarskich.

W maju 2011 r. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 39% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Wśród głównych producentów i eksporterów drobiu w Europie, Polska należy nadal do najtańszych. Choć w marcu i kwietniu różnice cen polskich i unijnych znacząco się zmniejszyły, w maju przewaga cenowa polskiego towaru powróciła do poziomu notowanego na początku roku. Przeciętna polska cena sprzedaży mięsa kurcząt w przeliczeniu na euro wzrosła o 7%, w relacji maj 2011 do maja 2010 r., tj. o połowę wolniej niż średnia cena unijna, która zwiększyła się w tym czasie o 15,7%. Przewaga cenowa polskiej oferty handlowej na jednolitym rynku europejskim, mimo że w pierwszym półroczu 2011 r. zmalała o ponad 1 punkt procentowy, jest nadal znacząca i stanowi główny czynnik konkurencyjności.

W czwartym kwartale 2010 r. przeciętne, miesięczne spożycie mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 1,63 kg i było o prawie 2% większe w relacji do poprzedniego roku. Średnia miesięczna konsumpcja wędlin drobiowych w czwartym kwartale 2010 r. wynosiła 0,22 kg, na jednego mieszkańca tj. była o 4,8% większa niż przed rokiem.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011
I	93,7	108	95,2	96,4	111,0
II	79,7	92,9	85,8	96,5	101,0
III	94,9	95,1	98,1	118,0	110,0
IV	89,2	105,0	99,0	101,0	110,0
V	96,2	99,1	97,0	139,0	116,0
VI	86,4	94,2	101,5	112,0	
VII	93,4	105	107,0	116,0	
VIII	97,4	96	101,0	112,0	
IX	95,6	101	105,0	119,0	
X	109,0	108	113,0	125,0	
XI	99,9	93	105,0	123,0	
XII	91,0	97,7	107,0	122,0	
RAZEM	1126,4	1195	1217,0	1368,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011
I	2654	1618	27902	32268
II	2692	1825	28802	32134
III	3040	2574	32251	29095
IV	2637	1514	31418	26290
V	3385		31841	
VI	2414		33734	
VII	2702		36220	
VIII	2502		30428	
IX	3051		37479	
X	2410		39806	
XI	2404		38969	
XII	2459		32407	
RAZEM	32850		401257	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1044	1276	1,26	1,27	2,84	3,22	4,29	4,73	6,06	6,61
II	1045	1356	1,34	1,27	3,04	3,43	4,84	5,38	6,08	6,61
III	1051	1373	1,27	1,28	3,13	3,86	5,05	6,02	6,10	7,59
IV	1030	1385	1,28	1,29	3,15	3,92	4,69	6,16	6,26	7,62
V	1018	1409	x		3,22	3,54	5,19	4,90	6,28	7,39
VI	1040		1,36		3,40	3,55	5,29	5,39	6,73	
VII	1057		1,36		3,31		5,43		6,56	
VIII	1105		1,29		3,53		5,53		7,04	
IX	1135		1,28		3,44		5,15		6,86	
X	1170		1,27		3,06		5,66		6,31	
XI	1177		1,28		3,00		5,62		6,04	
XII	1196		1,28		3,02		5,45		5,96	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	5,50	5,60	4,54	4,93	7,64	7,17
II	5,50	5,60	4,47	5,18	7,46	7,16
III	5,50	5,65	4,44	5,28	7,79	7,78
IV	5,50	5,65	4,50	5,71	7,54	9,15
V	x		4,41	5,87	7,53	8,39
VI	5,60		4,68	6,20	7,75	8,49
VII	5,60		4,73		7,43	
VIII	5,60		4,76		7,18	
IX	5,52		5,06		7,14	
X	5,50		5,01		7,17	
XI	5,60		5,02		7,40	
XII	5,60		5,02		8,31	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2009 VIII	137,26	268,00	175,93	184,41	214,94	178,60	164,36	176,94
IX	125,37	268,00	178,06	180,94	210,60	176,44	168,46	175,08
X	111,99	268,00	173,05	180,51	210,00	156,45	154,78	168,63
XI	108,56	268,00	174,10	174,49	200,83	131,77	148,34	159,32
XII	116,40	249,00	171,40	174,40	195,00	118,70	134,30	157,70
2010 I	112,40	241,50	168,50	174,40	191,60	138,50	133,50	158,70
II	120,50	240,00	169,40	171,10	177,00	145,00	135,50	156,20
III	127,10	240,00	167,10	171,00	175,00	156,30	147,20	161,70
IV	125,50	241,30	165,90	171,90	175,80	160,00	148,60	163,70
V	126,90	242,90	165,20	165,20	189,30	167,00	130,30	162,60
VI	133,10	243,80	166,10	165,00	195,00	171,00	134,80	167,30
VII	129,20	244,60	167,90	165,30	195,00	182,80	157,40	171,90
VIII	140,50	245,20	174,30	167,10	195,20	186,20	169,10	176,20
IX	134,20	249,70	174,60	166,1	203,80	190,00	182,80	178,70
X	116,10	250,00	178,50	171,30	205,00	184,20	189,00	176,60
XI	112,60	249,90	178,20	171,70	208,00	181,00	170,00	174,40
XII	112,70	249,80	175,40	167,30	210,00	181,00	168,30	175,70
2011 I	126,20	250,00	182,00	167,30	216,60	178,90	160,50	176,40
II	137,20	249,00	182,50	168,70	220,00	182,00	165,00	179,30
III	149,10	250,40	180,40	170,30	220,00	187,10	166,10	181,60
IV	154,10	252,60	183,70	175,50	220,00	195,10	171,50	185,57
V	135,60	254,50	179,40	173,50	223,70	196,80	184,00	188,14

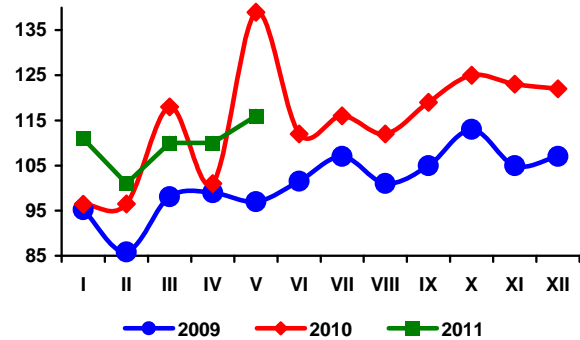
Źródło: Dani MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

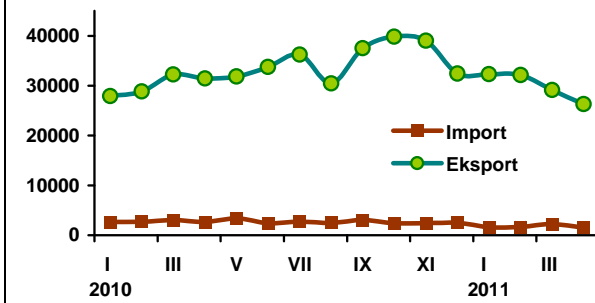
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
I	1,41	1,42	1,50	0,20	0,21	0,21
II	1,44	1,46	1,50	0,21	0,21	0,21
III	1,48	1,49	1,49	0,21	0,23	0,23
IV	1,58	1,60	1,63	0,21	0,21	0,22

Źródło: Dane GUS.

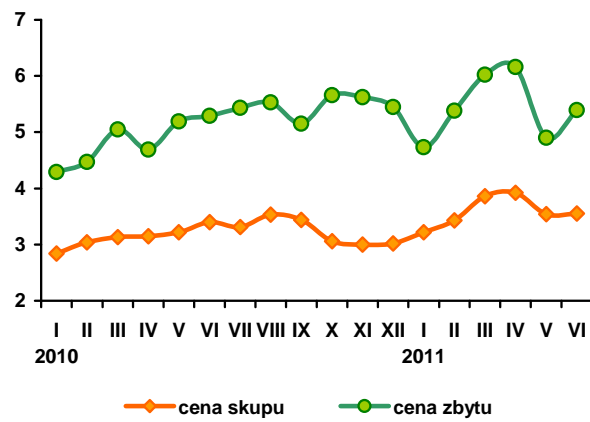
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

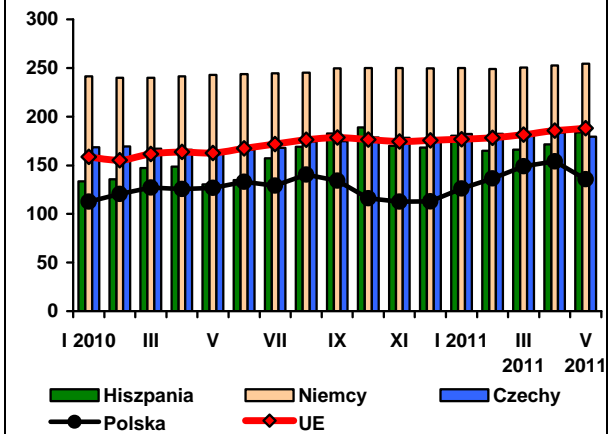
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Średnia cena sprzedaży jaj świeżych wyniosła w czerwcu 2011 r. 25,83 zł za 100 sztuk i była o 4,8% wyższa niż średnia cena notowana w poprzednim miesiącu, a także o 0,8% wyższa niż przed rokiem. Przerwana została więc, utrzymująca się na polskim rynku od początku 2011 r., spadkowa tendencja cen jaj spożywczych. W czerwcu, w porównaniu do maja, wzrosły ceny jaj wszystkich klas wagowych jaj z wyjątkiem klasy L, które nie uległy zmianie. Najsilniejszy wzrost miał miejsce w przypadku jaj bardzo dużych (XL), które cenione były o 4,8% wyżej niż przed miesiącem. Jednak nadal za jaja wszystkich klas wagowych, z wyjątkiem jaj największych, płacono mniej niż w roku poprzednim. Tylko jaja klasy XL podrożały w relacji do czerwca 2010 r. o 0,8%. Natomiast jaja klasy L były o 3,4% niższe niż przed rokiem, klasy M o 8,2%, a klasy S o 6,8% niższe.

Przemysłowe mieszanki pasz pełnoporcjowych dla kur niosek nadal drożały. W maju ich cena wzrosła o 1,8% w relacji miesiąc do miesiąca i o 36% w relacji rok do roku. Przyczyniło się to do pogorszenia opłacalności produkcji jaj konsumpcyjnych.

W czerwcu 2011 r. po raz pierwszy od dłuższego czasu wzrosły ceny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego. Przeciętna cena tych jaj była o 6,4% wyższa niż w maju, choć nadal o 12,4% niższa niż w czerwcu 2010 roku.

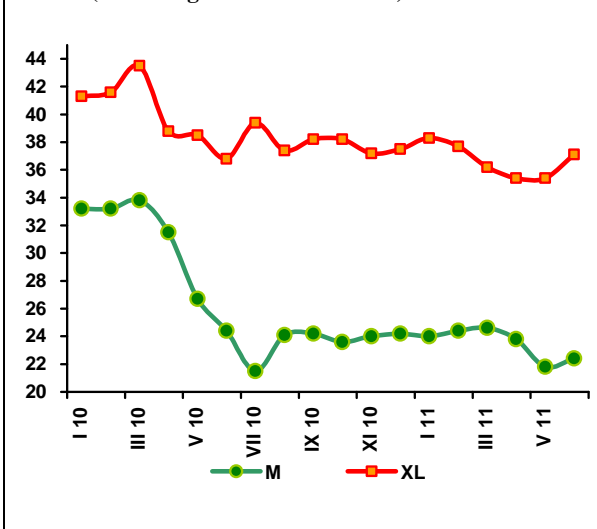
O niskim, mimo pewnego wzrostu w czerwcu, poziomie cen na polskim rynku jaj decyduje utrzymująca się ich duża podaż na całym jednolitym rynku europejskim, a także silny spadek cen jaj obserwowany w wielu państwach Wspólnoty, szczególnie w relacji do wysokiego poziomu notowanego w 2009 i w pierwszej połowie 2010 roku. Opłacalność produkcji jaj jest obecnie niska w całej UE. Refundacje eksportowe kształtują się na relatywnie wysokim pozio-

mie, zachęcającym do sprzedaży poza granicami Unii Europejskiej. Producenci jaj domagają się zwiększenia skali interwencji, ale Komisja Europejska nie widzi jednak obecnie do tego podstaw. Zdaniem Komitetu Zarządzającego, rynek powinien się uporządkować w 2012 r., kiedy zacznie obowiązywać zakaz wykorzystywania klatek starego typu. Oczekuje się obniżenia podaży jaj i uzyskania bardziej klarownego obrazu sytuacji na rynku europejskim.

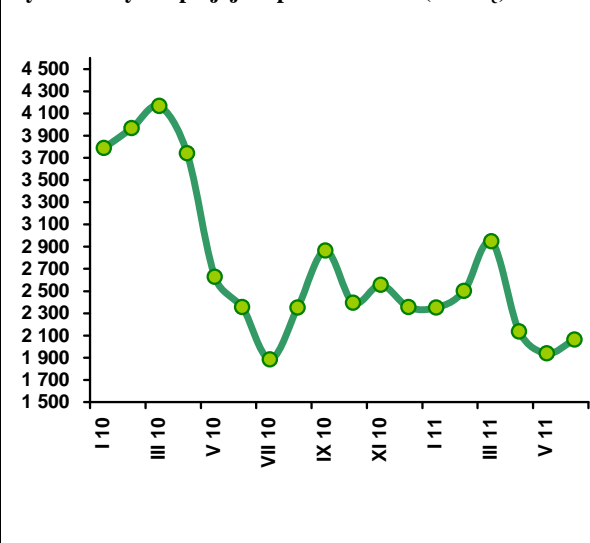
W okresie od maja 2010 r. do maja 2011 r., jaja konsumpcyjne potaniały na rynku unijnym średnio o 10%, a w Polsce o 17%. Relacje notowań przeciętnych cen jaj w Polsce i we Wspólnocie poprawiły się. W maju 2010 r. polskie jaja kosztowały w przeliczeniu na euro o 14% więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, a w maju 2011 r. - o 3,4% więcej. W okresie od maja 2010 do maja 2011 r., ceny jaj konsumpcyjnych w Niemczech obniżyły się o 18,5%, w Holandii o 30%, a we Francji o 17%. Mimo to w pierwszych pięciu miesiącach 2011 r. Polska należała do jednych z droższych producentów jaj spożywczych wśród ich głównych dostawców na unijny rynek. Ceny polskich jaj w tym okresie przewyższały średnie ceny unijne o ok. 5%.

Według wstępnych danych w kwietniu 2011 r. eksport jaj konsumpcyjnych z Polski był o 13,5% mniejszy niż w kwietniu 2010 r., a import o 29,3% większy. Eksport przetworów z jaj obniżył się o 14,7% w relacji rok do roku, natomiast import zwiększył o 55%. Łącznie w pierwszych czterech miesiącach 2011 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, zmniejszył się znacząco eksport przetworów z jaj oraz import jaj świeżych. Natomiast eksport jaj w skorupkach był większy o ponad 21%.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	1692	2336	12384	15100	581	442	1124	1246
II	2795	1926	10986	13443	731	815	1556	1160
III	2404	1601	13082	16525	936	909	1721	1038
IV	1408	1820	10735	12182	504	780	1102	940
V	1267		12997		637		1222	
VI	1009		13977		500		1154	
VII	956		10166		509		1353	
VIII	1297		13291		607		1087	
IX	1282		14010		818		1096	
X	1059		17282		711		1189	
XI	1841		13860		465		1227	
XII	2234		10082		526		1108	
RAZEM	19244		152852		7528		14939	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
I	41,30	38,30	34,30	29,00	33,20	24,00	26,90	19,00
II	41,60	37,70	35,40	28,20	33,20	24,40	27,20	19,50
III	43,50	36,20	37,10	27,80	33,80	24,60	30,10	19,40
IV	38,80	35,40	36,20	25,90	31,50	23,80	25,80	18,40
V	38,50	35,40	31,40	25,90	26,70	21,80	22,40	17,40
VI	36,80	37,10	29,90	25,90	24,40	22,40	19,20	17,90
VII	39,40		29,50		21,50		19,90	
VIII	37,40		30,50		24,10		21,60	
IX	38,20		30,20		24,20		20,20	
X	38,20		28,90		23,60		19,10	
XI	37,20		29,00		24,00		18,70	
XII	37,50		28,90		24,20		18,30	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2009 VII	111,54	101,55	93,44	100,11	66,00	111,43
VIII	114,99	101,19	93,44	96,22	69,73	111,69
IX	120,05	100,31	93,44	104,69	75,00	115,35
X	124,47	104,39	124,48	107,57	80,84	117,93
XI	133,48	111,12	134,62	119,66	87,18	122,58
XII	139,67	114,73	213,77	130,65	100,03	133,60
2010 I	137,21	113,02	213,77	122,81	98,71	137,90
II	140,02	116,42	161,63	116,46	104,00	132,21
III	151,64	118,85	194,74	127,96	113,50	142,89
IV	144,50	116,41	122,77	114,75	94,30	123,16
V	123,31	101,58	98,26	98,01	76,70	108,58
VI	112,49	97,32	105,84	89,95	67,67	104,48
VII	113,21	92,36	87,04	75,11	49,40	95,59
VIII	112,97	90,80	103,23	74,88	55,66	100,17
IX	114,90	97,98	106,32	96,42	66,10	107,79
X	113,14	98,25	90,86	79,92	58,42	101,88
XI	112,21	94,80	96,95	77,15	57,23	102,16
XII	110,82	90,65	113,90	87,31	59,69	105,54
2010 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	107,30	94,66	99,68	84,76	64,00	104,91
V	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,92

Źródło: Dane MRiRW.

W I półroczu 2011 r. przeciętna cena jagniąt w UE-27 wyniosła 576 EUR/100 kg i była o 1% wyższa niż w I półroczu 2010 r., z tym że w I kwartale była ona o 5% niższa, a w II kwartale o 7% wyższa niż w odpowiednich okresach przed rokiem. W UE-27 przeciętna cena owiec ciężkich wyniosła w I półroczu 2011 r. 497 EUR/100 kg i była o 10% wyższa niż w I półroczu 2010 roku. W I kwartale była ona wyższa o 4%, a w II kwartale o 15% w porównaniu z analogicznymi kwartalami poprzedniego roku.

Wzrost cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej spowodował, że wzrosły też ceny owiec ciężkich w Polsce wyrażone w euro. W I półroczu 2011 r. przeciętna cena tych owiec wyniosła 399 EUR/100 kg i była o 7% wyższa niż w I półroczu 2010 r., z tym że w I kwartale była ona o 2% niższa, a w II kwartale o 18% wyższa niż w odpowiednich okresach przed rokiem.

W I półroczu 2011 r., przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyniesie prawdopodobnie około 7 zł/kg i będzie o 4% wyższa niż w I półroczu 2010 roku. W I kwartale cena ta była jednak aż o 7% niższa niż w I kwartale przed rokiem, ale w II kwartale będzie ona prawdopodobnie o około 15% wyższa. Wzmocnienie stopy spadku cen w stosunku do zmian cen owiec wyrażonych w euro w I kwartale i osłabienie wzrostu tych cen w II kwartale ma związek z deprecjacją złotego w stosunku do analogicznych okresów poprzedniego roku.

Powodem wzrostu cen w Unii Europejskiej jest spadek podaży mięsa owczego. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w I półroczu 2011 r. uboje owiec i jagniąt wyniosły 336 tys. ton i były o 30 tys. ton, tj. o 8% mniejsze niż w I półroczu 2010 roku. Mniejszy niż przed rokiem był też import mięsa owcze-

go z krajów trzecich. W ciągu czterech pierwszych miesięcy 2011 r. wyniósł on 91 tys. ton i był o 12 tys. ton, tj. o 12% mniejszy niż w analogicznym okresie 2010 roku. Wartość tego importu była jednak o 11% większa niż przed rokiem. Wynikało to ze wzrostu cen owiec i jagniąt w krajach trzecich, a zwłaszcza w Nowej Zelandii będącej największym dostawcą jagniąt na rynek unijny. W I półroczu 2011 r. ceny jagniąt w Nowej Zelandii były wyższe niż rok wcześniej o 23%.

Mniejszy import powoduje, że w I półroczu 2011 r. kwota bezcłowego importu owiec i jagniąt z krajów trzecich zostanie wykorzystana zaledwie w 44%, podczas gdy rok wcześniej w 82%.

W maju Komisja Europejska przewidywała, że w całym 2011 r. import mięsa owczego z krajów trzecich będzie niższy niż w ubiegłym roku o około 10%. Również w maju Komisja Europejska oceniła, że w 2011 r. przeciętne ceny owiec ciężkich będą wyższe niż w 2010 r. o 1,7%, a jagniąt o 9%. Biorąc to pod uwagę, a także dotychczasowy rozwój cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej oraz wyniki handlu zagranicznego, sądzić można, że w II półroczu ceny owiec i jagniąt będą nadal wykazywały tendencję wzrostową. Rozwój cen skupu owiec na polskim rynku zależał będzie natomiast od skali wzrostu cen unijnych oraz zmian wartości złotego w stosunku do analogicznych okresów poprzedniego roku.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	Zmiana w % 2011/2010
I półrocze	1205	899	810	90
II półrocze	1075	875	790	90
Rok	2280	1774	1600	90

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2010	41,1	56,2	279,1	21,6	76,3	52,1	71,9	105,8	60,6	40,8	20,7	40,6	866,8
2011	21,7	63,4	39,9	255,4	x	x	x	x	x	x	x	x	800,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	52,8	112,8	14,3	1182,4	x	x	x	x	x	x	x	x	92,3
Import 2010	29,0	25,3	58,6	70,7	11,6	57,2	10,1	26,7	39,4	10,1	7,0	1,7	347,4
2011	79,2	70,8	71,5	43,8	x	x	x	x	x	x	x	x	300,0 ^P
miesiąc roku poprzedniego = 100	273,1	279,8	122,0	62,0	x	x	x	x	x	x	x	x	86,4

P- prognoza IERiGŻ – PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	V	VI	VIII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
2009/2010	6,65	6,27	6,24	6,49	6,12	6,14	5,88	7,95	7,72	6,67	7,08	6,66
2010/2011	6,32	6,10	5,60	6,39	6,22	6,06	5,64	8,02	5,65	6,60	7,79	8,28
miesiąc roku poprzedniego = 100	95,0	97,3	89,7	98,5	101,6	98,7	95,9	100,9	73,2	99,0	110,0	124,3

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
IV 2010	8,84	2,28	18,81	4,86	6,50	1,68	13,8	3,57
V	-	-	-	-	6,01	1,48	12,8	3,16
VI	-	-	-	-	5,69	1,39	12,1	2,95
VII	-	-	-	-	5,87	1,44	12,5	3,06
VIII	-	-	-	-	6,00	1,50	12,8	3,21
IX	-	-	-	-	6,00	1,52	12,8	3,23
X	-	-	-	-	6,00	1,52	12,8	3,24
XI	-	-	-	-	6,01	1,52	12,8	3,24
XII	10,7	2,75	22,78	5,85	7,17	1,84	15,3	3,91
I 2011	-	-	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	6,17	1,57	13,1	3,33
III	-	-	-	-	6,99	1,74	14,9	3,71
IV	10,7	2,72	22,77	5,78	7,21	1,83	15,3	3,89
V	-	-	-	-	7,32	1,86	15,6	3,96

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
2009/2010	40,91	41,61	41,83	42,04	41,51	41,14	41,14	42,10	42,43	42,43	43,05	43,63
2010/2011	43,64	42,66	42,66	43,50	43,70	43,79	43,79	43,27	43,04	42,78	42,77	43,25
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,7	102,5	102,0	103,5	105,3	106,4	106,4	102,8	101,4	100,8	99,3	99,1

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
UE-27												
2009/2010	620,5	649,5	705,3	737,4	708,5	718,4	634,9	568,0	567,1	570,8	534,4	535,9
2010/2011	570,1	599,1	626,2	627,4	615,6	614,5	572,1	553,8	567,6	601,2	578,8	580,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	91,9	92,2	88,8	85,1	86,9	85,5	90,1	97,5	100,1	105,3	108,3	108,2
Włochy												
2009/2010	634,9	644,7	695,4	666,8	624,7	654,9	545,4	475,6	522,0	503,6	492,3	515,7
2010/2011	512,9	517,2	542,2	549,6	564,8	545,5	464,8	453,9	465,1	550,7	507,0	509,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	80,8	80,2	78,0	82,4	90,4	83,2	85,2	95,4	89,1	109,4	103,0	99,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
UE-25												
2009/2010	423,6	417,6	421,3	418,6	439,8	468,1	494,2	481,4	484,0	509,4	508,3	478,4
2010/2011	447,6	463,5	459,5	449,3	466,6	489,8	490,1	491,3	524,9	577,8	597,2	536,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,7	111,0	109,1	107,3	106,1	104,6	99,2	102,1	107,6	113,4	117,5	112,1
Wielka Brytania												
2009/2010	368,6	368,1	360,2	340,5	391,5	420,1	472,7	468,7	456,4	495,7	509,6	472,0
2010/2011	420,8	443,6	425,5	398,7	418,8	455,2	464,5	469,2	511,6	581,7	616,4	523,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,2	120,5	118,1	117,1	107,0	108,4	98,3	100,1	112,1	117,3	121,0	110,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
2009/2010												
NZD/szt. 15 kg	88,90	89,73	88,26	85,12	82,99	70,30	66,30	66,86	65,94	66,69	71,36	75,46
2010/2011												
NZD/szt. 15 kg	78,53	82,26	82,52	90,2	91,50	84,15	80,42	81,56	81,44	83,58	89,98	92,82
miesiąc roku poprzedniego = 100	88,3	91,7	93,5	106,3	110,3	119,7	121,3	122,0	123,5	125,33	126,1	123,0

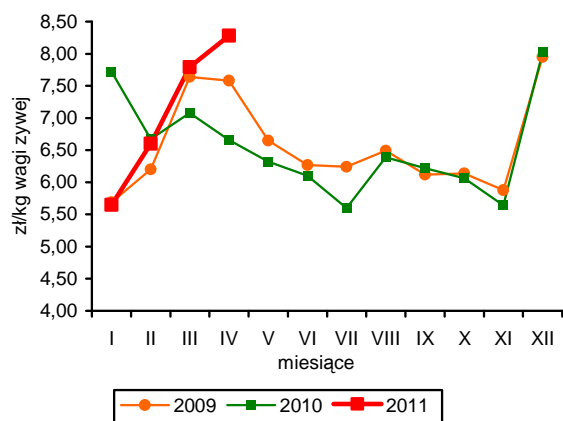
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

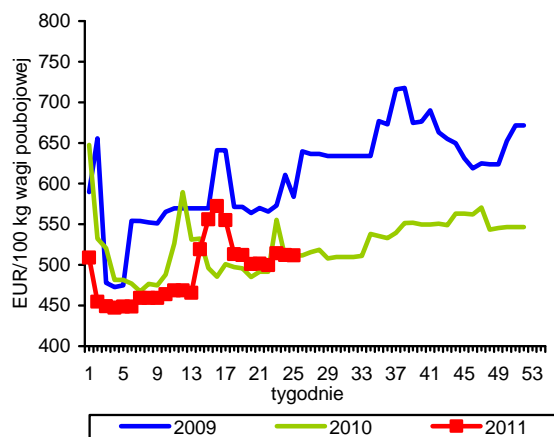
Wyszczególnienie	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
2009/2010												
AUD/100 kg cwe	385	372	384	394	381	393	437	446	447	445	461	491
2010/2011												
AUD/100 kg cwe	447	495	489	454	497	517	568	620	606	625	558	514
miesiąc roku poprzedniego = 100	116,1	133,1	127,3	115,2	130,4	131,6	130,0	139,0	135,5	140,4	121,0	104,7

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

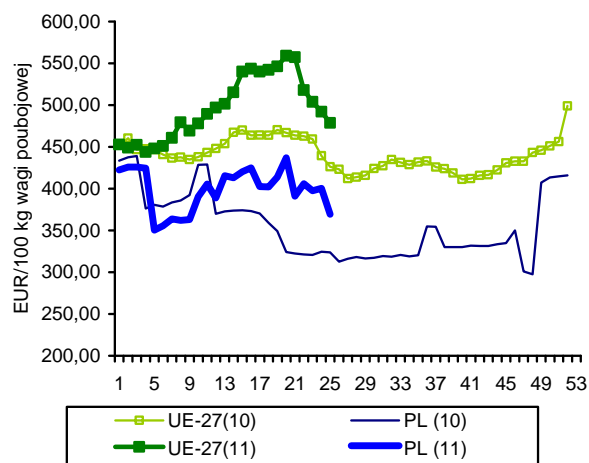
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

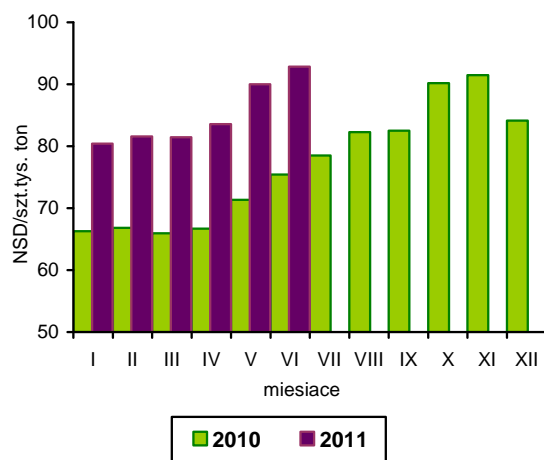
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

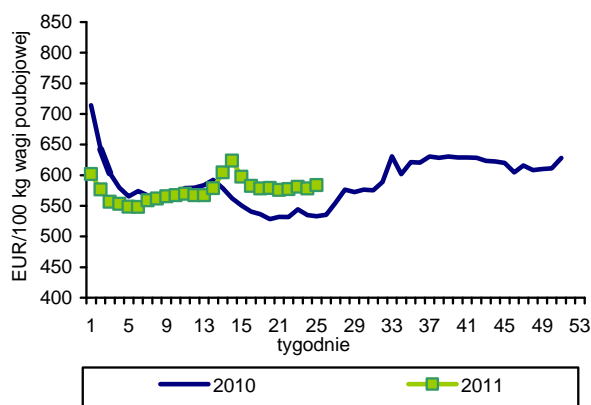
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

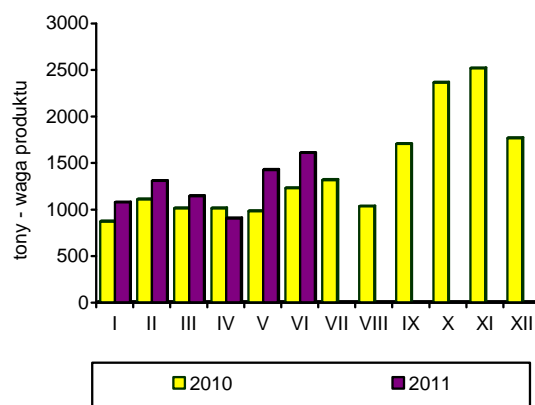
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Połowry ryb na Bałtyku wyniosły w okresie styczeń-maj 2011 r. 61,4 tys. ton i były o 8 tys. ton (o 11,6%) niższe niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Mimo utrzymujących się wysokich cen (ok. 0,90 zł/kg w zbyciu, w krajowych portach oraz eksporcie) rybacy ograniczyli o ok. 20% połowy szprotów (do 39,6 tys. ton). Około 1/3 wielkości połowu szprotów została sprzedana przez rybaków bezpośrednio w portach duńskich i szwedzkich z przeznaczeniem na produkcję mączki. Wyładunki dorszy zmniejszyły się w analizowanym okresie o 22% do 4,3 tys. ton, a storni o 18% do 4,1 tys. ton. Kolejny rok z rzędu rośnie zainteresowanie rybaków połowami śledzi. Oprócz wzrostu opłacalności duży wpływ na wyższe połowy miał nowy system rozdziału kwot połowowych dorszy, bowiem w kolejnych latach tylko 1/3 statków mogła je poławiać, a pozostała część jednostek koncentrowała się w większym stopniu właśnie na połowach śledzi. W pierwszych pięciu miesiącach br. wyładunki śledzi wzrosły o ponad 50% do 12,8 tys. ton. Niższe niż przed rokiem były także połowy dalekomorskie. Ograniczenia kwot połowowych ostroboków, spowodowały że na statki obcych bander przeladowano w okresie styczeń-maj br. 22,6 tys. ton ryb, wobec 29,3 tys. ton rok wcześniej.

W okresie styczeń-kwiecień 2011 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przetwórstwa rybnego (zatrudniających powyżej 50 osób) zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 10,3% do 112,3 tys. ton. Na wzrost wolumenu przetwórstwa wpłynęło przede wszystkim zwiększenie produkcji przetworów i konserw ze śledzi (o 22,4% do 34,0 tys. ton) oraz ryb wędzonych (o 11,3% do 27,5 tys. ton). W przypadku ryb wędzonych dynamicznie rośnie produkcja innych ryb niż dotychczasowego lidera łososia. Przetwórstwo łososi utrzymuje się bowiem w 2011 r. na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego (14,3 tys. ton). Dużo niższa niż przed rokiem jest natomiast produkcja ryb o stosunkowo niskim stopniu przetworzenia – ryb morskich mrożonych (o 47%), świeżych filetów z ryb morskich (o 20%) i mrożonych filetów z ryb morskich (o 8%).

W okresie styczeń-kwiecień 2011 r. odnotowano, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, spadek obrotów handlu zagranicznego sektora rybnego w ujęciu ilościowym. Wysokie ceny ryb na rynkach światowych powodują jednak, że obroty liczone wartościowo wzrosły. Wolumen eksportu ryb, przetworów rybnych i owoców morza został ograniczony o 9,1% do 106 tys. ton, przy wzroście jego wartości o 1,2% (do 1 343 mln zł). Na podobnym poziomie utrzymała się sprzedaż ryb bezpośrednio z burt statków w portach zagranicznych (35,5 tys. ton), przy spadku wywozu tradycyjnego. Spośród podstawowych grup produktów zwiększył się eksport ryb wędzonych oraz przetworów i konserw (o ok. 2,5%), a wyraźnie niższa niż przed rokiem była sprzedaż ryb mrożonych oraz filetów rybnych (odpowiednio o 27 i 17%). O ponad 1/5 więcej wyeksportowaliśmy w tym czasie śledzi (20,1 tys. ton), przy ograniczeniu popytu ze strony odbiorców zagranicznych na dorsze (o 30% do 4,8 tys. ton) i łososie (o 5% do 16,9 tys. ton). Import ryb zmniejszył się o 12,5% (do 138,5 tys. ton), natomiast wydatki na ich zakup wzrosły o 4,8% do 1 445 mln zł. Najbardziej w 2011 r., w porównaniu z okresem styczeń-kwiecień ub.r., podrożały tilapie – średnio o ponad 30%, łososie, makrele i śledzie – o ok. 20%, mintaje o 10% i pangie o 7%. Wzrost cen ryb wyraźnie wpłynął na ograniczenie zapotrzebowania krajowego. Wzrost wielkości przywozu odnotowano tylko w przypadku śledzi (o 3%).

W maju 2011 r. utrzymało się wysokie tempo wzrostu cen detalicznych ryb i przetworów rybnych. W porównaniu z miesiącem poprzednim wzrosły one średnio o 0,8% i były o 5,9% wyższe niż w maju ub.r. Zdecydowanie szybciej rosą ceny ryb o niewielkim stopniu przetwarzania, które w ciągu 12 miesięcy podrożały o 7,2%, niż przetworów i konserw (wzrost o 3,6%).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2009 I-XII	84 188	22 528	11 176	9 653	2 968	130 513	91 130	9 891
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2010 IV	12 176	1 804	1 247	423	285	15 935	5 188	692
V	13 551	1 404	1 368	394	295	17 012	3 136	450
VI	3 455	3 105	1 179	980	254	8 973	207	-
VII	531	2 145	138	1 079	388	4 281	984	24
VIII	238	2 696	121	1 027	399	4 481	1 595	29
IX	817	2 546	675	966	273	5 277	2 368	107
X	1 227	3 621	1 375	899	359	7 481	1 480	190
XI	1 526	1 518	1 615	588	148	5 395	7 192	1 253
XII	1 109	835	1 627	711	31	4 313	9 023	4 077
2011 ^a I	6 085	2 502	538	1 330	40	10 495	13 616	366
II	4 796	2 343	415	732	26	8 312	9 486	330
III	5 814	3 377	1 111	1 366	85	11 753	9 078	315
IV	12 564	3 891	1 265	456	442	18 618	3 981	374
V	10 357	694	941	176	14	12 182	694	52
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{V\ 2011}{V\ 2010}$	76,4	49,4	68,8	44,7	4,7	71,6	22,1	11,6
$\frac{I-V\ 2011}{I-V\ 2010}$	79,3	154,7	78,1	81,5	84,4	88,4	52,6	37,0

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2009 I-XII	8 357	39 857	81 272	152 048	87 325	10 813	8 086	281 498
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2010 III	1 422	3 883	9 264	16 074	8 752	1 025	1 012	30 643
IV	768	3 369	6 127	11 557	5 644	811	885	21 821
V	774	2 565	5 912	11 394	6 308	735	721	20 645
VI	887	3 268	6 110	11 476	5 956	660	765	21 741
VII	509	3 227	5 826	10 296	6 231	600	497	19 858
VIII	643	2 205	6 688	12 068	7 012	914	700	21 604
IX	1 081	3 323	10 114	15 384	8 887	1 064	759	29 902
X	929	3 368	10 998	16 237	9 098	1 056	1 070	31 532
XI	1 021	4 213	13 464	17 713	10 557	1 034	1 036	36 411
XII	684	4 207	15 923	17 370	11 590	865	733	38 184
2011 I	991	3 310	8 016	13 961	7 412	910	853	26 278
II	579	2 915	9 397	15 717	8 768	974	1 006	28 608
III	922	3 367	8 232	18 050	9 768	1 278	1 069	30 571
IV	716	3 484	7 475	15 207	8 025	1 091	875	26 882
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{IV\ 2011}{IV\ 2010}$	93,2	103,4	122,0	131,6	142,2	134,5	98,9	123,2
$\frac{I-IV\ 2011}{I-IV\ 2010}$	80,4	87,4	112,8	117,7	122,4	106,5	107,3	110,3

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2009 I-XII	319,6	90,1	47,7	31,3	78,9	415,9	179,4	80,5	35,3	90,3
2010^b I-XII	318,0	93,8	54,1	36,5	67,3	458,1	188,2	85,8	37,6	110,6
2010 ^b I	26,3	7,4	4,1	2,5	8,4	37,2	15,9	6,4	3,2	9,0
II	23,2	8,0	4,6	2,6	1,8	40,5	16,1	7,4	3,5	10,7
III	32,8	9,5	6,1	3,8	5,2	48,6	20,0	9,3	3,7	10,6
IV	34,7	7,4	4,4	2,5	11,3	31,8	11,1	5,7	2,8	9,6
V	34,7	6,8	4,0	2,7	7,6	32,1	10,5	7,9	2,9	8,4
VI	25,7	7,3	5,4	2,7	3,7	29,9	11,0	5,2	2,3	8,1
VII	22,3	6,9	3,7	2,4	5,9	26,2	8,9	5,4	2,5	7,2
VIII	19,6	6,5	3,6	2,7	4,9	30,8	13,6	4,5	2,8	7,1
IX	23,7	7,8	4,3	2,9	5,6	40,2	18,4	7,2	3,4	8,1
X	22,2	8,4	5,1	3,4	2,5	47,3	21,4	9,0	3,2	10,8
XI	25,6	9,0	4,5	4,0	4,6	51,3	23,2	9,5	4,3	10,8
XII	27,0	8,6	4,1	4,1	5,9	42,2	17,9	8,1	3,1	10,1
2011 ^b I	25,8	8,3	4,5	2,6	4,7	38,5	18,4	6,7	2,6	9,2
II	27,7	8,8	4,0	2,8	6,2	36,7	15,6	9,1	2,9	7,4
III	28,8	9,2	4,1	3,2	5,4	34,4	13,8	7,6	3,6	7,9
IV	24,0	6,9	3,4	3,1	3,1	28,9	11,4	6,1	2,0	7,9
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IV 2011</u> <u>IV 2010</u>	69,2	93,2	77,3	124,0	27,4	90,9	102,7	107,0	71,4	82,3
<u>I-IV 2011</u> <u>I-IV 2010</u>	90,9	102,8	83,3	102,6	72,7	87,6	93,8	102,4	84,1	81,2

^a wraz z eksportem z burt statków oszacowany na podstawie danych Centrum Monitoringu Rybołówstwa, ^b dane wstępne
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W.Brytania	Norwegia	mintaj 03042985 ^b	panga 03042903 ^b	morszczuk 03042956 ^b	Norwegia	Tajlandia
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2009 I-XII	4,01	3,73	5,03	4,68	4,42	6,88	-	9,18	14,79	10,44
2010^a I-XII	3,77	3,68	4,13	4,35	4,26	6,27	5,87	9,40	18,98	9,66
2010 ^a III	3,57	3,35	4,05	3,98	3,98	5,76	5,95	8,10	16,63	9,05
IV	3,39	3,22	3,82	3,91	3,89	6,27	5,75	8,07	20,15	8,49
V	3,44	3,17	3,98	4,11	3,95	7,41	6,25	9,60	20,84	8,74
VI	3,71	3,30	3,96	-	4,11	7,62	6,41	10,52	18,73	10,09
VII	3,85	3,25	3,62	-	4,18	7,31	6,45	10,49	19,26	11,02
VIII	3,79	3,46	3,76	5,64	4,38	6,46	6,23	10,41	19,71	10,72
IX	3,74	3,60	4,73	4,47	4,29	6,44	5,90	10,03	19,06	10,56
X	3,80	3,77	4,24	5,63	4,37	5,80	5,55	9,88	19,36	10,28
XI	4,33	3,95	4,42	4,07	4,44	5,73	5,37	9,38	19,02	9,27
XII	4,66	4,11	4,56	4,64	4,66	6,03	5,67	10,13	22,01	9,69
2011 ^a I	4,89	4,30	4,97	4,59	4,61	6,74	6,32	10,06	21,46	8,40
II	5,31	4,42	5,00	4,59	4,56	6,34	6,25	9,69	20,66	8,97
III	5,64	4,95	5,05	5,23	4,68	6,24	6,41	10,17	21,30	9,36
IV	5,85	-	5,07	4,46	5,10	6,09	6,11	10,66	22,11	9,24
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IV 2011</u> <u>IV 2010</u>	172,6	x	132,7	114,1	131,1	97,1	106,3	132,1	109,7	108,8
<u>I-IV 2011</u> <u>I-IV 2010</u>	154,5	130,1	124,6	118,8	117,6	105,3	107,3	126,5	123,6	101,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szproty świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2009 I-XII	8,63	16,17	18,44	20,87	41,35	37,41	46,04		0,51
2010 ^a I-XII	7,83	17,39	18,38	17,91	45,73	36,38	41,98	2,57	0,50
2010 ^a III	7,74	15,17	16,74	18,01	40,97	33,46	49,53	2,55	0,50
IV	6,91	16,46	17,48	19,32	42,51	33,58	49,50	2,60	0,50
V	7,52	17,16	17,38	11,65	45,47	35,41	47,44	2,98	0,49
VI	7,81	17,18	20,46	18,73	46,56	40,28	56,22	2,53	0,45
VII	7,46	18,48	20,26	22,07	46,83	35,79	38,70	2,12	0,54
VIII	9,49	15,87	17,54	22,23	45,61	35,11	39,88	2,74	-
IX	7,51	19,47	19,02	21,84	46,30	35,48	38,11	2,61	0,51
X	7,45	19,26	19,05	19,83	46,39	37,85	35,54	2,37	-
XI	7,39	18,33	17,55	20,15	48,14	38,10	33,71	2,61	0,54
XII	9,68	17,80	19,46	20,59	49,38	41,08	30,26	-	-
2011 I	7,39	15,14	19,01	20,31	46,77	38,66	32,98	2,48	0,62
II	7,36	18,44	18,41	18,12	48,29	38,51	38,23	2,32	0,74
III	7,77	21,52	19,18	20,21	49,67	40,54	40,11	2,50	0,80
IV	7,48	22,29	18,13	19,09	49,38	45,23	39,08	2,41	0,80
Wskaźnik zmian (%)									
IV 2011 IV 2010	108,2	135,4	103,7	98,8	116,2	134,7	78,9	92,7	160,0
I-IV 2011 I-IV 2010	99,6	124,5	103,7	106,5	113,5	117,6	79,1	96,9	141,2

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morską zuchką		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2009 I-XII	9,29	-	10,26	59%	10,77	64%	8,44	55%	6,50	72%	7,66	70%
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2010 IV	9,53	-	10,55	58%	10,01	58%	6,68	43%	6,33	69%	7,18	65%
V	9,47	-	10,69	59%	10,06	59%	6,66	43%	6,34	69%	7,18	64%
VI	9,41	-	10,72	59%	.	x	6,69	43%	6,44	70%	7,24	65%
VII	9,44	-	10,81	59%	10,99	63%	6,70	44%	6,43	70%	7,20	65%
VIII	9,71	-	11,37	62%	11,32	64%	7,08	46%	6,43	69%	7,23	65%
IX	9,61	-	11,62	62%	11,49	65%	7,06	46%	6,37	69%	7,16	65%
X	9,41	-	11,96	64%	11,42	64%	7,18	47%	6,36	69%	7,18	64%
XI	9,59	-	12,02	63%	11,44	64%	7,05	47%	6,43	70%	7,18	64%
XII	9,64	-	12,19	64%	11,37	63%	7,86	52%	6,53	71%	7,19	65%
2011 I	9,42	-	12,21	62%	11,34	63%	8,24	x	6,80	72%	7,41	66%
II	11,47	-	12,25	61%	11,30	62%	8,03	x	6,93	74%	7,49	66%
III	11,38	-	12,39	61%	11,34	62%	8,01	x	6,97	73%	7,53	66%
IV	11,50	-	12,41	60%	12,59	68%	8,64	x	7,05	73%	7,90	68%
V	10,88	-	12,30	60%	12,58	68%	8,65	x	7,16	73%	7,99	68%
Wskaźnik zmian (%)												
V 2011 V 2010	114,9	x	115,1	x	125,0	x	129,9	x	112,9	x	111,3	x
I-V 2011 I-V 2010	120,1	x	117,4	x	116,6	x	120,3	x	109,3	x	105,3	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w oleju.	tuńczyk w sosie wł.		
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	16,68	22,22	10,49	12,79
2009 I-XII	16,94	13,20	15,28	19,19	66,98	9,89	14,67	16,84	18,76	24,77	11,01	13,05
2010 I-XII	17,46	12,75	15,36	21,37	71,60	10,28	14,75	18,19	20,56	26,23	11,13	13,45
2010 IV	17,11	12,83	15,38	21,15	71,30	10,25	14,72	18,16	20,32	26,12	11,11	13,42
V	17,05	12,75	15,37	21,18	71,30	10,26	14,67	18,19	20,48	26,06	11,14	-
VI	17,18	12,56	15,45	21,17	71,10	10,24	14,70	18,26	20,60	26,24	11,15	-
VII	17,38	12,64	15,32	21,38	70,90	10,24	14,72	18,26	20,60	26,18	11,08	-
VIII	17,59	12,65	15,33	21,57	71,10	10,25	14,76	18,32	20,64	26,35	11,10	-
IX	17,70	12,75	15,27	21,60	71,50	10,34	14,83	18,39	20,72	26,41	11,10	-
X	17,81	12,70	15,14	21,66	72,20	10,43	14,66	18,35	20,92	26,53	11,14	13,91
XI	17,85	12,59	15,10	21,75	72,10	10,35	14,76	18,19	20,92	26,53	11,16	13,91
XII	17,95	12,59	15,21	21,89	72,80	10,36	14,84	18,35	20,96	26,59	11,12	13,46
2011 I	18,05	12,64	b.d.	22,13	73,10	b.d.	14,99	b.d.	b.d.	26,65	11,26	13,73
II	18,18	12,77	b.d.	22,33	72,80	b.d.	15,02	b.d.	b.d.	26,41	11,32	13,99
III	18,25	12,88	b.d.	22,57	73,10	b.d.	15,02	b.d.	b.d.	26,00	11,43	14,15
VI	18,45	12,85	b.d.	23,07	73,70	b.d.	15,27	b.d.	b.d.	26,29	11,63	14,42
V	18,57	12,98	b.d.	23,26	74,80	b.d.	15,67	b.d.	b.d.	26,82	11,80	-
Wskaźnik zmian (%)												
<u>V 2011</u> <u>V 2010</u>	108,9	101,8	x	109,8	104,9	x	106,8	x	x	102,9	105,9	x
<u>I-V 2011</u> <u>I-V 2010</u>	106,3	99,3	x	107,6	102,7	x	103,0	x	x	101,6	103,0	x

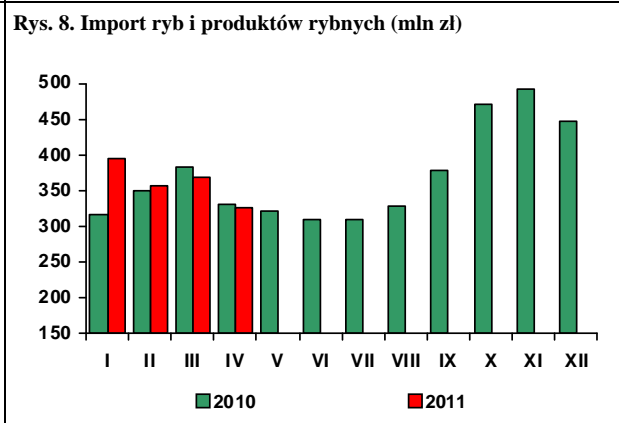
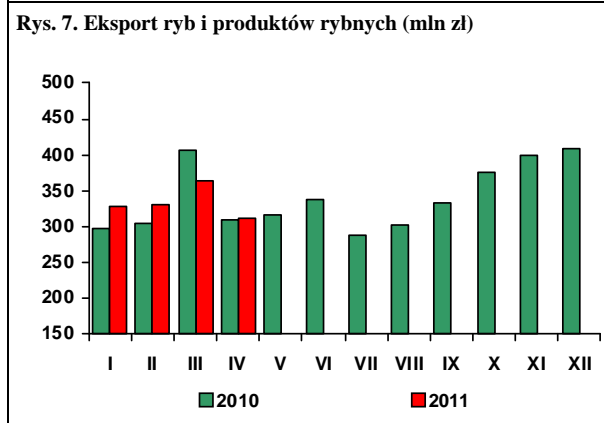
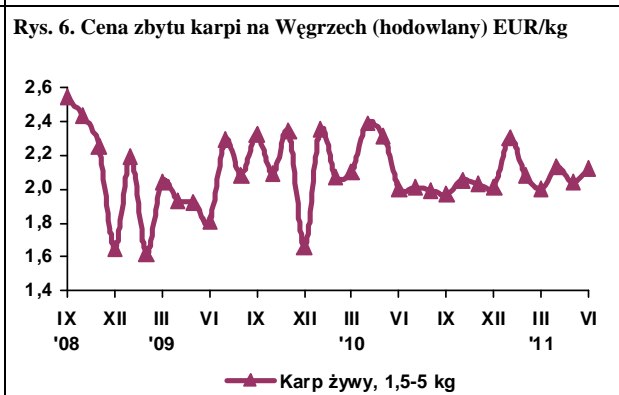
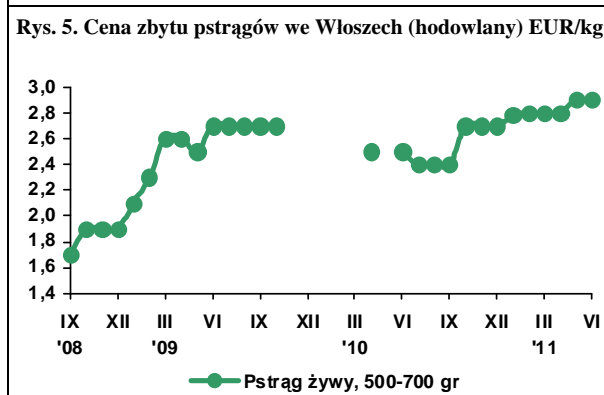
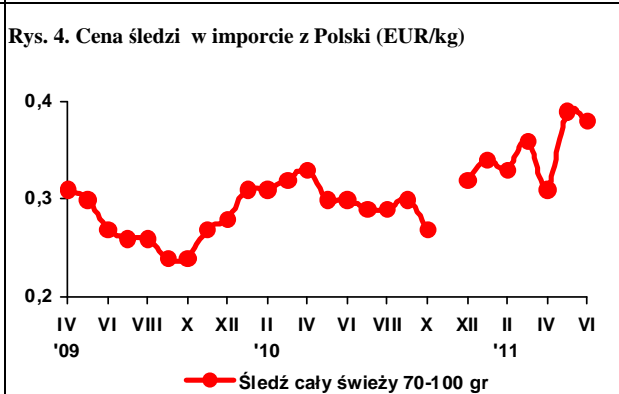
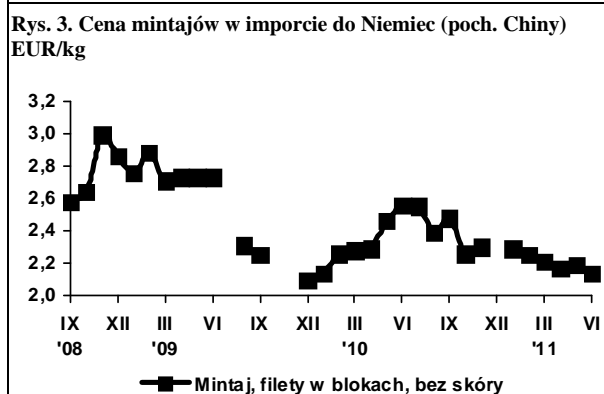
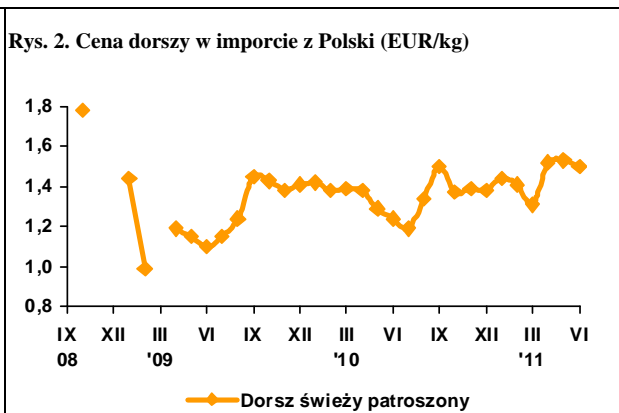
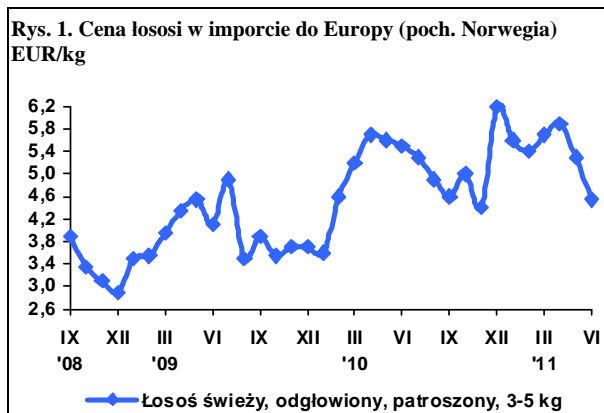
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)^a

Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
2009	5,50	2,28	0,77	0,63	0,57	1,24
2010	5,40	2,20	0,83	0,63	0,55	1,19
Wskaźnik zmian (%)						
<u>2010</u> <u>2009</u>	98,2	96,5	107,8	100,0	96,5	96,0

^a obliczenia na podstawie danych miesięcznych

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie miesięcznych danych GUS.

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

W maju 2011 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 1,3%, tj. w stopniu dwukrotnie większym niż ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem. Najbardziej, z uwagi na czynniki sezonowe, podrożały owoce (o 6,0%), w tym jabłka o 11,4% a owoce jagodowe o 9,3% oraz warzywa (o 5,4%). W grupie warzyw istotnie zwiększyły się ceny ziemniaków (o 46,7%), buraków (o 21,2%) i marchwi (o 9,0%), przy spadku cen warzyw „młodych”, tj. ogórków świeżych (o 23,8%), sałaty (o 19,2%), pomidorów (o 18,5%), kapusty (o 14,8%) i cebuli (o 3,4%). Ceny tłuszczów jadalnych oraz mięsa i jego przetworów zwiększyły się po 0,9%. Spośród tłuszczów istotnie podrożały margaryny (o 1,7%), a spośród artykułów mięsnych – mięso wieprzowe (o 2,1%) i wołowe (o 1,0%), przy spadku cen drobiu (o 0,7%). Ceny ryb i przetworów rybnych zwiększyły się o 0,8%, wyrobów cukierniczych i miodu o 0,6% a artykułów mleczarskich o 0,5%. Ceny pieczywa i produktów zbożowych wzrosły średnio o 0,4%. Obniżyły się ceny jaj (o 1,6%) oraz cukru (o 7,2%).

W maju 2011 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 8,8% wyższe, w tym żywności o 9,4% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem. W maju br. za cukier konsumenci płacili o 79,7% więcej, a za owoce o 22,2% więcej niż rok wcześniej. W grupie owoców podrożały głównie jabłka (o 97,2%) i banany (o 5,9%), przy spadku cen owoców cytrusowych (o 6,8%). Wydatnie, bo o 11,7% wzrosły ceny pieczywa i produktów zbożowych, w tym pieczywa o 15,8%. W maju br. dużo droższe niż przed rokiem były tłuszcze jadalne (o 8,8%), o czym zadecydowała znacząca wyżka cen masła (o 12,0%) i olejów roślinnych (o 10,8%). Wzrost cen mięsa i przetworów mięsnych wyniósł 6,1%, w tym mięsa drobiowego 16,2%, a wołowego i wieprzowego odpowiednio 8,1 i 6,4%. Ceny ryb zwiększyły się o 5,9%, a artykułów mleczarskich o 4,7%, w tym serów dojrzewających i topionych o 6,5%. Ceny napojów bezalkoholowych wzrosły średnio o 3,3%, w tym kakao o 10,5%, kawy o 6,1%, soków owocowych o 3,9%, a herbaty o 3,2%. W maju br. niższe niż przed rokiem były ceny jaj (o 5,9%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-maj 2011 r., w stosunku do analogicznego okresu 2010 r., wyniósł 6,5%, w tym żywności 6,9% i był wyższy od stopy inflacji (4,2%). Wydatnie podrożały także towary i usługi związane z transportem (o 7,1 %, w tym pali-

wa do prywatnych środków transportu o 13,3%) oraz użytkowaniem mieszkań i nośnikami energii (o 5,8%, w tym nośniki energii o 7,1%), powodując istotny wzrost kosztów utrzymania rodzin. Relatywne podrożenie żywności i usług bytowych, trudna sytuacja na rynku pracy oraz stosunkowo niskie tempo wzrostu dochodów ludności były głównymi czynnikami deprecjonującymi popyt na żywność. W końcu maja br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 12,2% i była o 0,1 pkt proc. wyższa niż przed rokiem; w okresie styczeń-maj br. przeciętne miesięczne wynagrodzenia nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw były o 4,4% wyższe, emerytury i renty pracownicze brutto – o 5,6% wyższe, a emerytury i renty rolników indywidualnych o 3,6 % wyższe niż w okresie styczeń-maj 2010 r., przy wzroście cen detalicznych żywności o 6,9%. W efekcie spadła siła nabywcza dochodów ludności mierzona możliwością nabycia za nie większości produktów spożywczych, w tym zwłaszcza cukru, owoców i warzyw, pieczywa, masła, olejów roślinnych, mięsa wołowego i drobiowego oraz serów dojrzewających. W okresie pięciu miesięcy br. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób ukształtowała się na poziomie o 2,3% niższym niż w analogicznym okresie przed rokiem.

Według metodologii EUROSTAT-u, w maju br., w porównaniu z majem 2010 r., wzrost przeciętnego poziomu cen towarów i usług konsumpcyjnych w UE-27 wyniósł 3,2%, w tym żywności i napojów bezalkoholowych 4,1%. W Polsce był on wyższy i sięgał odpowiednio 4,3 % i 7,9%. Bardziej niż w Polsce żywność podrożała w Estonii (o 12,1%), Rumunii (o 11,5%), na Łotwie (o 11,3%), Litwie (o 11,1%) i na Węgrzech (o 9,7%). Najmniejszy wzrost cen żywności odnotowano w Irlandii (o 1,0%).

Według FAO światowe ceny żywności zwały w maju br., w porównaniu z kwietniem br., średnio o 1,3%, ale były o 36,5% wyższe niż rok wcześniej, w tym zbóż o 69%, olejów i pozostałych tłuszczów jadalnych o 52,4%, cukru o 44,7%, mięsa o 20,4%, a artykułów mleczarskich o 10,5%.

Krystyna
Świetlik

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w maju 2011 r.

Wyszczególnienie	V 2011			I-V 2010
	IV 2011=100	V 2010=100	XII 2010=100	I-V 2010=100
O G Ó Ł E M	100,6	105,0	103,5	104,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,3	108,8	106,8	106,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,5	103,0	101,7	103,5
Odzież i obuwie	101,9	100,9	100,6	98,1
Mieszkanie	100,3	105,2	103,4	105,0
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,3	106,0	103,7	105,8
w tym nośniki energii	100,1	107,1	103,9	107,1
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,4	102,0	101,8	101,7
Zdrowie	100,8	104,1	102,9	103,7
Transport	100,3	106,8	104,6	107,1
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	100,4	111,9	107,2	113,3
Łączność	98,8	98,1	98,4	98,8
Rekreacja i kultura	100,1	100,8	100,6	100,4
Edukacja	100,1	102,7	100,7	102,7
Restauracje i hotele	100,4	104,5	102,7	104,0
Inne towary i usługi	100,1	103,3	102,2	103,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w maju 2011 r.

Wyszczególnienie	V 2011			I-V 2010
	IV 2011=100	V 2010=100	XII 2010=100	I-V 2010=100
Żywność (bez napojów)	101,3	109,4	107,2	106,9
Pieczywo i produkty zbożowe	100,4	111,7	105,0	110,0
Pieczywo	100,4	115,8	105,8	113,6
Ryż	100,4	101,6	104,2	99,1
Makarony	101,0	103,9	102,6	102,9
Mięso i przetwory	100,9	106,1	106,0	103,2
Mięso wieprzowe	102,1	106,4	105,3	101,7
Mięso wołowe	101,0	108,1	107,3	106,1
Drób	99,3	116,2	120,5	113,1
Przetwory mięsne i wędliny	101,0	102,7	102,1	100,7
Ryby	100,8	105,9	104,2	104,3
Mleko, sery i jaja	100,3	103,2	102,0	102,7
Artykuły mleczarskie	100,5	104,7	102,4	103,9
Mleko	100,5	104,6	104,0	103,3
Sery twarogowe	100,5	104,6	102,1	103,9
Sery dojrzewające i topione	100,8	106,5	102,2	105,7
Jaja	98,4	94,1	99,3	95,3
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,9	108,8	104,1	105,8
Masło	100,3	112,0	103,0	109,0
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	101,0	102,7	102,9	98,8
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,7	105,8	103,6	103,7
Oleje roślinne	100,9	110,8	107,6	106,6
Owoce	106,0	122,2	113,5	119,7
Jabłka	111,4	197,2	134,8	178,3
Owoce cytrusowe	104,4	93,2	105,3	92,0
Banany	97,3	105,9	107,3	112,1
Warzywa	105,4	112,8	116,6	108,9
Ziemniaki	146,7	174,0	202,8	159,1
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	97,8	120,5	115,4	115,4
Cukier	92,8	179,7	154,4	156,7
Napoje bezalkoholowe	100,7	103,3	102,6	102,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	101,1	100,2	100,4	100,7	101,2	99,4	98,9	98,4	100,6	100,8	100,7	100,8
	2009	101,1	100,6	101,9	101,6	100,7	98,9	98,8	98,7	99,8	100,3	100,7	100,5
	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3							
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	100,8	100,8	100,4	100,7	101,0	100,9	100,6	100,5	100,3	100,1	100,4	100,0
	2009	100,5	100,1	100,1	100,3	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	99,9	100,2	100,0
	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4							
Mięso	2008	101,4	99,2	100,4	100,0	100,8	102,0	100,7	100,8	100,6	99,9	99,7	99,9
	2009	102,5	99,9	102,5	101,6	100,4	101,2	101,0	100,1	99,6	98,9	98,8	99,0
	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9							
Ryby	2008	100,5	100,2	100,2	100,4	100,1	99,9	100,2	100,2	100,1	100,4	101,0	100,4
	2009	101,0	101,1	101,6	101,4	101,1	100,7	100,8	100,4	100,3	100,1	100,3	99,9
	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8							
Mleko, sery, jaja	2008	101,0	100,2	100,0	100,0	99,7	99,5	99,8	99,6	99,9	99,9	99,7	99,7
	2009	99,7	99,8	100,4	100,4	100,1	99,7	99,9	99,8	99,9	100,3	100,6	100,7
	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3							
Tłuszcze	2008	100,1	99,0	99,7	100,4	99,7	100,9	100,8	100,6	100,5	100,2	100,0	99,9
	2009	100,2	99,5	100,0	99,2	100,3	100,0	99,6	100,2	100,0	101,5	103,7	101,5
	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9							
Owoce	2008	103,5	103,0	102,5	103,7	104,8	83,7	97,3	87,3	96,9	103,1	100,4	105,1
	2009	96,9	103,4	110,6	105,6	108,0	88,7	102,7	88,7	93,7	101,4	103,3	104,5
	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0							
Warzywa	2008	101,2	100,3	101,6	103,7	104,7	97,3	86,3	84,7	106,5	108,2	108,4	107,0
	2009	104,7	103,5	103,2	106,8	99,3	92,5	81,9	90,3	102,5	105,5	107,5	105,8
	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4							
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,3	100,0	99,5	99,5	100,4	99,8	99,8	99,8	100,3	101,3	100,7	100,5
	2009	100,3	101,1	103,8	101,3	100,2	99,6	99,7	99,4	99,4	99,8	99,1	99,3
	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8							
Cukier	2008	99,7	98,6	96,8	96,8	99,4	97,9	98,1	99,2	100,4	104,4	102,8	101,6
	2009	100,2	103,9	112,8	104,4	99,4	97,7	97,0	97,4	96,8	98,7	96,5	97,5
	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8							
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	100,7	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,2	99,9
	2009	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6							
III. Średnia płaca ^a	2008	91,5	102,1	103,7	99,8	97,8	104,8	100,4	98,0	100,2	102,2	102,4	103,0
	2009	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8							

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2008	107,8	107,3	107,0	106,8	107,0	107,6	107,8	106,9	105,1	104,0	102,9	103,2
	2009	103,1	103,4	104,8	105,6	105,2	104,7	104,0	104,5	103,6	103,0	103,4	103,4
	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8							
Pieczywo i produkty zbożowe	2008	112,0	112,0	112,0	112,6	113,5	114,2	114,9	114,9	110,7	108,0	107,4	106,6
	2009	106,3	105,6	105,3	104,9	104,0	103,2	102,8	102,4	102,2	102,0	101,8	101,8
	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7							
Mięso	2008	105,9	104,6	104,0	104,5	105,2	106,5	104,0	104,3	104,3	104,3	104,1	105,4
	2009	106,4	107,1	109,3	111,2	110,7	109,8	110,1	109,4	108,4	107,3	106,4	105,4
	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1							
Ryby	2008	102,4	102,3	102,7	102,8	102,8	102,7	102,7	102,8	102,6	102,9	103,4	103,7
	2009	104,0	105,0	106,4	107,5	108,6	100,7	110,0	110,3	110,6	110,2	109,5	109,0
	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9							
Mleko, sery, jaja	2008	114,9	115,0	114,7	114,4	113,9	113,1	112,3	110,5	106,7	103,1	100,3	98,8
	2009	97,6	97,2	97,7	98,1	98,4	98,7	98,8	98,9	100,0	99,4	100,3	101,3
	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2							
Tłuszcze	2008	115,0	113,8	113,6	114,2	113,6	114,6	113,9	112,6	108,6	105,1	102,4	101,8
	2009	102,2	102,7	102,9	101,7	102,2	101,2	99,9	99,5	99,1	100,4	104,1	105,8
	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8							
Owoce	2008	127,4	130,7	130,2	128,6	118,6	110,5	104,0	92,1	87,5	84,8	83,9	88,9
	2009	83,3	83,5	90,5	90,4	96,0	102,8	99,5	100,9	99,6	100,7	104,2	104,9
	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2							
Warzywa	2008	93,6	90,9	90,0	87,6	90,8	96,6	108,9	107,9	106,8	109,8	106,0	106,3
	2009	108,7	111,4	112,4	115,2	108,5	102,2	96,7	104,6	98,9	94,9	98,7	99,8
	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8							
Cukier i wyroby cukiernicze	2008	100,6	100,9	100,6	100,3	100,6	100,7	100,8	100,9	100,9	101,7	101,9	102,1
	2009	102,2	103,3	107,7	109,6	109,4	109,1	108,8	108,3	107,4	105,7	104,0	102,7
	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5							
Cukier	2008	94,0	93,4	91,3	88,9	88,8	87,9	87,4	87,5	88,0	91,8	94,1	95,6
	2009	96,0	101,1	117,9	127,2	127,2	126,9	125,5	123,2	118,8	112,4	105,5	101,3
	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7							
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2008	104,0	104,2	104,1	104,0	104,4	104,6	104,8	104,8	104,5	104,2	103,7	103,3
	2009	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0							
III. Średnia płaca ^a	2008	111,5	112,8	110,2	112,6	110,5	112,0	111,6	109,7	110,9	109,8	107,4	105,4
	2009	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1							

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

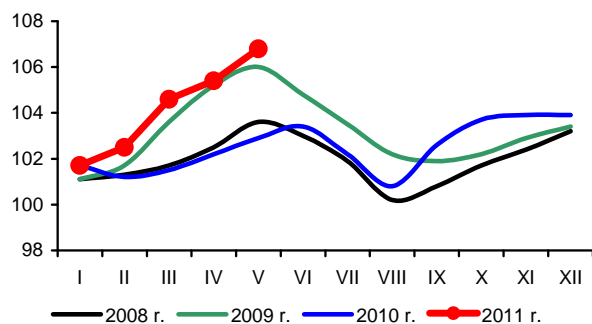
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

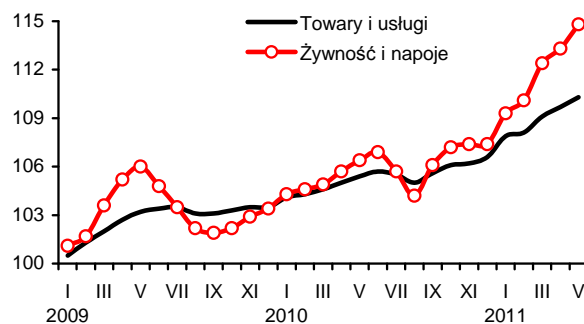
Wyszczególnienie a – 2010 r. b – 2011 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,41	43,6	4,35	4,30	4,27	4,25	4,15	4,13	4,07	4,02	3,95	3,97
	b	4,01	4,04	4,10	4,11	4,09							
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,87	1,87	1,88	1,87	1,87	1,87	1,87	1,88	2,01	2,07	2,07	2,08
	b	2,09	2,13	2,20	2,21	2,23							
Makaron – 250 g	a	2,16	2,16	2,16	2,19	2,18	2,16	2,16	2,17	2,16	2,16	2,17	2,18
	b	2,19	2,20	2,20	2,20	2,21							
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,88	1,88	1,86	1,85	1,86	1,85	1,83	1,84	1,96	2,05	2,07	2,09
	b	2,12	2,16	2,29	2,28	2,30							
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	20,32	20,39	20,37	20,44	20,37	20,32	20,48	20,50	20,53	20,46	20,45	20,54
	b	21,09	21,29	21,39	21,68	21,93							
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	26,80	26,80	26,72	26,64	26,70	26,70	26,66	26,64	26,50	26,54	26,62	26,85
	b	27,77	27,96	28,16	28,54	28,91							
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,25	13,70	13,51	13,46	13,38	13,85	13,97	14,08	14,08	13,86	13,66	13,68
	b	13,92	13,57	13,73	14,04	14,46							
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,06	6,08	6,10	6,26	6,28	6,73	6,56	7,04	6,86	6,31	6,04	5,96
	b	6,61	6,61	7,59	7,62	7,39							
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,05	21,97	21,85	21,66	21,73	21,85	21,87	21,99	22,03	21,96	21,84	21,65
	b	21,64	21,48	21,79	21,92	21,96							
Kiełbasa „Toruńska” – 1kg	a	14,15	14,10	14,09	13,97	13,93	13,84	13,90	13,70	13,87	14,01	13,78	13,93
	b	14,09	14,01	14,07	14,06	14,27							
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	17,35	17,32	17,22	17,11	17,05	17,18	17,38	17,59	17,70	17,81	17,85	17,95
	b	18,05	18,18	18,25	18,45	18,57							
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,70	2,70	2,69	2,69	2,70	2,69	2,69	2,68	2,70	2,69	2,69	2,67
	b	2,71	2,69	2,74	2,75	2,76							
Jogurt naturalny – 150 g	a	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,95	0,96	0,96	0,95	0,96	0,97	0,97
	b	0,97	0,97	0,98	0,97	0,96							
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	11,87	11,90	11,93	11,93	11,96	12,00	11,98	12,13	12,14	12,26	12,27	12,21
	b	12,25	12,26	12,39	12,39	12,50							
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,18	17,32	17,35	17,22	17,33	17,34	17,42	17,34	17,62	17,81	17,92	17,97
	b	18,10	18,12	18,30	18,57	18,66							
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,24	5,29	5,28	5,24	5,25	5,24	5,20	5,19	5,19	5,21	5,22	5,21
	b	5,25	5,29	5,33	5,38	5,44							
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,46	0,47	0,47	0,47	0,47	0,46	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44
	b	0,45	0,45	0,45	0,45	0,44							
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,11	4,06	3,99	3,96	3,94	4,04	4,18	4,21	4,22	4,26	4,27	4,27
	b	4,31	4,31	4,42	4,43	4,42							
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,71	3,70	3,66	3,67	3,71	3,67	3,67	3,68	3,72	3,68	3,72	3,72
	b	3,68	3,70	3,74	3,78	3,83							
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,87	5,90	5,87	5,80	5,82	5,77	5,75	5,77	5,84	5,88	6,00	5,97
	b	6,04	6,17	6,48	6,72	6,81							
Słonina – 1 kg	a	5,09	4,98	4,95	4,89	4,78	4,77	4,72	4,73	4,71	4,66	4,63	4,66
	b	4,72	4,74	4,76	4,82	4,84							
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,47	1,47	1,45	1,44	1,42	1,41	1,41	1,40	1,39	1,38	1,38	1,38
	b	1,38	1,38	1,39	1,41	1,42							
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,76	2,71	2,64	2,58	2,55	2,52	2,49	2,65	2,95	2,99	2,94	2,94
	b	3,07	3,37	4,79	5,01	4,63							
Jabłka – 1 kg	a	1,99	2,05	2,10	2,16	2,21	2,34	2,51	3,05	3,11	3,07	3,15	3,20
	b	3,31	3,41	3,65	3,90	4,34							

Źródło: Dane GUS

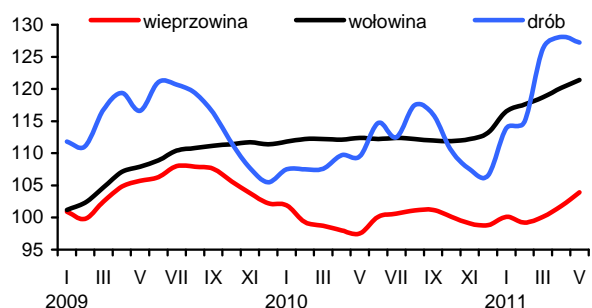
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

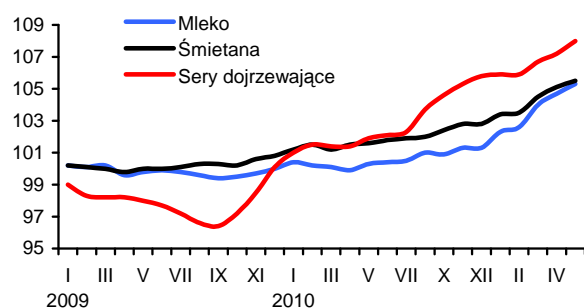
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2008 = 100) (w %)

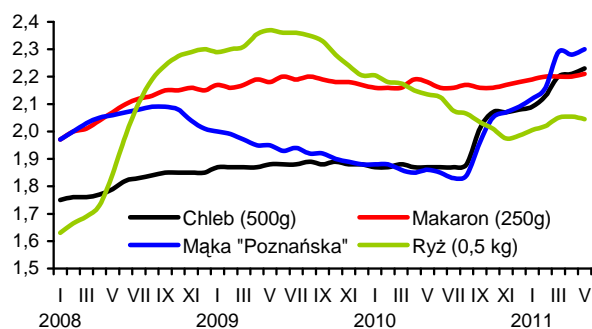
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2008 = 100) (w %)

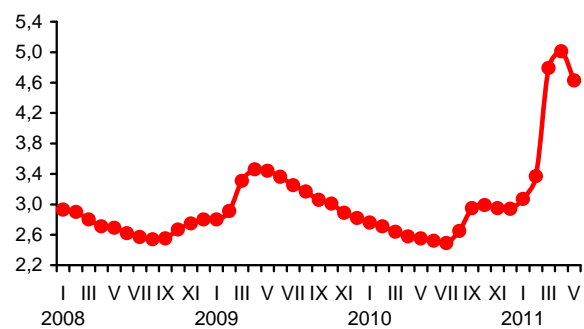
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2008 = 100) (w %)

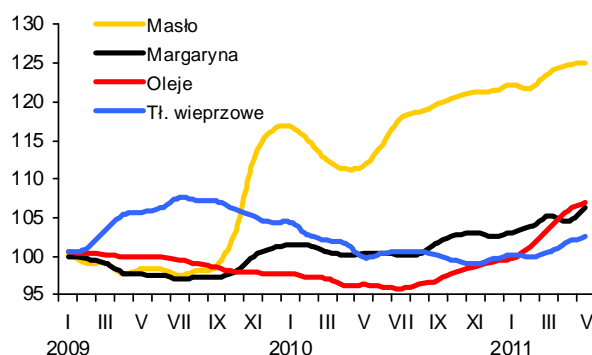
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

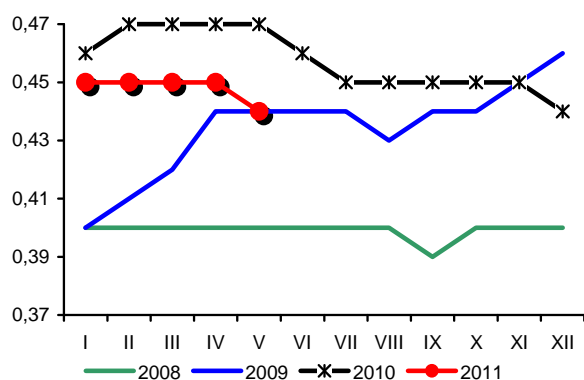
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2008 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W maju 2011 r. wyraźnie zmniejszyła się dynamika wzrostu cen środków produkcji. Najbardziej podrożały nawozy mineralne. Ceny maszyn rolniczych i materiałów budowlanych wzrosły umiarkowanie, natomiast ceny pestycydów i bezpośrednich nośników energii praktycznie się nie zmieniły.

W maju 2011 r. zmniejszyła się dynamika wzrostu cen nawozów mineralnych w porównaniu z pierwszymi miesiącami 2011 r., jednak ceny wzrosły o 0,9% w porównaniu z miesiącem poprzednim. W dalszym ciągu najsilniej drożęją nawozy azotowe. W maju saletrzak podrożał o 3,5%, a mocznik o 1,2%. Wzrosły również ceny superfosfatu prostego (o 1,4%). Potaniała natomiast sól potasowa (o 0,4%). Od początku roku średni wzrost cen nawozów mineralnych wyniósł 13,4%, w tym saletrzaku – 35,2%. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały średnio o 18,1%, w tym saletrzak aż o 44,7%, a saletra amonowa o 31,8%. W tym czasie superfosfat prosty potaniał o 2,4%.

Pomimo wzrostu cen nawozów mineralnych w pierwszych miesiącach 2011 r. poprawiły się relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż. Na zakup 1 kg NPK należało w maju przeznaczyć 3,9 kg pszenicy, o 0,1 kg mniej niż przed miesiącem i o 3,5 kg mniej niż przed rokiem.

Silnie podrożały nawozy wapniowe. W maju wzrost ich cen wyniósł aż 5% w porównaniu z miesiącem poprzednim, mimo to obecnie są one o 0,6% tańsze niż przed rokiem.

W maju silnie wzrosły ceny nawozów na światowych rynkach. Średni wzrost światowych cen nawozów mineralnych wyniósł 7,6%¹, głównie za sprawą mocznika², który podrożał aż o 16,7%. Superfosfat potrójny³ podrożał w tym czasie o 2,2%, sól potasowa⁴ o 1,1%, a fosforan amonu potaniał o 1,2%. W ciągu 12 miesięcy nawozy mineralne podrożały na świecie o ponad 50%, w tym mocznik o 73%, superfosfat potrójny o 55%, a fosforan amonu⁵ i sól potasowa o 33%. Wysokie ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach są przede wszystkim następstwem dobrej koniunktury na rynkach zbóż i innych podstawowych produktów roślinnych.

Stabilne są ceny środków ochrony roślin. W maju średnie ceny zostały obniżone o 0,1%, przy czym najbardziej (o 1,2%) podrożało Dithane. W ciągu 12 miesięcy środki ochrony roślin podrożały o 2,1%, w tym preparaty owadobójcze o 6,7%, grzybobójcze o 1,2%, a herbicydy potaniały o 0,6%. Najsilniej drożącym środkiem ochrony roślin w tym okresie było Karate (13,1%), potaniał natomiast Roundup (o 13,1%).

Stabilizują się ceny bezpośrednich nośników energii. W maju wzrost ich średnich cen wyniósł zaledwie 0,1%. Najbardziej, bo o 3,4% podrożał koks, potaniał natomiast

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

olej opałowy (o 3,8%). Ceny bezpośrednich nośników energii są obecnie o 11,9% wyższe niż przed rokiem. Koks podrożał w tym okresie o 27,4%, olej opałowy o 22,4% a gaz propan butan LPG o 17,7%. Na światowych rynkach energii¹ ropa Brent potaniała w maju 2011 r. o 7,1%, a węgiel kamienny o 1,7%. Obecnie ropa Brent jest o 50% droższa niż przed rokiem, a węgiel kamienny o 23%.

Ceny materiałów budowlanych po ubiegłorocznych wahanach od stycznia 2011 r. zaczęły wyraźnie rosnać. Wzrost ich średnich cen w maju wyniósł 0,4%, w tym najbardziej podrożała tarcica iglasta – o 1,2%. W ciągu 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych wzrosły średnio o 6,4%, w tym tarcica iglasta zdrożała o 19,7%, a płyty styropianowe o 13,2%, a stal płaska o 11,4%. W tym okresie potaniały cegły (o 3,2%) oraz cement (o 0,7%).

W maju 2011 r. umiarkowanie podrożały maszyny rolnicze, a średni wzrost ich cen wyniósł 0,5%. Podrożały m.in. rozsiewacze nawozów (o 1,7%) oraz agregaty uprawowe do siewników (o 1,4%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały o 6,5%, w tym kultywatory o 20,4%. Nieco tańsze niż przed rokiem (o 0,3%) były natomiast schładzarki do mleka.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob Yuzhnyy

3 Notowania fob Tunis

4 Notowania fob Vancouver

5 Notowania fob US Gulf

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		V 2010	XII 2010	V 2011	V 2011 IV 2011	V 2011 XII 2010	V 2011 V 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	92,00	98,44	133,12	103,5	135,2	144,7	4,79	10,78
Saletra amonowa 34%N	„	102,36	106,24	134,92	100,8	127,0	131,8	4,00	9,00
Mocznik 46%N	„	125,52	136,28	160,88	101,2	118,1	128,2	3,52	7,93
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	95,16	90,88	92,84	101,4	102,2	97,6	4,68	10,53
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	170,28	166,44	173,84	100,1	104,4	102,1	4,38	9,85
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	172,76	198,00	212,04	100,2	107,1	122,7	3,34	7,51
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	171,60	166,68	175,28	99,6	105,2	102,1	2,94	6,62
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	167,20	177,84	192,88	100,3	108,5	115,4	3,47	7,81
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 17%N, 17%P, 17%K	„	255,36	232,68	265,76	102,5	114,2	104,1	5,25	11,82
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	78,75	79,23	78,24	104,8	98,8	99,4	1,31	2,96

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		V 2010	XII 2010	V 2011	V 2011 IV 2011	V 2011 XII 2010	V 2011 V 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	200 g	93,98	94,64	97,04	100,7	102,5	103,3	9,78	22,00
Dursban 480 EC	1 l	49,76	50,52	51,66	100,3	102,3	103,8	5,21	11,71
Karate Zeon O50 CS	250 ml	45,14	49,16	51,07	100,9	103,9	113,1	5,15	11,58
Decis 2,5 EC	250 ml	29,3	29,53	29,96	100,7	101,5	102,3	3,02	6,79
Dithane M-45	1 kg	35,05	35,46	36,49	101,2	102,9	104,1	3,68	8,27
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	46,62	46,39	43,49	97,0	93,7	93,3	4,38	9,86
Bravo	1 l	52,13	53,4	54,91	100,9	102,8	105,3	5,53	12,45
Miedzian 50 EC	1,5 l	54,34	54,55	57,19	100,4	104,8	105,2	5,76	12,97
Roundup	1 l	42,17	41,33	36,65	96,5	88,7	86,9	3,69	8,31
Granstar	8 g	20,94	20,82	21,21	100,4	101,9	101,3	2,14	4,81
Fusilade Forte	1 l	118,83	118,58	120,56	99,8	101,7	101,5	12,15	27,34
Chwastox extra	1 l	16,31	16,18	16,66	100,8	103,0	102,1	1,68	3,78
Kerb 50 WP	1 kg	173,03	174,70	178,55	99,8	102,2	103,2	18,00	40,49
Środek gryzoniobójczy	1 kg	29,16	30,11	30,21	99,8	100,3	103,6	3,04	6,85

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		V 2010	XII 2010	V 2011	V 2011 IV 2011	V 2011 XII 2010	V 2011 V 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	682,67	736,35	745,68	100,1	101,3	109,2	75,15	169,09
Koks opałowy	t	945,36	1103,85	1204,39	103,4	109,1	127,4	121,39	273,10
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,71	4,81	5,18	100,6	107,7	110,0	0,52	1,17
Olej napędowy	1 l	4,41	4,64	5,07	99,8	109,3	115,0	0,51	1,15
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,9	3,21	3,56	96,2	110,9	122,8	0,36	0,81
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,15	2,50	2,53	99,6	101,2	117,7	0,25	0,57
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,13	33,44	33,24	99,3	99,4	100,3	3,35	7,54
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	13,4	14,46	15,01	100,4	103,8	112,0	1,51	3,40
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	12,48	12,87	13,37	100,8	103,9	107,1	1,35	3,03
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	10,81	10,96	11,06	100,4	100,9	102,3	1,11	2,51
Energia elektryczna	10 kWh	5,94	5,94	6,34	100,0	106,7	106,7	0,64	1,44

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		V 2010	XII 2010	V 2011	V 2011 IV 2011	V 2011 XII 2010	V 2011 V 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,96	22,00	22,80	100,7	103,6	99,3	2,30	5,17
Wapno	1 t	487,54	490,23	502,39	100,6	102,5	103,0	50,63	113,92
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	123,62	132,28	139,90	100,9	105,8	113,2	14,10	31,72
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3243,56	3304,39	3611,99	100,3	109,3	111,4	364,04	819,05
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	11,76	12,11	12,66	100,7	104,5	107,7	1,28	2,87
Dwuteownik gruby	1 t	3390,11	3476,66	3696,83	99,6	106,3	109,0	372,59	838,28
Blacha dachowa	1 m ²	28,11	29,46	29,96	100,4	101,7	106,6	3,02	6,79
Tynk „Atlas”	25 kg	48,52	50,89	52,05	100,3	102,3	107,3	5,25	11,80
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,24	1,21	1,20	100,0	99,2	96,8	0,12	0,27
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	684,57	681,39	688,71	100,0	101,1	100,6	69,41	156,17
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	577,86	618,73	691,92	101,2	111,8	119,7	69,74	156,90
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,85	28,28	29,03	100,0	102,7	104,2	2,93	6,58
Okno drewniane szklane	1 szt.	1513,32	1541,62	1597,26	100,5	103,6	105,5	160,98	362,19
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1401,54	1440,40	1484,32	100,6	103,0	105,9	149,60	336,58

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	V 2010	XII 2010	V 2011	V 2011 IV 2011	V 2011 XII 2010	V 2011 V 2010	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Kombajn zbożowy TC 5050	346674,8	347869,3	360196,4	100,4	103,5	103,9	363,03	816,77
Kombajn do ziemniaków	65187,6	68137,9	71637,3	100,7	105,1	109,9	72,20	162,44
Samochód dostawczy „Iveco”	107353,0	106661,3	107514,5	100,2	100,8	100,2	108,36	243,80
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	37638,3	40256,5	41979,6	101,2	104,3	111,5	42,31	95,19
Siewnik zbożowy 27 redlic	18427,0	19028,7	19765,5	100,6	103,9	107,3	19,92	44,82
Ciągnik „Ursus” 3724	112081,4	113592,0	113813,1	100,1	100,2	101,5	114,71	258,08
Ciągnik 90 kW	165527,2	165291,3	167682,3	100,5	101,4	101,3	169,00	380,23
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	31133,0	32575,3	33870,9	100,3	104,0	108,8	34,14	76,80
Kopaczka elewatorowa	12503,9	12830,2	13743,5	100,4	107,1	109,9	13,85	31,16
Agregat uprawowy do siewnika	14445,7	15194,9	15770,4	101,4	103,8	109,2	15,89	35,76
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5965,6	6151,6	6274,8	100,3	102,0	105,2	6,32	14,23
Glebożyzarka „Freza 1,6”	4993,4	5027,0	5334,2	100,8	106,1	106,8	5,38	12,10
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	39443,6	39627,9	41165,2	100,3	103,9	104,4	41,49	93,35
Opryskiwacz 400 l	3751,1	3692,0	3790,2	100,0	102,7	101,0	3,82	8,59
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5328,8	5410,0	5764,6	100,4	106,6	108,2	5,81	13,07
Rozsiewacz nawozów	1698,4	1797,4	1909,5	101,7	106,2	112,4	1,92	4,33
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	11052,1	11778,9	11551,4	100,3	98,1	104,5	11,64	26,19
Pług 4 skibowy	9691,6	10115,7	10829,2	100,9	107,1	111,7	10,91	24,56
Kultywator 2,1-2,8 m	1996,6	2090,1	2403,5	100,2	115,0	120,4	2,42	5,45
Dojarka 2 konwie ^a	8364,3	8488,7	8816,3	100,9	103,9	105,4	8,89	74,09
Dojarka z rurociągiem ^a	40935,3	39629,5	40919,9	100,0	103,3	100,0	41,24	343,86
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17955,0	17773,7	17907,8	100,0	100,8	99,7	18,05	150,49

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

